

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HAYVAN

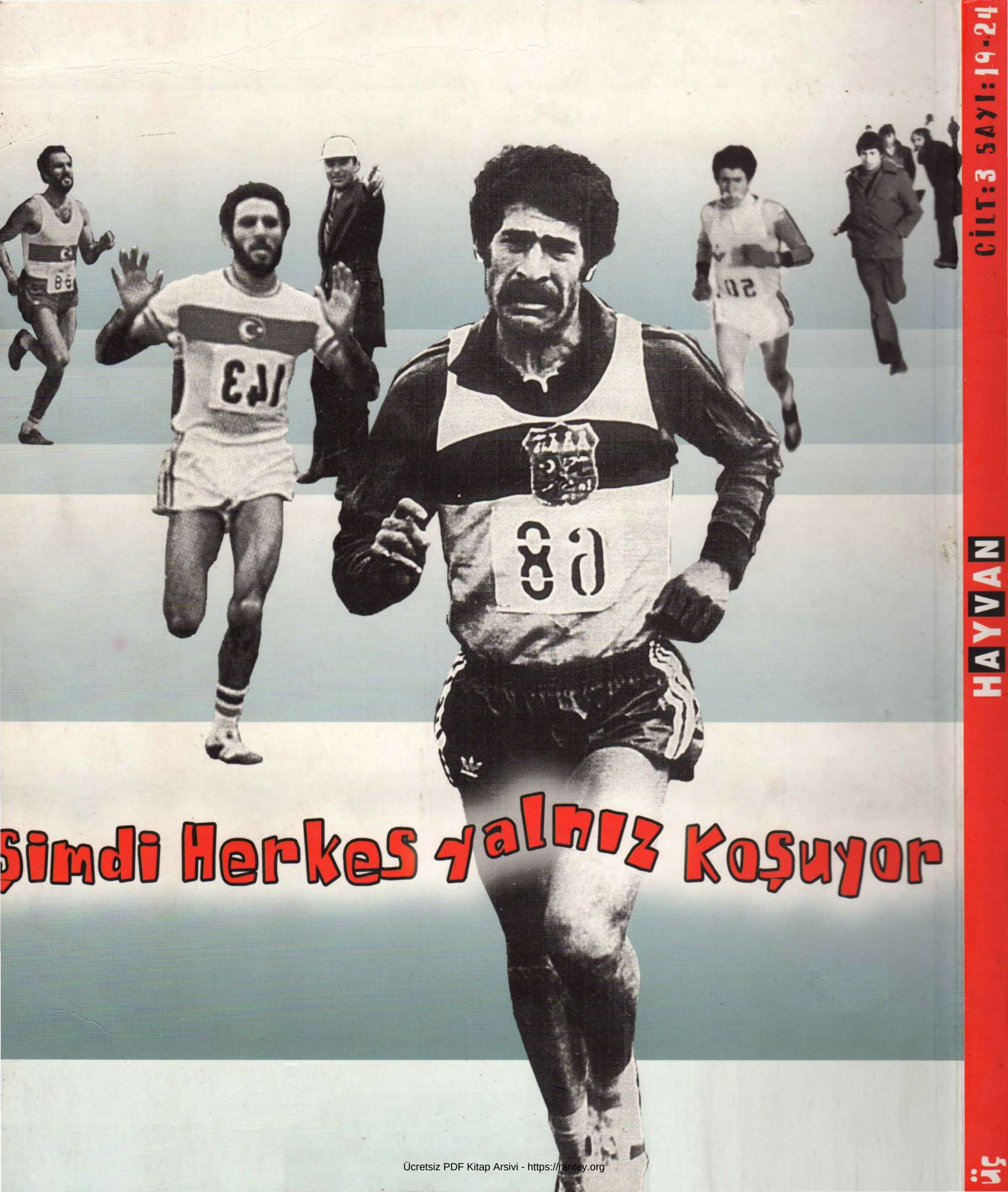
SAYI:19-24

HAYVAN

üç

üç

dağlarına bahar
gelmiş memleketimin

Simdi Herkes yalnız koşuyor

HAYVAN

yaaaak bütün fotoograflarını onaa aiit eşyaalarını

Şimdi Herkes yalnız koşuyor

daha bir sürü şiir antolojisi çıkart

MET ÜST

piyasada çeşitli isim ve ebatlarda bir sürü şiir antolojisi var.. çoğunda hep aynı şairler ve şiirler olsa da yetmez, daha bir o kadar değişik tema ve başlıklı şiir antolojileri çıkabilir.. işte bazı öneriler

- kel ve fodal şairler antolojisi

- soğanın cücüğünü seven şairler antolojisi

- körler sağırılar birbirini ağırlar şairler antolojisi

- avrupa görmüş şairler antolojisi

- şiir kaseti çıkaran şairler antolojisi

- hiçbir antolojiye alınmayan şairler antolojisi

- birbirlerine şiir adayan şairler antolojisi

- ihraç fazlası şiirler antolojisi

- r ve l harflerini söyleyemeyen şairler antolojisi

- vücuduyla barışık şairler antolojisi

- ikişer ikişer otuz dokuza kadar sayan şairler antolojisi

- kız tavlama amacıyla okunan şiirler antolojisi

- kitapsız şairler antolojisi

- birbirleriyle kavgalı şairler antolojisi

- antolojiye girmeyi sevmeyen şairler antolojisi

- aynı meyhanede içen şairler antolojisi

- şiirden kesilmiş şairler antolojisi

- aşkta kaybeden kumarda kazanan şairler antolojisi

- genç fenerbahçeli şairler antolojisi

- müstakil şairler antolojisi

- etnik kökenli şairler antolojisi

- kıtlama çay içen şairler antolojisi

- etliye sütlüye karışmayan suya sabuna dokunmayan şiirler antolojisi

- kodu mu oturtan şairler antolojisi

- ossuruktan nem kapan şairler antolojisi

- kendi şiirlerini ezbere okuyan şairler antolojisi

- üç yıl garantili şairler antolojisi

- ders kitaplarına giren şairler antolojisi

- en fazla beş sayı şiir dergisi çıkaran şairler antolojisi

- 'kimse şiir okumuyor' diyerek roman yazan şairler antolojisi

- uçağa binmekten korkan şairler antolojisi

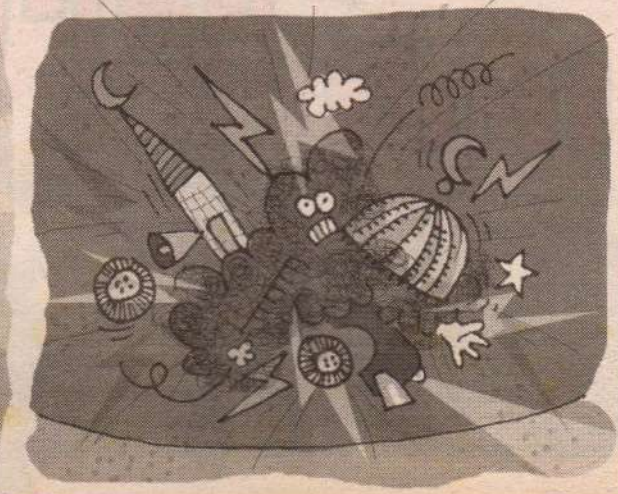
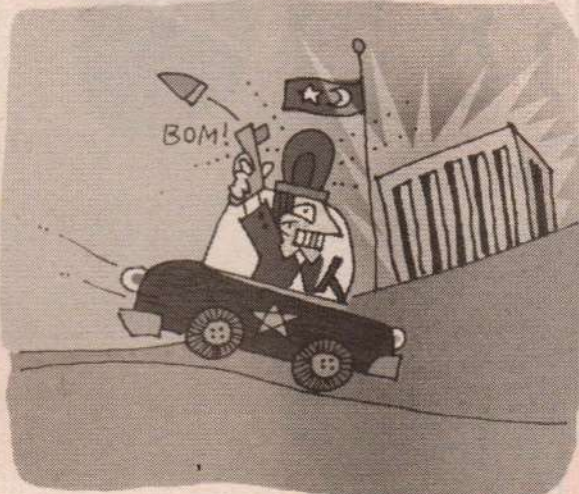
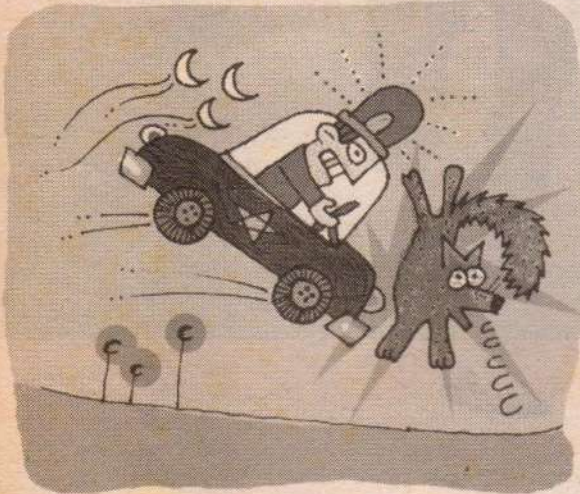
- hisli duygulu vurdulu kırdılı renkli - türkçe şiirler antolojisi

- anlaşılmayan şairler antolojisi

- dilimin ucundaki şiirler antolojisi

- ana sütü gibi tertemiz şiirler antolojisi

- espriden anlamayan ironik şairler antolojisi

Barbarları Beklerken

Neyi bekliyoruz böyle toplanmış pazar yerine?
Bugün barbarlar geliyormuş buraya.

Neden hiç kıpırtı yok senatoda?
Senatörler neden yasa yapmadan oturuyorlar?

Çünkü barbarlar geliyormuş bugün.
Senatörler neden yasa yapsınlar?
Barbarlar geldi mi bir kez, yasaları onlar yapacaklar.

Neden böyle erken kalkmış imparatorumuz,
şehrin en büyük kapısında neden kurulmuş tahtına,
başında tacı, törene hazır?

Çünkü barbarlar geliyormuş bugün,
onların başbuğunu karşılamaya çıkmış imparatorumuz.
Bir de koca ferman hazırlatmış
ona rütbelere, ayrıcalıklar bağışlayan.

İki konsülümüzle yargıçlarımız neden böyle
işlemeli, kırmızı kaftanlar giyinip gelmişler?
Neden böyle yakut bilezikler, parlak,
görmeli zümrüt yüzükler takınmışlar?
Ellerinde neden böyle altın,
gümüş kakmalı asalar var?

Çünkü barbarlar geliyormuş bugün,
onların gözlerini kamaştırırmış böyle takılar.

Ünlü konuşmacılarımız nerde peki,
Neden her zaman ki gibi söylev çekmiyorlar?

Çünkü barbarlar geliyormuş bugün,
onlar pek aldırmazlarmış güzel sözlere.

Nedir bu beklenmedik şaşkınlık, bu kargaşa?
(Nasıl da asıldı yüzü herkesin!)
Neden böyle hızlı boşalıyor sokaklarla alanlar,
neden herkes dalgın dönüyor evine?

Çünkü hava karardı, barbarlar gelmedi.
Sınır boyundan dönen habercilere göre
barbarlar diye kimseler yokmuş artık.

Peki, biz ne yapacağız şimdi barbarlar olmadan?
Bir çeşit çözümdü onlar sorunlarımıza.

KONSTANTİNOS KAVAFİS

Çeviren: Cevat Çapan

ALO00000!

HAYVAN'dan Arıyoruz

Hazırlayan: SİNAN SÜLÜN

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Hasan Bülent Kahraman ile mi görüşüyoruz?

- Buyrun, benim.

Yeni kitabınız "Kitle Kültürü Kitlelerin Afyonu" hayırlı olsun.

- Sağ olun.

Kitabınızın içeriğinde neler var?

- Kitle kültürünün Türkiye'yi nasıl etkilediğini ve bu

etkiye yol açan unsurları ele alıyorum.

Esas itibarıyla kitle kültürünün bu şekilde kontrolsüz bir biçimde ilerlemesinin önümüzdeki dönemde çok ciddi sonuçlar açacağını vurguluyorum.

Bahsettiğiniz ciddi sonuçlar neler?

- En önemlisi kötünün sıradanlaşması, herkesin farkında olmayarak kötünün ve sıradanın içine girmesi. Bunun en son aşaması ise popülizm ve faşizmdir.

Kötünün sıradanlaşmasının çözümü nedir?

- Ben daima toplumcu ve demokratik bir bakış açısını benimsemişimdir.

Bugünde tek çözümün bu olduğunu düşünüyorum.

İyi çalışmalar. Teşekkür ederiz.

- Size de iyi çalışmalar.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Alibeyköy ganyan bayisiyle mi görüşüyoruz?

- Buyrun ben Ahmet.

Nasıl işler abi?

- Halkımız artık umudunu şans oyunlarına bağlamış. İşler her zaman iyi.

Tüyo var mı, tek geçelim mi?

- Yok be tüyo. Zaten bu tüyo olayı da hikayenin Allah'ı be koçum.

Böyle şeyler olmaz.

En yüksek bahis ne kadar?

- Bir sınırı yok. Ama bizim buralar diğer yerlere göre daha fakir olduğu için burada şimdiye kadar en fazla 500 milyonluk altı yatırıldı.

Yatıran tutturdu mu?

- Her zamanki gibi beşte kaldı.

Bu oynayanlar neden hep beşte kalıyor?

- Atıyor hepsi. Belki içlerinde gerçekten beşte kalan vardır ama çoğu yalan söylüyor. Arkadaşları arasında gurur meselesi anlayacağın.

En iyi atlar hangisi?

- Keremkoç, Dinyeper, Suphi iyidir bunlar.

En iyi jokeyler kimler?

- Halis Karataş, Yalçın, Selim Kaya, Süleyman Akgün.

Ne diyeyim abi, şansınız bol olsun.

- Sağolasın.

PROJE 4L

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Proje 4L mi?

- Buyrun.

Proje 4L

ne zaman kuruldu?

- Eylül 2001'de, Türkiye'de güncel sanatı tanıtmak ve platform oluşturmak için kuruldu.

Ne gibi etkinlikleriniz oldu?

- On sergimiz, yirmi

altı performansımız ve yedi söyleşimiz oldu.

Bu etkinliklerimiz genellikle resim, heykel, video gibi sanatsal alanlardaydı.

Aralık ayında ne gibi projeleriniz olacak?

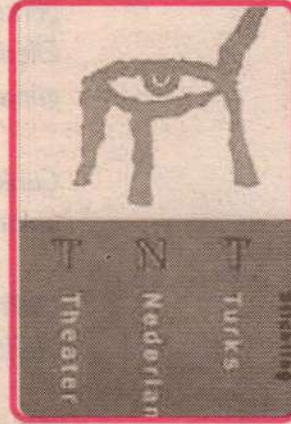
- Hollanda'dan gelecek bir video sergimiz olacak.

Başka...

-Bir infotek kurmayı düşünüyoruz. Burada açılan sergilerden yola çıkarak düzenli arşiv oluşturulması ve bu arşivden insanların yararlanmasını istiyoruz. Öğrenciler için atölyeler kurmayı düşünüyoruz.

İyi çalışmalar size.

- Sağ olun, size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Hollanda Türk Tiyatro Vakfı mı?

-Evet. Ben Tonguç Y. Oksal.

Türk Tiyatro Vakfı ne zaman kuruldu, kuruluş amacı nedir, anlatır mısınız?

- 1997 tarihinde kuruldu. Şimdiye kadar da gayet iyi bir performansla devam etti, ediyor.

Aslında fikir Çağdaş Türk Tiyatrosu'nun Hollanda'da temsilinin yeterince olmamasından çıktı. Bir taraftan Hollandalı tiyatrocular arkadaşlarla birlikte çalışmak diğer yandan Türk Tiyatrosu'ndaki gelişmeleri izleyebilmek, Hollanda'daki izleyiciye de aktarabilmek istiyorduk.

Şimdiye kadar birçok çalışma yaptınız, bunlardan en önemlileri tiyatro festivalleri ve Türkiye'den tiyatrocular konuklardı, değil mi?

- Evet, artık bizim düzenlemiş olduğumuz Hollanda Tiyatro Buluşması gelenekselleşti. Türkiye'den en seçkin tiyatrocuları davet ediyoruz.

Amsterdam başta olmak üzere Hollanda'nın en güzel salonlarında

izleyiciyle buluşturuyoruz. Buradaki Türk izleyici açısından da çok önemli bizim festival.

Ama son dönemde yaptığımız ortak prodüksiyonlar da sanatsal etkileşim açısından bizim için oldukça önemli ve bu devlet tiyatrolarının katkılarıyla gittikçe daha da büyüyor.

Hangi tiyatrocular oyunlarını sergilediler?

- Hepsini saymaya yer yetmez ama başta Ferhan Şensoy ve Genco Erkal, Osman Wöber, Zeliha Berksoy ve Müşfik Kenter hocamız geçen yıl Oğuz Aral'ın yazdığı Huysuz İhtiyar'la katıldı.

Tunçel Kurtiz, Altan Erkekli, Kerim Afsar, Rüştü Asyalı, Grup Gündoğarken, Derya Alabora daha aklınıza gelebilecek birçok önemli sanatçı.

Yeni sezonda neler var, kimler gelecek konuk olarak?

- Hazırlıklarımız devam ediyor, kesinleşmeden bir şey söylemek istemiyorum, bu sene festival tam Avrupa Birliği dönem başkanlığının Hollanda'ya geçtiği zamana denk geliyor, bu nedenle farklı bir program hazırlamaya çalışıyoruz.

Peki teşekkür ederiz Tonguç Bey, başarılarınızın devamını dileriz.

-Ben teşekkür ederim.

BUDALA

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Budala Dergisi mi?

- Buyrun, ben Kaan Oğuzcan.

Budala ne zamandır çıkıyor?

- Budala, 1 Nisan 1998'den beri, yani 5 yıldır çıkıyor.

Neden derginin ismi Budala?

- "Budala"nın sözcük anlamı "şair" ve "bedel ödeyen"dir. Yeryüzünde en büyük bedelleri

şairlerin ödediğini düşündüğümüzden bu adı koyduk. Ayrıca, Dostoyevski'nin "Budala" romanını da hatırlatırız.

İçeriğinde neler var?

- Budala, şiir ağırlıklı bir dergi. Dolayısıyla içinde bol bol şiir ve poetik metin var. Son sayıda 21. yüzyıl Türk Şiiri'nin ilk manifestosu yer alıyor, ayrıca; "Soylu Yenilikçi Şiir" Baki Ayhan T. imzalı kişisel bir manifesto.

Okuyucuların ilgisi nasıl dergiye?

- Okuyucunun ilgisi inanılmaz boyutlarda. Bizim, piyasadaki pek çok dergiden gerçekten çok farklı olmamızdan kaynaklanıyor bu ilgi sanırım.

Ücretiniz ve periyodunuz nedir?

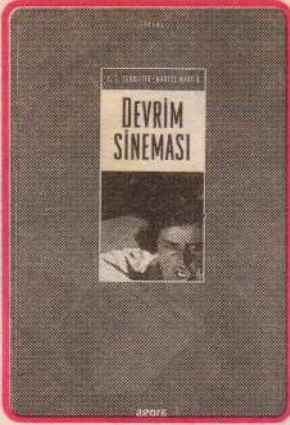
- Ücreti önemli değil. Herhangi bir ekonomik kazanç düşüncemiz veya geçim sıkıntımız olmadığından gerektiğinde bedava da veriyoruz dergiyi. Şu anki fiyatı 2.500.000 TL. Budala, şiir ağırlıklı ortak kitap olarak üç ayda bir çıkıyor. Son sayısı (25. sayı) Ekim'de çıktı. Yeni sayı Ocak 2004'te.

Budala'da kimler yazıyor?

- Haydar Ergülen, Osman Olmuş, Altay Öktem, Şeref Bilsel, Metin Cengiz, küçük İskender, Deniz Durukan, Turgay Kantürk, Ali Özgür Özkarcı, Mehmet Özbek, Özcan Erdoğan, Abdullah Şevki, Mustafa Fırat, Kadir Aydemir, Serkan Işın, Ataman Avdan...

Kolay gelsin.

- 'Hayvan'severlere derin şefkatimizi iletiyoruz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Osman Akınhay'la mı görüşüyoruz?

- Benim.

Devrim Sineması adlı kitabı çevirme fikri nasıl doğdu?

- 1992'yi galiba, bir arkadaşım İngiltere'den getirmişti kitabı. Sunuş yazısını okuyunca çok etkileyici gelmişti bana. Yutkeviç'ten bir alıntıyla, "İnanılmaz,

harika günlerdi; devrimci bir sanatın ilk adımları" diyordu. Bunun yanında, hepsi de Sovyet sinemasının ilk döneminde büyük rol oynamış, sinema dünyasının içinden gelen, pratik olarak film yönetmiş, oynamış ya da senaryo kaleme almış, ayrıca Sovyet devriminin getirdiği imkanların ve aydınlara yüklediği ödevlerin farkında olan kişilerin birinci elden tanıklıkları sıralanmaktaydı birbiri peşi sıra.

Sovyet sinemasının Dünya sinemasına getirdiği katkılar neler olmuştur?

- Sovyet sineması, Ekim Devrimi'nin dünyaya yaydığı etkilere paralel bir katkı getirmiştir, diyebiliriz. 25 yaşında tüm zamanların en görkemli filmi "Potemkin Zirhlisi"ni çeken Eisenstein, 'Sinema-Göz' kavramıyla sinemanın toplumsal-siyasal hayata müdahale eden yönünü öne çıkaran ve 'Savaşan Belgeselciler'i yaratan Dziga Vertov, montaj kuramıyla film tekniğinde sıçrama gerçekleştiren Lev Kuleşov, devrimin dinamizmi içinde iki-üç yılda eskidiği düşünülen Egsantrik Aktör Fabrikası, bu isimlerin hepsini derinden etkileyen ve tiyatro-sinema ilişkisinin müthiş yaratıcı yönüne ilk dikkat çeken isimlerden olan Meyerhold.

Türkiye'de Sovyet sineması üzerine ilgi nasıl sizce?

- Türkiye'de sadece Sovyet sineması üzerine değil, Hollywood ve Anglo-Sakson dünyası dışındaki diğer bölge ve ülke sinemalarına da aynı ilgi gösterilmiyor. Üstelik, sektör olarak bir hayli büyümeye başladığı halde. Entelektüel düzeyde İran, Balkan, Brezilya, vb. sineması gibi yerlere ve bazı yönetmenlere yönelik yoğun bir ilgi yok değil, fakat bunların derinlemesine bir etkiyle yayıldığını göremiyoruz pek. Bunlardan öte, Türkiye'de sinema alanında korkunç bir sefillik hakim, kanımca. O yüzden, Devrim Sineması kitabındaki deneyimler ile son zamanlarda bizde çekilen 'politik tema olsun diye uğraşmış' filmleri, mesela Hoşçakal Yarın, Leopar'ın Kuyruğu gibi, pespaye filmlerle, iddiası büyük ama içi boş Hiçbiryerde'yle falan kıyaslırsanız, görkemlilik ile zavallılık arasındaki uçurumun ne kadar derin olduğunu görürsünüz. Bu açıdan ben hâlâ Yılmaz Güney'in Duvar'ının üstüne sağlam bir film biliyorum.

Agora Yayınları sinema üzerine kitaplar yayınlamaya devam edecek mi?

- Sinemaya özel bir ağırlık vermeyi düşünüyoruz tabii. Hatta, yayın eksemimizi edebiyat-siyaset-kültürel çalışmalar -tarih araştırmaları- sinema alanlarında yoğunlaştırmayı planlıyoruz. Sinemaya temel bir önem vermemizin nedeni, günümüz dünyasında, sahip olduğu potansiyelle 'dünyanın kültürel evreni'nin şekillenmesinde neredeyse siyaset kadar önemli bir rol oynaması. Dolayısıyla, muhalefetin ciddi biçimde el atması gereken alanlardan biri de sinema.

Teşekkür ederiz, iyi yayınlar size.

- Sağ olun, size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Cream Art Gallery mi?

- Buyrun ben

Özlem Çavuşoğlu.

Ne zaman kuruldu Cream Art?

- Mart ayında.

Ben zaten tablolarla çok haşır neşir bir insandım ve koleksiyonerdim. Bu şekilde başladı. Eşimle birlikte çalışıyoruz.

Şimdiye kadar ne gibi etkinlikler oldu?

- Benim karma sergilerim oldu. Mustafa Altındaş, İsmail Acar'la kişisel sergilerimiz oldu.

Aralık ayında ne gibi etkinlikleriniz olacak?

- Süleyman Saim Tekcan'la kişisel bir sergi olacak ve aynı zamanda Selahattin Karen'in bir sergisi olacak.

İnsanların ilgisi nasıl?

- İnsanların ilgisi gerçekten çok güzel. Bayağı ilgililer. Sergilerin devamı için yoğun istekleri var.

Kolay gelsin.

- Size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Hüsam Kurt ile mi görüşüyoruz?

- Benim.

"Her Kar Kırmızı Düşer Ömrüme" adlı yeni kitabınız hayırlı olsun.

- Sağ olun.

Bu ilk kitabınız mı?

- Evet. Yaklaşık 15 yıldır Bursa'da yaşıyorum. Kültür sanat etkinlikleri yapıyorum. Beni tanıyan insanların çoğu şiir yazdığını bilmiyorlardı. Çoğu için sürpriz oldu.

Kitap çıkarma fikri nasıl doğdu?

- Varlık, Berfin Bahar, İnsancıl gibi edebiyat dergilerinde şiirlerim yayınlanıyordu. Daha sonra bunları bir kitap yapmalıym diye düşündüm. Aslında şiirlerimi yayınlamak konusunda da çok net değildim en başta. Ama daha sonra yayınladım işte, arkadaşlarımdan da teşviki oldu.

Şiirlerinizde belli bir tema var mı?

- Şiirlerimin Bursa'daki yaşamımdan beslendiğini söyleyebilirim. Genellikle toplumcu ve aşk şiirlerinden oluşuyor kitap. Mesela sekiz yıldır bir polisle nişanlıyım ve

ayrıldım. O ilişkim üzerine yazdım genelde şiirlerimi. Ya da başka deyişle o ilişkinin bitmesi yazdırdı bu şiirleri.

Yeni projeler var mı?

- Uluslararası bir şiir festivali yapmayı düşünüyoruz Adnan Özer'le birlikte. Şiir yazmaya devam ediyorum aynı zamanda.

Teşekkür ederiz.

- Ben teşekkür ederim.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Esmeray ile mi görüşüyoruz?

- Buyrun benim.

Amargi olarak

sahnelediğiniz Yazmadan Dökülenler oyunundan biraz bahsedebilir misiniz?

- Oyun 13 farklı kadın hayat hikayelerinden derlendi. Böyle bir oyun hazırlamanın fikri Post Express'te gündelikçi kadınlarla yapılan bir söyleşiden çıktı. Daha sonra biz bu gündelikçi kadınların hikayelerine toplumdan farklı kadın karakterleri de ekledik. Örneğin Türk, Kürt, Ermeni,

Transeksüel, İşçi vb. Oyun bir 'dilek ağacı'nın etrafında toplanan kadınların anlattığı hayat hikayelerinden oluşuyor.

Böyle bir oyun sahnelemekteki amacınız neydi?

- Kadın estetiğini, oyunculuğunu sahneye taşımak ve sergilemek.

Nerelerde sahnelenecek Yazmadan Dökülenler?

- 12 Kasım'da Ortaköy Kültür Merkezi

Afife Jale Sahnesi'nde galası oldu. Ayrıca önümüzdeki tarihlerde

Tiyatro Kafe'de de sergilenecek. Daha sonraki amacımız ise oyunumuzu mahallelerde yaşayan kadınlara izletebilmek.

Çalışmanızdan dolayı kutluyoruz.

- Sağ olun. H

"ARTIK RADYO TAŞIMANIZA GEREK YOK"

RADYOLU KOL SAATI

BU FIRSATI KAÇIRMAYIN

Türkiye'nin her tarafına TANITMA AMACIYLA PTİ ÖDEMELİ gönderilir. Ücretsiz kargo ile size ulaşır. PTİ ödemesi kargo ücretiyle birlikte yapılır.

35 Milyon Veriye 13.990.000 TL.

24 saat sipariş hattı 0555 225 78 98

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Altek Pazarlama mı?

- Buyrun.

Radyolu kol saati kampanyası için aramıştık...

- Bildiğiniz gibi yeni bir kampanya başlattık. Radyolu kol saatleri artık 35 milyon yerine 13.990 bin lira. Ama ulaşım ücreti ile olarak 4.5 milyon lira alıyoruz. Yani toplam 18.500 liraya geliyor.

Talep nasıl peki?

- Talep beklediğimizin üstünde.

Radyo olması dışında ne gibi özellikleri var saatin?

- Kronometreli, ışığı var, alarm var.

Radyo dijital mi?

- Yo hayır. Kendisi otomatik arayıp buluyor, siz de dinliyorsunuz.

Teşekkür ederiz verdiğiniz bilgiler için.

- Biz teşekkür ederiz.

Artan geçim sıkıntıları kadınları ve genç kızları da birer yuvayı yapan, evinde akşam kocasının gelmesini bekleyen dişi kuş olmaktan çıkarıp, kocası gibi eve ekmek getirmek için çalışmak zorunda kalan kadınlar ve genç kızlar haline getiriyordu.

Esengül'den Seda Sayan'a, Ebru Gündeş'e 'Kadın Sesleri'nde Aşk ve Hayat Tasavvurları

MERT ÖZMEN

70'li yılların başlangıcında, arabesk müzikte hakim olan erkek seslerin yanına küçücük gövdesi, küçücük yaşı -henüz on dört yaşında- ama büyük ve güçlü alto sesi, erkeksi bir edayı işaret eden söyleyiş tarzıyla **Mine Koşan** müzik dünyasındaki yerini aldığı anda, büyük bir çoğunluk kolayca kalplerinin kapılarını ona açarken aynı zamanda küçük dozda birer şok da yaşadı. Çünkü o zamana kadar Türk Sanat Müziği'nin ağırlıklı mezo soprano seslere ve hanım hanımcık tavrılı şarkıcılara ve söyledikleri şarkılara alışmış olanlar için, bu yeni tavır çok farklı ama aynı zamanda cazip de gelmişti. Hem **"yağmurun sesine bak / aşka davet ediyor / cama vuran her damla / beni harap ediyor"** diyen bir şarkıya ve şarkıcıya, kim kalbinin kapılarını açmakta tereddüt ederdi ki.

Mine Koşan'la oluşmaya başlayan bu yeni tarz, alto bir ses ve erkeksi bir tavrıyla şarkı söyleme biçimi, asıl karşılığını kısa bir süre sonra **Esengül**'de buldu. Mine Koşan, hanım hanımcık şarkı söyleyen, mezo soprano kadın seslerinden bu yeni duruma bir geçiş basamağı oluşturuyordu ve doğal olarak erkeksi şarkı söyleme tarzını çok fazla abartmıyordu. Esengül de başlangıçta Mine Koşan gibi bu tavrı çok abartmadı ama 70'li yılların sonlarına doğru yaklaşıldığında tüm toplumu saran karamsar hayata bakış, şarkılara da yansımaya başladığında, o da, başlangıçtaki **"kalbimde bir acının / izi kaldı sevgilim"** deki -şimdilerde **Göksel**'in söylediği- erkeksi bir tavrı söylese de belli bir naifliği koruduğu tavrını bırakıp, en kederli şarkılarda bile erkeksi bir meydan okuma haliyle şarkılarını söylemeye başladı. Daha çok bir erkek şarkıcının ağzına yakışacak **"gel meyhaneci baba / bütün hesaplar benden / bak yine sarhoş oldum / iki kadeh içmeden"** gibi şarkıları bile hiç tereddüt etmeden söylediği de

dinleyicileri onu yadırgamadı ve kabulendi.

Giderek müzik dünyasında hanım hanımcık şarkı söyleyen mezo soprano sesler itibarlarını yitirmeye başladılar. Bu durum özellikle arabesk dinleyen kadınların ve erkeklerin duygu dünyasındaki bir değişime işaret ediyordu.

O güne kadar yuvasının efendisini arayan ve yuvayı yapmaya hevesli hanım hanımcık dişi kuşların yerini, erkeksi bir tavır göstererek de olsa kendini erkeğiyle eşitleme isteği duyan kadınlar almaya başlamıştı. Çünkü artan geçim sıkıntıları kadınları ve genç kızları da birer yuvayı yapan, evinde akşam kocasının gelmesini bekleyen dişi kuş olmaktan çıkarıp, kocası gibi eve ekmek getirmek için çalışmak zorunda kalan kadınlar ve genç kızlar haline getiriyordu. Aynı şey arabesk dinleyen erkek dinleyiciler içinde geçerliydi. Onlar da **"Orhan Baba"** kadar bu yeni tarz kadın şarkıcıları başgırlarına basıyorlardı. Çünkü onlar da artık **"hanım hanımcık yuvayı yapan dişi kuşu"** kendi hayatlarında yeterli görmüyorlar, eş ve sevgili adaylarının bir erkek gibi sosyal hayatın tamamlanmasında olmasa bile en azından çalışma hayatında yer alan ve kendileriyle bir biçimde eşitleyebilecekleri kadınlardan oluşmasını istiyorlardı.

Fakat bu durum, eşitlikçi bir ilişkiyi temellendiren bilinçli bir süreçten değil de daha çok hayatın dayattığı bir zorunluluktan kaynaklandığı için bu yeni tarzın aşk ve hayat tasavvurlarında da kadınlardan farklı bir tasavvur vardı. Bu tasavvur, kadında karşılık bulan ha-

masi duygulanmaları üzerine kuruluyordu. Hem sevgili hem arkadaş olmak isteyen ama ne sevgili ne de arkadaş olabilen, eşit olmayı, meydan okuyarak iktidardan pay almak olarak gören şarkılar, aşklar ve hayatlar.

80'lerin ortalarına gelindiğinde bu durum **Bergen ve Tüdaya** gibi şarkıcılarda **"Seni Sevmeyen Ölsün"** noktasına kadar geldi. 80'lerin ikinci yarısından itibaren arabesk dinleyicileri de kapsayacak şekilde **Sezen Aksu** öncülüğünde belirleyici olmaya başlayan pop süreci, bu tarzın kadın seslerini geri planda bırakıp unutturmaya başladı. Fakat aslında çok değişik bir durum söz konusu değildi. Sezen Aksu özellikle **"Git"** albümünde iyice belirginleştirdiği biçimde, zaten alto olan sesi ne erkeksi bir meydan okumayı da ekleyerek daha kentli bir söylemle aynı tarzı devralmaya başlamıştı. Fakat arabesk dinleyicileri, kendi hayatlarının kadın şarkıcı karşılığını bir süre Sezen Aksu ve şarkıları ile doldursalar da, onun kentli söylemi, kısa bir süre sonrasında yine kendi içlerinden, kendileri gibi birini aramalarına yola açtı. Bu arayış çok uzun sürmedi ve uzun süreler küçük gazinolarda çalışmış olan ve kelimenin tam anlamıyla alttan gelen bir ses, **Seda Sayan**, Esengül'ün boşluğunu doldurmaya en büyük aday oldu. Üstelik Seda Sayan erkeksi meydan okuyan tavrın yanına bir de **"külhan"** bir tavır eklemiş ve bu tavrı sadece şarkılarında ve şarkı söyleme serüveninde değil, programlardaki sohbetlerinde de sürdürmeye başlamış-

tı. Artık arabesk dinleyen kadın ve erkeklerin yaşam ve aşk tasavvurlarının onun şarkılar ve tavırları oluşturmaya başlamıştı. Kadınlar günlük hayatlarında olmasa da, erkeğine gerekirse meydan okuyan bir kadını hayallerinde keşfetmeye ve onu sevmeye başlıyorlar, erkekler de gerektiğinde kendilerine bıçkınlık ve meyhaneci arkadaşı olabilecek bir kadına gönüllerinde yer açmaya başlıyorlardı.

90'lı yılların başına gelindiğinde ise arabesk dinleyicileri daha bir kentle iç içe girmiş, kentli yaşam tarzını daha fazla benimsemeye başlamışlardı. Hayatlarındaki bu değişimin duygusal dünyalarında da oluşturduğu değişiklik, Seda Sayan'da yeterli karşılığını bulamayınca değişen yaşam tarzlarına, hayat ve aşk tasavvurlarını ifade edecek yeni bir **"kadın sesi"**ni aramaya başlamışlardı bile.

Bu arayış çok uzun sürmeden yine gencecik ama sesi büyük, bir alto kadın sesinde, **Ebru Gündeş**'te karşılık buldu. Ebru Gündeş devraldığı mirasa, erkeksi bir meydan okumayla şarkı söyleme tarzına, kentin daha içinden olma halini, samimiyeti ve naifliği de eklemişti. Hem **"akıllı ol, senin aklını alırım / benim olmazsan eğer kapına dayanırım"** diyecek kadar erkeksi ve meydan okuyan, hem de **"ne hazin değil mi sevgilim hikayemiz / maalesef pek farkı yok diğerlerinden / itiraz etmedik, itiraf etmedik / kaybedenlerdik diğerlerinden"** diyecek kadar samimi ve naif. Fakat Esengül'den bu yana bu şarkılar ve şarkıcılarla oluşan hayat ve aşk tasavvurlarında değişmeyen şey eşitlikçi bir hayat tarzını ve aşkı yine "hamasi erkeksi" davranışlarda arama eğilimidir.

Kimbilir, değişen zaman her şeyi değiştirdiği gibi, gün gelir belki hayat ve aşk arayışlarında gerçekten eşitlikçi ve mutlu aşklara, onları anlatan seslere ve şarkılara da kapı açabilir. **H**

Son dört yüzü ayıp olmasın diye yavaş koştum, rekor kırdın dediler boynuma sarıldılar.

Veli Ballı

Sağdan soldan bağıyorlar, 'Koş Mehmet, dayan Mehmet!' Bana söylüyorlar zannettim, iyice hızlandım. Meğer bir sürü Mehmet koşuyormuş o gün.

Mehmet Yurdadön

Anadolu'nun ücra köşelerinden atlet çıkması Süreyya Ayhan'la gündeme geldi fakat yetmişli yıllarda yine Anadolu'nun bağrında yetişen iki atlet, **Veli Ballı** ve **Mehmet Yurdadön**, elde ettikleri başarılarla Türkiye'nin göğsünü defalarca kabarttı. Bu iki milli atlet yıllar sonra Hayvan için buluşup, konuştular.

Şimdi Herkes Yalnız Koşuyor

Tanışma

Veli Ballı: Sanırım 1976. Ankara'da kros şampiyonası vardı. Orada mı tanışmıştık biz?

Mehmet Yurdadön: Veli Abi yaşlandı biraz, bazı şeyleri hatırlamakta güçlük çekiyor. (Gülüşmeler.) 1974 yılı, Ankara'ya federasyon kampına gelmiştim. **Himmet Kirzık** vardı, Veli Abi'nin antrenörü, Karslı, hemşerimdir, asıl o tanıştırdı bizi.

V.B.: Hatırladım. Siz Denizli'ye koşuya gidecektiniz.

M.Y.: Doğrudur... Kampta sahaya indim; bir baktım, **İsmail Akçay**, **Hüseyin Aktaş**, **Veli Ballı** hep beraber idman yapıyor. Ben Kars'tan yeni gelmişim, onlar o dönemin en iyi maratoncuları. Veli Abi en gençleriydi, ona yanaştım, merhaba dedim, bizi pek tanımadı tabi.

V.B.: Yok canım.

M.Y.: Şaka yapıyorum. O dönemin en önemli özelliği şuydu; tecrübeli, milli sporcular gençlere sahip çıkardı.

V.B.: O dönemde bizim adımız vardı ama, gençleri toplardık, otuz kırk adam beraber antrenman yapardık. Onlara he-

yecan vermeye çalışırdık, çünkü biz de öyle gördük büyüklerimizden.

Kara Lastikle - Uzun Donla

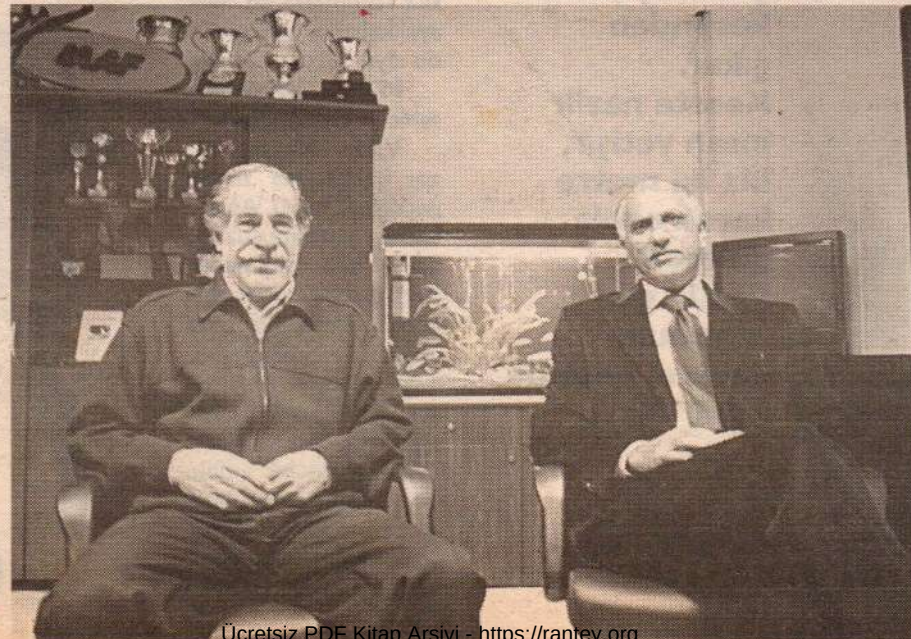
V.B.: M.Yurdadön, orta mesafede

Türkiye'nin en kabiliyetli atletidir bence. İyi kaçar, hızlıdır. Atatürk Koşusu'nu yedi kez üst üste kazanan başka adam yok. Ama biraz rahattır, ben işime daha bağlıyım. Herhalde maratoncu olmamdan

ötürü bu böyle.

M.Y.: Tavşan kaplumbağa hikayesi gibi.. Veli Abi düzdür, Nuh der peygamber demez. Bazı ilkeleri vardır, kesinlikle onun dışına çıkaramazsınız. Ben daha fırlıdığım. (Gülüşmeler.) En önemli ortak noktamız; O Muş'tan çıkmış gelmiş, ben Kars'tan. Bunun üstünde durmak lazım. Mesafecilerin %90'ı Doğu'dan çıktı. Çıktı ama tesadüfen çıktı. Yüzlercesi de kaybolup gitti. Bu çocukları bulmak lazım. Ben şimdi bununla uğraşıyorum. Federasyon başkanım ama şu koltukta oturmam. Sürekli gezerim, arar bulurum yetenekli çocukları, sporcuların eksiklerini kapatmaya çalışırım. Çünkü biz bunun acısını çekti.

V.B.: Benim hayatımı değiştiren 1966 Varto Depremi'dir. Orta son öğrencisiydim, depremden sonra bütün öğrencileri çeşitli illere dağıttı devlet. Beni de Aydın Lisesi'ne verdiler. Beden eğitimi öğretmenimiz vardı, Sabri Günaydın. Bana atletizmin bir spor olduğunu öğretti. Daha önce, kışın koşuyorduk, yazın köyde çobanlık yapıyorduk. 69'da Sivas'a geldim, Demirspor'a girdim. Daha bilinç-

li bir şekilde yapmaya başladık bu işi. İlk başladığımda ayağımda kara lastik vardı, Milli Takım'a girene kadar piyasasının en kötü ayakkabılarını giydik. İlk ayakkabımı Roman-ya'da aldım, Gençler Balkan Şampiyonası, sene 71. Bunu neden anlatıyorum, bir maratoncu için en önemli malzeme ayakkabıdır da ondan. Çünkü günde 25-30 km idman yapıyorsun. Şimdinin en kaliteli ayakkabısı bile bir ay dayanmaz bu tempoya.

M.Y.: 1974 Gençler Kros Şampiyonası Denizli'deydi. Sarıkamış'tan gelmişim, on yedi yaşında bir delikanlı, üstümüzde uzun don var tabi. Herkes bana gülüyor. Neredeyse vazgeçecektim koşmaktan, öyle dolmuşum ki startla birlikte ok gibi fırladım. Sağdan soldan bağırlıyorlar, 'Koş Mehmet, dayan Mehmet!' Ben bana söylüyorlar zannettim, iyice hızlandım. Meğer bir sürü Mehmet koşuyormuş o gün. **Mehmet Yıldırım, M.Tümkan, M.Almaç, M.Akgün.** Neyse, ben o gazla uzak ara kazandım yarışı. Gençlik-Spor Müdürü, 'Bu çocuğa bir şort alın, Ankara'ya kampa gelsin' demiş. Ben de böyle başladım işte; vazgeçebildim, o yarışı kazanamayabilirdim. Tesadüfe bırakmamak derken bunu söylemek istiyorum.

Kıbrıs Çıkarması Cephede İdman

M.Y.: Gücün dengesi olmaz, kanın dengesi olur. Savaş insanlık suçudur. Önce Taliban'ı besle, sonra Afganistan'a saldır. Şimdi de Irak. Biz emperyalizme kar-

şı dövüşmüş bir millettiz. Bu oyunlara alet olmamamız lazım. Yaşananlara Kuvayı Milliye ruhuyla bakmalıyız. Veli Abi Kıbrıs Gazisi-dir, savaşı o anlatsın.

V.B.: Abant'ta kamptaydık. Çıkartma başlayacağına yakın, hepimizi birliğe çağır-dılar. Kıbrıs'a çıktık. Her taraf karman çorman. Ölüler, kan kokusu, top gürültüleri... Akşam oldu mu bütün hayvanlar sanki yardım ister gibi meleme-ye başladılar. Beni en çok etkileyen o seslerdir. İnsanı insanlık-tan çıkarıyor, harp bu-nun için çok kötü bir şey. Bir de ben koş-madan yaşayamam,

beş ay sonra Atatürk Koşusu var, gel de anlat bunu komutana.

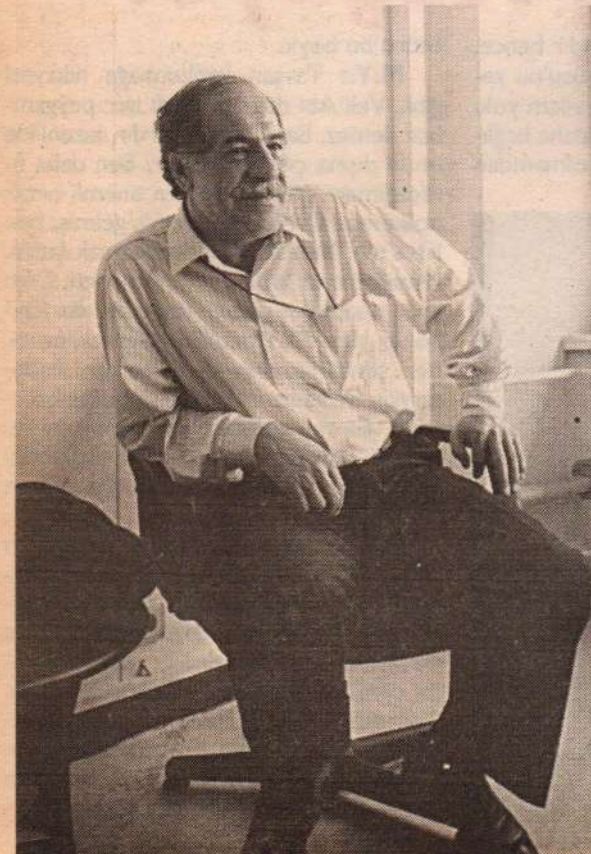
M.Y.: Veli Abi'nin azmini anlatan en iyi örnek, kurşun yemeden gazi olmasıdır. (Gülmeler) Ne olacak ayağının birine hafif sıkırtaydın.

V.B.: Sıkıyorlardı zaten. Ben bir ay uğraştım, komutandan izin aldım idman yapmak için. Akşamları birliğin çevresinde koşuyorum. Bir akşam koşarak gir-dim birliğe, bir baktım arkamda silahlı adamlar. Rum ajanı falan zannettiler her-halde, elimi kaldırmamam basacaklar kurşunu. Siirtli bir çocuk vardı: "Veli Ballı az kaldı vuruyordum seni," dedi. Sahiden de vururdu, savaşın ortasındayız çünkü.

Lojman Günleri

M.Y.: Veli Abi'yle Gençlik Spor İl Müdürlüğü lojmanında kaldık uzun süre. Küçük iki oda, gecemiz gündüzümüz beraber. Antreman beraber, tenekede su ısıtırdık duş almak için. Bir de şark ge-lenğinde abi-kardeş ilişkisi

Maratoncu kentten de çıkmaz, kırsal kesimden çıkar. Kentte nazik insan yetişir, biz iki metre karda okula giderdik. Bütün gün koyunun, davarın peşinde koşardık...

**Veli Abi'yle
Gençlik Spor İl
Müdürlüğü
lojmanında
kaldık uzun
süre. Küçük
iki oda,
gecemiz
gündüzümüz
beraber.
Antreman
beraber.
Tenekede su
ısıtırdık duş
almak için.**

çok önemlidir. Bizimkisi karşılıklı sevgi saygı sonucu dostluğa dönüştü. Gerçi zaman zaman çok ezdin sen beni abi.

V.B.: Ona ezme denmez. Önce de söyledim, M.Yurdadön çok rahat bir adamdır. Diyelim sabah 6'da idman var, yine de gece 12'den önce yatmaz. Sabah önce ben kalkarım, Mehmet kalk, kalkmaz. Kalkmazsan, yersin enseye şamarı... (Gülmeler) Atletizm kaytarmaya gelmez. Böyle anlatıyorum ama bunlar bizim aramızdaki hoş anılar. Yoksa M.Yurdadön kaytaran bir adam değildi. Zaten kaytaran adam bu kadar yarışı nasıl kazansın.

M.Y.: Veli Abi antremanda acımasızdır, taviz vermez. Ben koşarken konuşmayı severdim, türkü söylerdim. Kızdı mı kaçırdım. Ben ondan çabuktum, o benden dayanıklıydı. Mamak'ın arka tarafında koşmadığımız dağ tepe kalmadı. Antremanda varımızı yoğunluğu ortaya koyardık.

V.B.: Bir keresinde yolu kaybettik. Dursak, bir daha koşamayız, donarız. M.Yurdadön başladı sızlanmaya, iki sefer ayakkabımın bağı çözül-dü diye durdurdu beni.

M.Y.: İkincisinde sahiden çözülmüştü.

V.B.: Neyse, zar zor bulduk her zaman geçtiğimiz köyü. Ama o kadar yorulmuşuz ki köyü bile tanımadık. Karşıdan bir çocuk geli-yordu elinde bir tepsi yoğurt. Susuzluktan bit-mişiz, Mehmet yoğurdu avuçladı, çocuk başladı ağlamaya. O zaman Be-den-Terbiye bir ambu-lans tahsis etmişti bize, ambulans aşağıda bekli-yor, Mehmet oturmuş yoğurt yiyor, gelmem diyor.

M.Y.: Ambulansı gördüm, rahatladım. Gelsin alsın bizi. Ben milli sporcu-yum, kaybolmuşum, hayatımı tehlikeye atmışım... Ama bizim asıl ambulans hika-yemiz, Veli Abi'yi zorla hasta yaptığımız zamandır. Yine Mamak'ın tepelerinde koşuyoruz. Kaptırmışız kendimizi, ye-mek saatinin yaklaştığını unutmuşuz. O zaman Beden-Terbiye'de akşam yemeği verilirdi sporculara. Veli Abi'ye dedik sen hasta ol, açalım sirenleri, trafiğe takılma-dan yemeğe yetişelim. Abim kabul etme-di tabi, hiç sevmez böyle şeyleri. Biz dört kişi tuttuk, zorla yatırdık ambulansa. Ne güzel hasta rolü yapmıştın...

V.B.: Yolda polis çevirir falan diye çekinmişim.

Hayat Maratonu

V.B.: Maraton birden olmaz, koştu-ka gelişir. İlk başlayan herkes 'beceremi-yorum' diye düşünür. Sabretmek lazım. Ben bunu beceremiyorum demeyi ken-dime yediremedim. Her

sabah 6'da antremana kalkacaksın, günde 2-3 idman yapacaksın. ne bayram, ne tatil, ne si-nema, ne kızlarla gez-mek. Önce kendini ikna etmen lazım, psikolojik bir süreç bu. İşte bu yüzden zengin aile ço-cuğu olan bir tane ma-ratoncu yok. Çünkü da-ha küçük yaşta zorluk çekmeye alışmış olmalı-sın. Maratoncu kentten de çıkmaz, kırsal kesim-den çıkar. Kentte nazik insan yetişir, biz iki met-re karda okula giderdik. Bütün gün koyunun, da-varın peşinde koşardık, hasatta çalışırdık.

M.Y.: 76'da Veli Abi Pakistan'a gidecekti, ölesiye idmanlar yapı-yorduk. O sene formu

çok iyiydi, kısırak gibi yerinde duramıyordum. Antremanın üstüne eve de koşarak dönerdi, biz arabayla takip ederdik. Neyse, Lahor'da koştuğu gün, kızlar geldi bana ne oldu diye sordu. Dedim 'Veli Abi öldü', cenaze geldi, Numune'den kalkacak. Gönderdim bunları hastaneye, daha yarışın sonucunu da bilmiyorum. Radyodan duymuşlar, Veli Ballı birinci oldu, rekor kırdı diye. Demek ki içime doğmuş.

V.B.: Lahor'da hava çok sıcaktı o gün. Koşuyordum yarışı ama hayret ettim kendime, o kadar rahatım. Hiçbir yarışı o kadar rahat koştuğumu hatırlamam, sanki gezintiye çıkmışım. Yine de temkinli davranırdım, tempoyu arttırmadım ne olur ne olmaz diye. Stadyuma girdim, çıt yok. Son dört yüzü ayıp olmasın diye yavaş koştum, rekor kırdın dediler boynuma sarıldılar. 2 s. 11 dk. 30 sn. bir antrenör olsa yanımda, daha hızlı koş dese.

M.Y.: Ben ondan 2.10 bekliyordum. O güne kadar 2.13 yapmış İsmail Aksay vardı. Geçilmez deniyordu. Veli Abi'den bu dereceyi beklemeyen, ufukları dar insanlar vardı. Uzun süre inanmadılar bu dereceye.

V.B.: Ertesi sene Boston Maratonu'na çağırıldım. Orada ikinci olunca inandılar bana. Onda da ilk yirmi km'de felaket bir sancım vardı, sonradan açıldım. Çok gerilerden geldim, herkesi geçiyorum tek tek, herhalde ilk ona girmişimdir diye düşünüyorum. Sokaklar insan dolu, göz gözü görmüyor. Birinci olanın 50 m. önünde olduğunu bilsem onu da geçirdim belki. Herkesin antrenörü vardı, yarıştaki durumunu söylerdi. Biz mektup yazardık Himmet Abi'ye yarıştan önce...

M.Y.: Veli Abi'nin en zorlu mücadelesi, Rus Ankov'la yaptığı. Asıl onu anlatması lazım.

V.B.: 78 Atina Maratonu. Çok acayip bir fırtına vardı. Tam karşıdan esiyor rüzgâr, felaket. **Rus Ankov** daha önce 2.10 koşmuş, yarışın favorisi ama uyanık, tam bir adım arkamdan koşuyor, onun rüzgârını da ben yiyo- rum. Bir iki kızdım buna, üs-

Veli Abi antremanda acımasızdır, taviz vermez. Ben koşarken konuşmayı severdim, türküyöylerdim.

tümde milli forma var, küfür de edemiyorum. En sonunda dayanamadım, çok afe- dersiniz "s.ktir git" dedim ben buna. Anlamadı tabi, stadyuma girdik hâlâ arkamda. Bir ara atağa kalktı, göğüs farkıyla önüme geçti. Son 50 metrede, bir anlık konsantre işte, 'Veli' dedim, 'bunca rüzgârı sen yedin, şu Ankov'a geçilirsene adam değilsin.' Gözlerimi kapadım, ya bayılırım ya kazanırım di- yorum. Göğüs farkıyla ka- zanmışım.

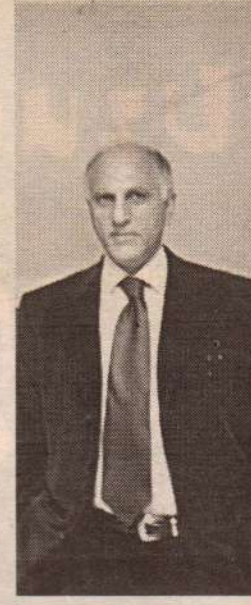
M.Y.: Milli olmanın gururunu taşıırken, onun ge- reklerini de yerine getirir- dik. Ağzımıza sinek kaçsa, yutardık, tükürmezdik.

V.B.: 76 Montreal Olimpiyatları'nda ishal oldum. Hafif yağmur yağıyordu. Bu- nu söylemek doğru mu bilmiyorum ama hem yaptım, hem koştum. Çünkü ülkem

Milli Sporcu Demediler, Dövdüler

V.B.: 80'de baskılar ne- deniyle Beden-Terbiye'deki memuriyetimden istifa ettim, spor mağazası açtım. Bizim kuşak özveriliydi, hiçbir şey beklemeden yaptı bu işi. Bu ülkede ticaret yapmak mara- ton koşmaktan zor. Geçen yirmi sene bunu öğretti ba- na. Çünkü belirsizlik var. Ma- ratonda biraz daha dayanır- san yarışın biteceğini bilirsin. Ben dürüst ticaretten bahse- diyorum tabi, hortumcular için bu böyle olmayabilir.

M.Y.: Hortumcuya af ka- bul edilemez bence. Af top- lumsal bir hareketin sonu- cuysa kabul edilebilir. Düşüncelerinden dolayı içerde yatan insanlar var hâlâ... Şimdi biri şu kapıdan içeri girecek hepi-

devletçiyim, sosyal demok- ratım. Ama sağcılar beni öl- dürüyordu bir seferinde, milli sporcu demediler, öyle bir dövdüler. Zaten öldü di- ye bırakmışlar. En formda olduğum dönemde milli ta- kımdan bile çıkarmaya çalış- tılar, sırf haksızlıkları dile ge- tiriyorum diye. Fahri Koru- türk'e mektup yazdım o za- man, köşkün izniyle yeniden kabul edildim milli takıma. Şimdi atletizm bir aile, ben de federasyon başkanı ola- rak onların babası sayılırım. Bütün sporcular istediği an ulaşır bana. Son dönemde Süreyya Ayhan'la birlikte gündeme gelen başarılar te- sadüf değil, trilyonluk yatı- rımlar yapıldı bu işe.

V.B.: Yalnız ben bu işlerin sırf paray- la olacağına inanmıyorum. Rakımı yüksek yerlere, futbolun erişemediği köylere git-

mek lazım. O eski sıcaklığı yeniden bulmalıyız. Şimdi sponsor var, imkan var ama sıcaklık yok. Biz genelde 30-40 adam beraber antreman yapardık. Herkes birbirin- den bir şey öğrenirdi; tem- po, efor, inanç, azim.. Şimdi herkes yalnız koşuyor. Oysa beraber koşulduğunda de- receler artar. Çünkü yarış da beraber koşulan bir şey. Atletizm ferdi bir spor değil bence, tam tersine en kol- lektif spordur diyebilirim.

M.Y.: Veli Abi çok doğ- ru bir şey söyledi. Bizim ku- şak yarışta bile birbirini ra- kip olarak görmeye çekinir- di. Mehmet Terzi'yle Berlin Yarı maratonunda el ele gir- miştik stada.

Seyreden Toplum

M.Y.: Bizde spor gele- neği yok. Bedava başarıya sevinmeye alışmışız. Al eline silahı balkondaki adamı vur. Ne oldu, 2. tura çıktık. Bir an önce seyreden toplu- man yapan topluma geçmeli-

mizi dövecek, ondan sonra affedilecek. Bu böyle olmaz. Ondan sonra herkes kendi adaletini sağlamaya kalkar.

V.B.: Sen devlet memu- rusun, bunları anlatma ister- sen.

M.Y.: Ben anlatırım, bu- güne kadar başımıza gelme- yen mi kaldı. Aynen yazınız. Yurtdışında koşarken imza isteyenlere Ay yıldız çizdim hep. Atatürk milliyetçisiyim,

M.Yurdadön çok rahat bir adamdır. Sabah önce ben kalkarım, Mehmet kalk, kalkmaz. Kalkmazsan, yersin enseye şamarı.

Ennn Uzunun Gece

Güldal Kızıldemir
Gazeteci

"Karar sizin" dedi doktor. Duygusuz bir sesle konuşuyordum. "Müdahalemiz sonunda hastanız ya iyiye doğru gidecek ya da bilinci tamamen kapanacak." Anne-

min son günlerdeki tuhaf hareketleri, bankada imzasını unutmaması, gazete sayfalarını okumadan seyretmesi ve en son arkadaşıyla sohbet ederken bir ağaç gibi yere devrilmesi, beyininde tespit edilen küçük fakat çok habis bir tümör yüzündendi. Kendi haline bırakılırsa birkaç ay içinde ölecekti. Müdahale başarısız olursa ise, hemen. "Kararınızı sabah erkenden bildirin, çünkü bana gelmeden önce ışın verilecek bölge işaretlenecek. Sormak istediğiniz bir şey var mı?" "Kösedeki denizi gören odaya geçebilir miyiz?" "Tabii." Odaya döner dönmez anneme müjdeyi verdim: "Annecim hazırlan, kösedeki manzaralı odaya geçiyoruz!" Annem çocukluğundan beri hep deniz gören evlerde yaşamıştı. "Denizi görmeyince yaşadığımı hissetmiyorum, hep birşey eksik kalıyor" derdi. Yeni odada, pencereye paralel duran yatağa sırtüstü uzandı. Denize bakmadı. Işığı söndürdüm, odanın sessizliğinde "Annem hemen mi ölsün, yoksa sonra mı" sorusuyla başbaşa kaldım. Ne tuhaf, insan böyle durumlarda başına geleni gerçek ağırlığıyla yaşayamıyor. O gece, gün ışıyana kadar yarı aralık pencerenin önünde sigara içerek denizi seyrettim, hastaneye giren tek tük arabaların ışıklarını izledim. Yan odalardan gelen iniltileri dinledim. Annemle geçen o uzun çocukluk yıllarından anlamlı tek bir resim çıkartıp gözlerimin önüne getiremedim. Çantamda teybim vardı. Eğer bu son gecemize diye düşündüm, ona sorular sormalıyım. İnce, müzikli sesini o küçük gri kutuya hapsedip saklamalıyım. Babama aşık olmuş muydu? Sevgiyi nasıl yaşamıştı? Eğer günün birinde sadece bir gecelik ömrü kaldığını söyleselerdi neler yapmak isterdi? Bir daha konuşamayacağını bilseydi en son kime, ne söylemek isterdi? Hiç gerçekten mutlu olmuş muydu? Ölümünden korkar mıydı? O uzun gece martı çığlıkları, ezan ve vapur düdüklarıyla sona erdi. Sabah doktora "Müdahale edelim" dedim. İki hastabakıcı eşliğinde "boyamaya" göturdüler. Döndüğünde alnında, şakaklarında mavi harita gibi çizgiler vardı. O an bir anımız geldi aklıma. Küçükken annemin sabit kaleminin ucunu tükürükleyerek yüzümü boyamıştım. Annem beni görünce çığlık atıp banyoya götürmüştü ve bastıra bastıra, acıta acıta sildiği halde tümünden temizleyememişti. Günlerce ağzım, dilim, yüzüm boyalı gezmiştim. Gözü bana her iliştiğinde azarlamıştı: "Bir daha yüzünü boyarsan külahları fena değişiriz!" Sedyyle şua odasına gittik. Ayrılmadan önce ellerimi yüzündeki boyaların üstünde gezdirdim. "Bana boyandan verir misin annecim" dedim, "yüzümü boyamıycam, denizi boyıycam..." Gülümsemi. Hatırlamıştı. Gözlerini kapadı. Odadan çıktığında ve daha sonra, hiç açmadı.

Bican Günelan
Oyuncu

'Şeb-i yelda'yı müneccimle muvakkit ne bilir? mübtelay-i gama sor, geceler kaç saat?' demiş, Bosnalı Kadı şair SA-BİT, on yedinci yüzyılda, İstanbul'da. Dert edinmiş aşk acısı çekmiş mısra eylemiş. Oysa tüm acılar, hüznler, telaşlar, endişeler, sıkıntılar değil midir, geceyi uzun kılan. Bitmez olur gece, eğer bir hastane acil servisinde, bir yakınına en bulunmayan kanı aramak zorunda kaldıysan. Sabah çok uzaktır bir aam kulübesinde, soğuk betona kıvrıldıysan. Ertesi gün tezkere alacaksan, ertesi sabah doğum masasına yatacaksan... Ayın ortasında paran bitiyse, batır yatağın sırtına. Ertesi gün işsiz kalacağın açıklanacaksa iş yerinde ve sen bunu biliyorsan... Biliyorsan o an dünyanın diğer yarısında gündüzün yaşandığını... Ve birde Şeb-i yelda ise o an... Bitmez... Bitmez geceler. Tüm kooperatifçilerin 'Dünya Kooperatifçilik günü' kutlu olsun!

Emre Aköz
Köşe Yazarı

Manasız Mazohizm

Yirmi yaşında filandım. Bir öğleden sonra Göztepe SSK Hastanesi'nde apandisit ameliyatı olmuşum. Nar-kozun etkisi geçtikten sonra ağrı-maya başladı tabii. Hemşireler, doktor-lar filan geldi. "İğne yapalım, ağrın dinsin" dediler. Nedenise, "Olmaz" dedim, "ben bu ağrıyı çekmek istiyorum." Akşam oldu, gece oldu... Acayip acıyor. Hemşire geliyor, ağrı kesici vermeyi öneriyor. Annem "Ne gerek var" diyor. Ama laf bir kere çıkmış ağızımdan. Dayandım. Şimdiki tabiriyle, karizmayı çizdirmedim. Mevsim kış değildi, geceler kısaydı ama bana çok uzun gelmişti, çok...

Nebil Özgentürk
Gazeteci

Çetin Altan'ın bütün dünya edebiyatından, felsefesinden, kendi hayatından anekdotlarla süsleyerek tek başına konuşmasını keyifle dinlediğim sabah 7'ye kadar süren bir dostlar sofrasıydı en uzun gecem.

Yigit Özgür
Karikatürist

Uzun bir geceydi... Kendi kendime şöyle dediğimi hatırlıyorum: "Kısa değil"... Kesinlikle kısa değil... Bilirsiniz... Bazı geceler göz açıp kapayıncaya kadar geçer... İşte bu, öyle bir gece değildi... Nasıl söylesem... Uzundu işte... Beni sorarsanız o dönem çok kısaydım. 1.60 falandım... Okulda hep dalga geçerlerdi... Ama ben ne yaptım? Süt içtim, basket oynadım ve zamanla uzamaya başladım... Süt de hiç sevmem, düşün yanı...

Tülin Kızırmak
Eczacı

17 Ağustos 1999 depreminde Prof.Dr.Selim Badur başkanlığında hekim, hemşire ve tek eczacıdan oluşan 15 kişilik gönüllü ekibimiz 18 Ağustos 1999 saat 05.00'de Adapazarı'na doğru yola çıktık. Alınan bilgilere göre yar-

dımdan en mahrum bölge burası idi. Annemin "lütfe-ni gitme, artçı depremler devam ediyor" çığı, depremzedelerin kaybettiklerinin arkasından yaktıkları aşıtların yanında çok cılız kalmıştı. Halk şehir merkezinden dağlara kaçmış, bütün kadınlar yaşadıkları şoktan aynı anda regl olmuş, kalp, tansiyon, şeker hastaları ilaçsız, biçare korkulu bir bekleyiş içerisindeydiler. Yanımızda getirdiğimiz ilk yardım malzeme ve ilaçları ve bir kamyon su ilk anda çok işimize çok yaradı. Hummalı çalışmanın ardından 46 saat sonra yorgunluktan nöbetleşerek 5'er saat minibüslerin koltuklarına kıvrıldık. Gece ve gündüzlerin birbirine karıştığı zaman kavramının yok olduğu bir ağıştı. Deprem bölgesindeki 15 günlük çalışmalardan bugün dahi kokusunu ayırdığımı ölüm kokusu bence zamandan daha baskın.

Reha Mağden
Yazar

Bir gün, babası İstanbul'a gelecekti. Anası duydu, "beni giydir, oğlum," dedi. O, anasına eflatun elbisesini giydirdi, hani o tek yabanlık olanı... Anası, pencerenin önünde eflatun yabanlık elbisesiyle oturup, adamını bekledi ya, o gelmedi. İşi gücü çok bir adamdı o. Sonra, "yatır beni oğlum," dedi. Anasını soydu, anası, "çişim var," dedi, bakıcı kadına değil, oğluna söyledi; o, onu işetti. Sonra yaurdı. İlaçlarını verdi. Ev, güzel, mamur görünüyordu; ana ölene kadar tutulmuş o sahte yuva... Anası yattığı yerden bu yuvanın tavanlarını, "oğlumun kimi var ki," kaygısıyla izliyordu. O, anasına akşamları Kısas-ı Enbiya okurdu; Adem şudur, Nuh şunu yaptı, Zekeriya cömerttir, Eyüp sabırlıdır, İsa sevecendir, Muhammed kimdir... Anası ilgiyle, zevkle dinlerdi. Ne zaman ki Kısas-ı Enbiya'dan zevk almaz oldu, oğlan dedi ki: Annem ölecek. Sabaha karşı bakıcı kadın oğlanı çağırdı: "Gel, gidiyor." Anası nefes nefeseydi. Onu soydu, dik oturttu. Nefes nefeseydi işte anası, geçmedi. Anasının yanına yattı, elini eline aldı. Bakıcı kadın diyordu ki, "bak burnu beyazladı, fayda yok." Sabah ezanı okunuyordu. Oğlan, ezan içinde şöyle bir laf duydu: "Es selam-ı hakkın minel mevt." Bu sözü, -ne arapça bilir, ne dinden anlardı- "ölülerden Allah'a selam olsun," diye anladı. Anasının ağzına ağzını verdi, nefesini içine çekmek istedi, ama yoktu ki. Şişman bakıcı kadınla gözgöze geldi, kadın başını sağa bükte ve "hayır" demek istedi. Oğlan anasının konyundan kalktı, kadına, "anamı soy," dedi, dışarı çıktı. Sonra içeri girdi, anası çarşafın altında, karnının üzerinde bir bıçak... Kadına, "git," dedi, anasının üzerine kapandı ve ilk ve son defa uzun uzun ağladı. Aynı gün önce güneş yükseldi; anasını yıkadılar; yıkamış anasını gördü; ya rabbim, bir kadın nasıl bu kadar güzel olabilir? Onu öptü. Gıcır gıcır yıkandı. Dolabında damat elbiseleri duruyordu, siyah, onları giydi; yağmurlu bir havaydı, toprak, mezar toprağı çamurluydu, onu boyalı pa-buçları, damat elbisesiyle mezara indirdi ve bunların hepsini kirlenmesine özen gösterdi. Oğlu, onu, kışın da rengini kaybetmeyen ağaçların alındaki şehitliğini içinde, babasının konyuna verdi. Çok sonra, o sabah ezarındaki lafın "ölülerden Allah'a selam olsun," demek olmadığını öğrendi. O duyduğunun anlamı çok da fazlaca dünyeviydi: "Es Sa-lah'ı Hayrun Minel Nevn: Namaz uykudan hayırlıdır..." Üzüldü. İşaretleri severdi. Sonra dini bütün bir arkadaşı ona, "sen haklıydın, arkadaşım" dedi, "meramın doğru. Bak ne deniyor, o güzel yüzlü, o güzel huylu hafız anan için: "Rahim Olan Allah'tan Cennetliklere Selam Olsun." H

Bu Budur

TOGAN

Tati. Piyasadaki ismi buydu. Ben Piri Reis'i hiç görmedim ama sanırım Piri Reis'e benzerdi. Güzelbahçe kıyı kasabasının Kaptan Kustosü: Otantik, babacan, ehlikeyf, pir ve Kuruçay Çingene Mahallesinin Santuri Kazancak'lı Zorba'sı. Santur denen o büyülu enstrümanı da bab-ı esrarı da ilk onda gördüm ve tattım. Tüm zamanların torbacısı. Biz gibi potansiyelini bir kenara itip gerçek hayatın ahengine meyilli fırlama gençleri esrara ve ahenge akord ederdi. Anne tarafı Sivas Kangal'lıydı, baba yanı Giritli. Şu kombinasyona bir bakın: Tüm zamanların torbacısı: Tati..

Buda. Denizci, gemilerde aşçı. Genç oğlanlara meraklıydı. Çevresine onlarca oğlan çocuğunu toplar, tıpkı bir peygamber gibi, ki o aslen peygamber değil de tanrı olduğunu iddia ederdi, çocuklara uyuşturucuların faydaları, zararları, genç bir tanrının nasıl davranması gerektiği, kanlı basur ve çiçek türleri hakkında bilgi ve tecrübe dağıtırdı. Penisinin 30 cm. olduğu, Süryani değil Sübyancı olduğu dedikoduları dolaşırdı ortalıkta ama kesin olan şuydu ki dünyanın en güzel malları enternasyonal olarak onda bulunurdu. Sırf bu bile cemaatinin genişliğini açıklamaya yeterken insana kendisinin özbabası olduğunu kabullendirebilecek derecede inandırıcı ve ikna edici bir şahsiyetti. Malı gibi konuşmasının da asla sonu gelmezdi. Kitlese bir torbacı, dezentoksifikanyumun simgesi, Eski Mısır'da bir tanrı, Aleksandır Soljenitsin'in bir romanı, bir bağlaç, sıhhi tesisatta bir boruyu döndürmeden birbirine bağlamayı sağlayan bağlandı, rakkas, pandül... Yahu ve ilahi: Buda.

Marry. Aah güzeller güzeli Mary... Güzeller güzeli yüzü, mankenlere taş çıkartan bedeni, beyaz teni ve sattığı malın kalitesi-ne bağlı olarak değişen mavi ya da yeşil gözleri bir yana o Letonya aksaniyla konuştuğu Türkçesiyle ettiği o tatlı küfürleri yok mu, tüm müşterilerini bunu yapmayı kesinlikle amaçlamamasına rağmen kendine aşık etmeyi başarırdı. Arabesk başörtüsü, kucağında zenci eski eşinden olan küçük fırlama çocuğu ile kimse onun bir torbacı olabileceğine inanamazdı. Onunla ilk tanıştığınızda alışverişi asla doğru düzgün yapamazdınız çünkü gözlerinin içine inece bakmaktan ne parayı vermeye ne de nevaleyi almayı becerebilir, şapşallaşır kalırdınız.

Cüce Unal öylesine şirin bir adamdı ki, herkesle dost olmaya, her şeyi tamir et-

meye çalışır ve sizi o küçücük cüssesiyle öyle kocaman ve tatlı bir muhabbete boğardı ki sizi kazıkladığının çok sonra farkına varır ve bir daha ki sefere ona yine aynı sebepler yüzünden bir türlü kızamazdınız, çünkü mazeretlerini açıklarken ya musluğunuzu tamir ediyor ya da kız arkadaşınızla aranızı düzeltmeye çalışıyor olurdu. Şirin herif pezevenk. Cüce, şirin ve pezevenk. Annesinden çok korkardı. Her gün malını satabilmek için önce annesinden izin almak zorundaydı. O ölünce nası bir tesadüfse yerini Deve Ünal diye biri aldı. Öncekinin tam tersi bir adamdı, alışveriş bittiğinde kendinizi sıkı bir sopa giymiş gibi hissettirir, kendinden nefret ettirirdi. Her yeniden gidişinizde "bu sefer sesimi kalınlaştırıp, yumruklarımı sıkıp, delikanlı gibi soracağım geçen seferin hesabını" derdiniz ama yine de süklüm püklüm ayrılırdınız izbandut zebanisinin yanından. Çok arattı cüce dostumuzu, cüce piçimizi bize...

Ergun abi ise eski bir narkotik polisydi. Yüzüyle ve tarzıyla öyle korkunç bir herif ki eğer sizi beğenmemişse başınız belada demektir. Bu saçma bir şeydi çünkü bir uyuşturucu bağımlısı olarak zaten başınız beladadır sürekli, bi'de üzerine Ergun Abi... Ama bir de sizi sevdiyse yaşadınız demektir. Sanki bir dağ kampında çocuklara hayale hikayeleri anlatan biri gibi çalıştığı şubelerde yaptığı işkenceleri ballandıra ballandıra anlatır, paranız yetmediğinde de ne kadar iyi ve anlayışlı bir insan olduğundan, halden anladığından dem vurur, tüm o işkenceleri yapan o değilmiş gibi sizi bir melek gibi uğurlardı. Cese de benzerdi. Belki de öyleydi, bilemiyorum ama şansına beni severdi, çok kişiyi öldürdüğünü biliyorum, beni öldürmedi. Eyvalla Ergun Abi.

Fransız 'Hakan, bembeyaz saçları olan, kambur ve yüzünüze sizi tanımasa bile sizden nefret etmek için binlerce sebebi varmış gibi bakan biriydi. Herif aslen fransız olan, tek kelime fransızca bilmeyen, tıpkı

bir yerli pezevenkti. Onun birçok canı, birçok kez, birçok şekilde yaktığını gördüm. Bir aralar onu öldürmeyi falan bile düşümlüştüm ama neredeyse bir cesetti zaten ve içeride onu sırf kamburuna sinir oldukları için şişlediklerini duydum.

Gürkan Baba bir nevi ustaydı benim için ve ben de onun kalfası. Bana bunca büyük orospucukluklarının döndüğü bir

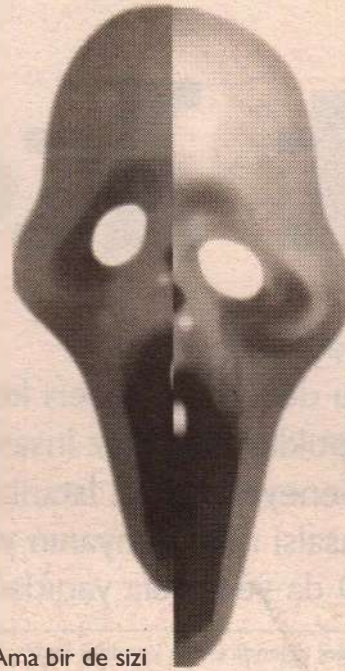
dünyada bir piç olarak nasıl ayakta kalınacağını ve yasadışı olan hiçbir şey yapmadan bir soygun yapabilmenin sırlarını ve gerçek adaletin adaletsizliğiyle adaletin gerçek adaletsizliğini öğrettirdi. Biliyorum laf kalabalığı ve palavra gibi geliyor yazdıklarım, çünkü siz çoğu kez kendi tatlı, şirin, sakın hayatlarınızın efendi, uslu, mümkün gerçeklerini istersiniz lakin hikayem bu ya, yine de siz bilirsiniz... Gürkan Baba'ya dönersek, onca saygı duyduğum, hürmet ettiğim, derin hayat bilgisi öğrendiğim ve Baba dediğim bu adamı yirmibirinci yaşgünümde, kendi evim-

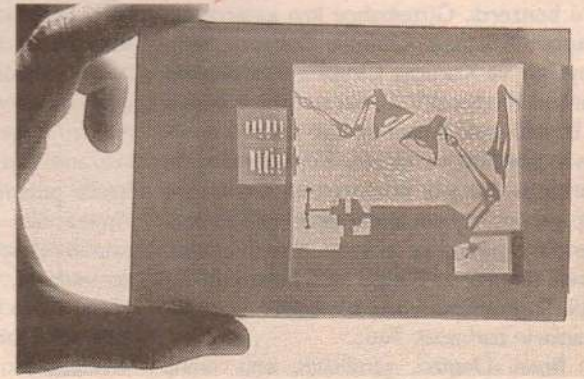
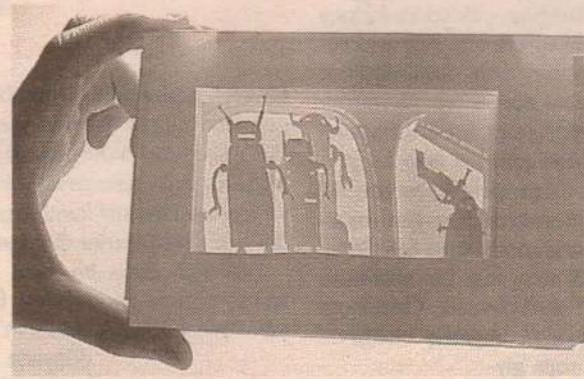
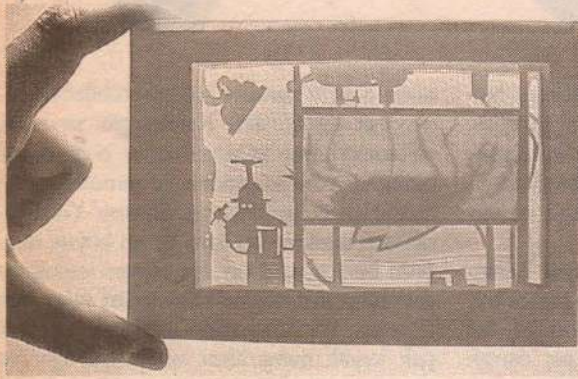
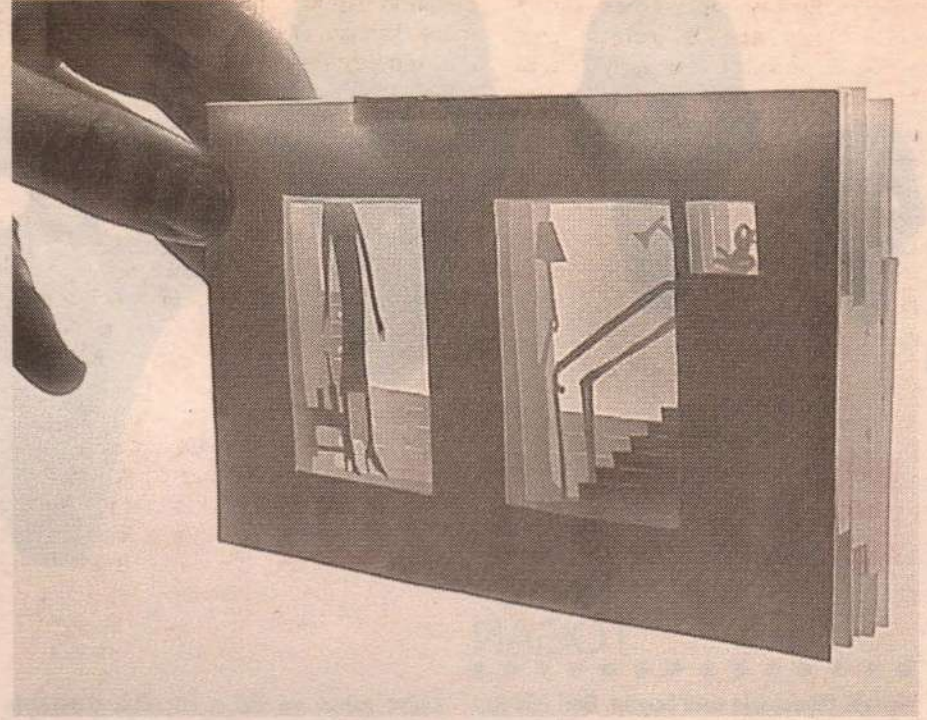
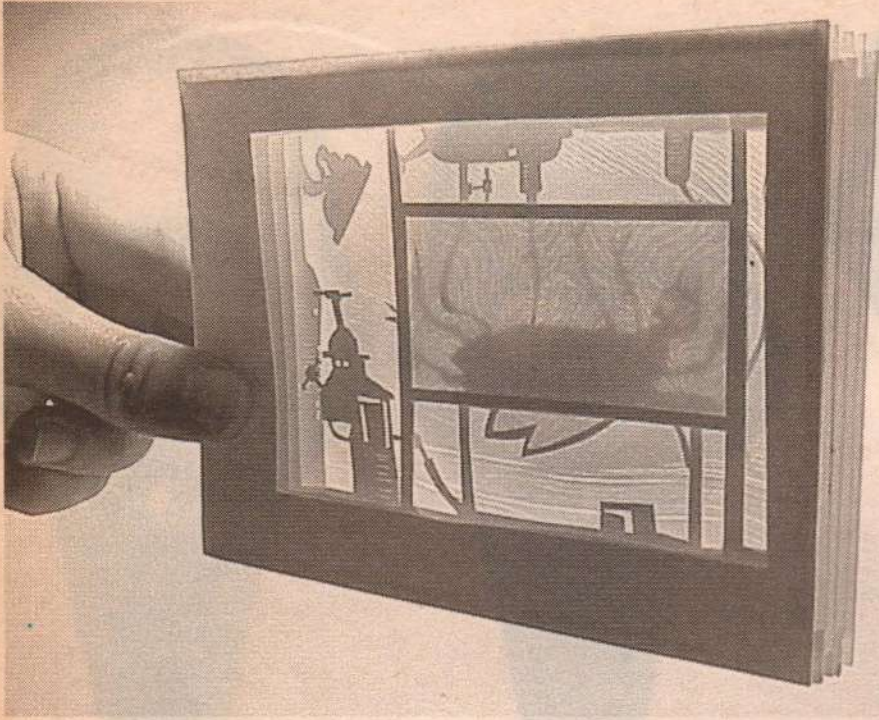
de bana hazırlanmış bir sürpriz partide üzerinde miki maus tişörtü, kıçında benim Tazmanya canavarlı şortum, bir elinde rakı, diğerinde onaltılık bir çıtırta bana kocaman bir cigaralık uzatıp iyi ki dooodun, mutlu yıllaaar diye dansederken görünce hem keyiften coştum hem de ona olan o ağır hürmetimi bir nebze kaybettim. Mutlu olmuştum onu öyle şenşakrak gördüğüme ama o ustalık endamının ağırlığı da baya bir hafiflemişti açıkçası... Baba'yla Miki Maus ne alaka ya...

J. Lee tanıdığım en tatlı zenciydi, C.Brown'dan sonra. O bana ihtiyacım olan şeyi verir, ben de ona küçük kuru pastalar, doğum günü kartları, ihtiyacı olan ya da

onun o şirin suratını gülümsetebilecek çeşit çeşit şey alırdım. Kardeş gibi severdik birbirimizi. Ben zenci olmanın, o da beyaz olmanın güzelliklerinden ve nimetlerinden bahsederdik birbirimize. En son Yunanistan'dan telefon etti bana ve en büyük dileğinin benim hala hayatta olmam olduğuna dair birşeyler söyledi. Severdim yahu ben J.Lee'yi... Bizi izleyenleri atlatmak için pek çok keyifli numaramız vardı. Beyoğlu ve çevresini, çıkışını ve sonunu sadece ikimizin bildiği bir labirent bulmaca gibi kullanır, peşimizdekiler bizi ararken biz çoktan evimize varıp keyfimizi kaynatırdık kendi dünyalarımızda.

Tüm bu acayip insanların bazı ortak noktaları da vardır: Asla vaktinde gelmezler, asla gerçeği söylemezler, size asla inanmazlar ve hiçbir, hiçbir zaman, hiçbir şekilde torbacı olduklarını kabul etmezler. Uyuşturucu ticareti dünyada en büyük kar getiren iki-üç ticaretten biridir ama bu insanlar zincirin son halkalarıdır, para yukarıya akar, bu insanlar piramidin en alt bölümüdürler ve sadece son döngüyü sağlarlar. Bunlar o aptal ve saçma türk filmlerindeki gibi nefret edilecek ya da suçlanacak insanlar değildirler. Sadece kendi bağımlılıklarını sürdürebilme zorunluluğundan dolayı döngüyü sağlamak zorundadırlar. Nefret etmek istiyorsanız malikanelerinde, holdinglerinde, makamlarında keyiflerine keyif, paralarına para katan piramidin uç kısmını tercih edin. Bizimkiler aranızdan insanlar, sevdiğiniz kapı komşunuz, farkında bile olmadığınız yanınızdan geçip giden sıradan biri, amcanızın dayısı ya da iskelede balık tutan o sakın adam. Aranızdalar ve hiç de sizi zehirlemek ve bundan para kazanmak gibi bir dertleri yok. Bu alemde sandığınız gibi kimse kimseyi zorla, kandırarak, sinsi sinsi bu dünyaya çekmeye çalışmaz. Aksine başlama aşamasında olan herkes bir şekilde dışlanır ve uzak tutulmaya çalışılır. Sadece artık bunu yapma gereksinimi olanlarla iş yapılır ve bu insanların hepsi kendi tercihleriyle gelmişlerdir bu duruma. Günah keçisi bulucam diye zincirin halkalarını ve piramidin tabakalarını görmezden gelmeyin. Bu, budur.

Kâğıt kent

Çocukluğu kestiği kâğıt kırpıntıları arasında geçti.

Sonra büyüdü, üniversitede heykel okudu. Bu defa da metalleri kesti ama kâğıt hep aklındaydı.

Fransa'da, Bordeaux şehrinde bir sergide, yaptıklarını ilk kez insanlara gösterdi. Fransızlar çok beğendi.

Önümüzdeki ay işleri İsrail'de sergilenecek. Seneye inşallah İstanbul'da...

Kâğıttan sihirli kesim, komik canavarlı, bu masalsı ışıklı dünyanın yaratıcısı **Nermin Er**.

Bu yetenekli insana tam yedi defa sordum. O da yedi defa yanıtladı.

Memed Erdener: Nermin, bu süper eğlenceli, arkadan ışıklı, sempatik canavarlı, kat kat kâğıt dünyayı biraz anlatır mısın? Nedir bu harikalar diyarı?

Nermin Er: Küçük oyunlar şeklinde başlayan kâğıt kesme işini, heykel eğitimi olarak devam ettirdim. Filmler, çizgi romanlar, sirkler, fantastik hikâyeler derken şimdi konularım evde, sokakta, daha gündelik yaşamda geçen şeyler oldu. Malzeme olarak kâğıt kullanmayı seviyorum. Beni, işi yaparkenki süre boyunca eğlendiriyor. Bilmiyorum, belki de alıp alınabilecek bütün keyif de zaten bu kadardır. Ama bu, insanı daha çok çalışmaya iten bir şey aynı zamanda. Tabii bu demek değil ki kâğıt işlerin önceden düşünülmüş bir kurgusu yok. Kullandığım teknik bakımından aslında uzun uzun düşünmeden işe başlayamıyorum. Mesela önceleri bir yıl boyunca sadece yüzeyleri kestim. Sonra onları arka arkaya koymaya başladım. Ortada acayip bir buluş falan

yoksa da beni eğlendiren ve kendimi ifade edebildiğim bir şey de var.

ME: Aslında bu dünyanın filmi de olmalı. İlk bakışta insanı içine çeken, ilgisi büyük kendi küçük, burda neler oluyor dedirten işler bunlar? Eminim insanlar da sergilerde görünce çok sevecekler yaptıklarını. Sanki ha kıpırdadı ha kıpırdayacak gibi de bir halleri var...

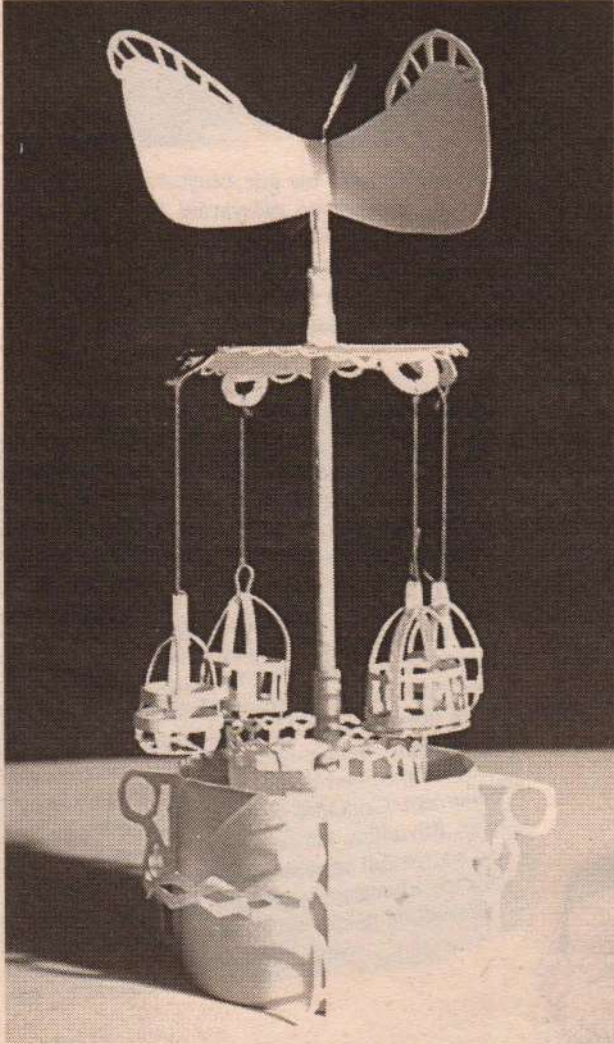
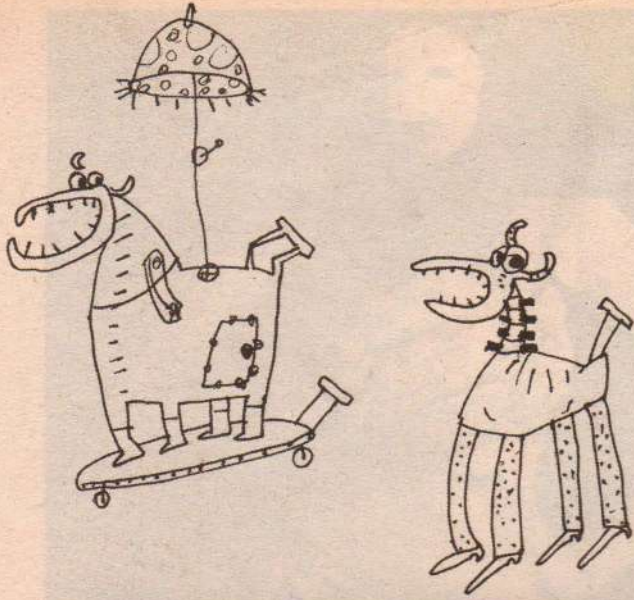
NE: Bir kısmı hareketli de aslında. Animasyon, heykel, oyuncak hepsi iç içe geçtiği için bende, böyle şeylerden hoşlanıyorum. Bir önceki seride biraz daha sirk ve gösteri dünyası gibi temalar vardı. Bunların bir kısmı elle hareket ettirilebilen şeylerdi. Tema bunu gerektiriyorsa, işe bir şey katıyorsa kullanıyorum. Bunun dışında hareketli olmayanlarla da, sergilemeden önce oynuyorum. Işığa ve sergilendikleri yere göre kılık değiştirebiliyorlar. Gittikçe karmaşıklaşan kavramlardan sıkılıyorum. Bazı şeyler de kâğıtla yapılmıyor.

karışık ve esrarengiz değil gibi geliyor bana. Net ve açık oldukça, eğlenceliğinden kaybetmeyen şeyler de var.

ME: Komik şeyler de yapmışsın. Bu şeker bakışlı, keskin dişli ama sevimli canavarlar için ne diyorsun?

NE: Benim için mizah çok önemli ve bana uzak bir kavram değil. Normalde olup biten şeylerin kendi içinde komedisi de olabiliyor. Ya da onu nasıl yansıttığının önemi devreye giriyor. Buradaki canavarımsı yaratıklar da aslında zannedildiği gibi korkunç ya da tehlikeli değiller. Bazı esprili oyunculuklar yapıyorlar diyebiliriz. Meslekleri yani imajları bizi yanıltmasın. Gördüğüm kişilere ve olaylara böyle bakmayı seviyorum. Bu bir alışkanlık aslında. Üniversitemin ilk yıllarında mizah dergilerinde amatör düzeyde çalıştım. Avni, Hibir, Çarşaf ve Deli sıkça gittiğim yerlerdi.

ME: Peki ya sanat ortamları? Galeriler ya da her ne haltsa ne diyecekler bunlara? Halk bu

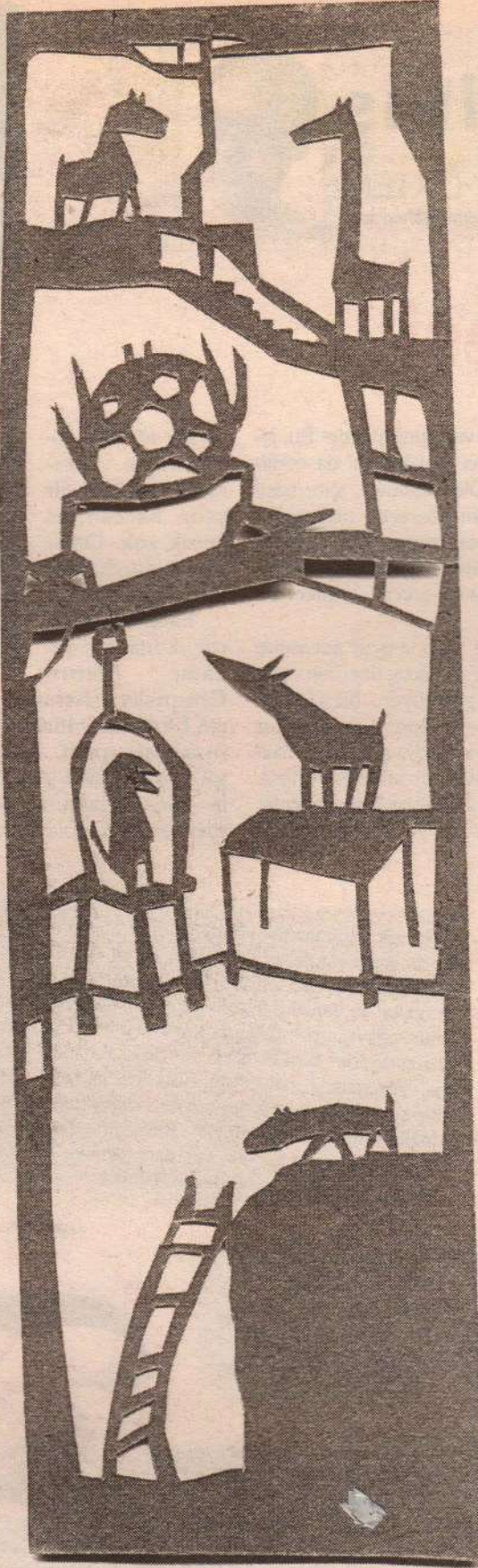
“Dayanıksız bir malzemeye çalışmak hoşuma gidiyor.”

arkadaşlara hazır mı? Küratörler panikte mi?

NE: Bunlar satar mı, satmaz mı? Ne olur? Çok önemli değil. Yapmaya başlamamın ya da devam etmemin nedeni bu değil. Zaten yapacaktım desem doğru olur. Kendim için yapmam lazım.

ME: Kâğıt, ışık ve sen? Sihirli mekanizma nasıl işliyor? Bu yazıyı okuduktan sonra kâğıt kesmeye başlamak isteyecekler için neler diyeceksin?

NE: Kesmeye başlamadan önce hiç çizmiyorum, bu durumun işe katkısı oluyor. Önce benim için önemli olan katmandan başlıyorum kesmeye. Daha sonra ön, arka katmanlar derken kadrajın içindeki yer ve nesnelerin birbiriyle ilişkisi yavaş yavaş oluşuyor. Önceden çizdiğim şeyi kesiyor olsam sıkıcı olurdu. Buysa beni heyecanlandıran bir durum. Kafamda kurduğum plan; şimdiye kadar edindiğim görsel bilgileri kerteriz olarak olaya gerçeklik kazandırmak ve buna tanık olmak. Önceleri maket bıçağı kullanıyordum. Fakat

kısa bir süre sonra istediğim sonucu vermemeye başlıyorlardı. Daha fazla detay istediğimde çok daha hassas çalışma imkânı sunan neşter imdadıma yetişti. Dikkatli kullanılması gereken mükemmel bir kâğıt kesme aleti.

ME: Neşter! Bunu unutmayacağım dostum. Kukla, çizgi film veya stop-motion animasyon dünyasından beğendiğin sanatçılar ya da yapımlar hangileri? Hangi tür senin ilgi alanına daha yakın? Bize birkaç isim verir misin?

NE: Yaptığım iş gereği bu konuda çok fazla isim sayabilirim. Ama çok eğlendiğim ve yakınlık kurabildiklerim **Jim Henson Aardman Stüdyosu, Pixar ve Tim Burton**. Bunların yaptığı her şey izleme isteği uyandırıyor bende.

ME: Bu işleri, bu sanatları boyut olarak büyütmeyi düşünüyor musun? Bir parkta ya da bir meydanla karşıma çıksalardı, emimim

Laboratuvar ortamı

tertemiz bir masa, bir uhu, bir neşter.

Kestikten sonra, nasıl olmuş bakmak için

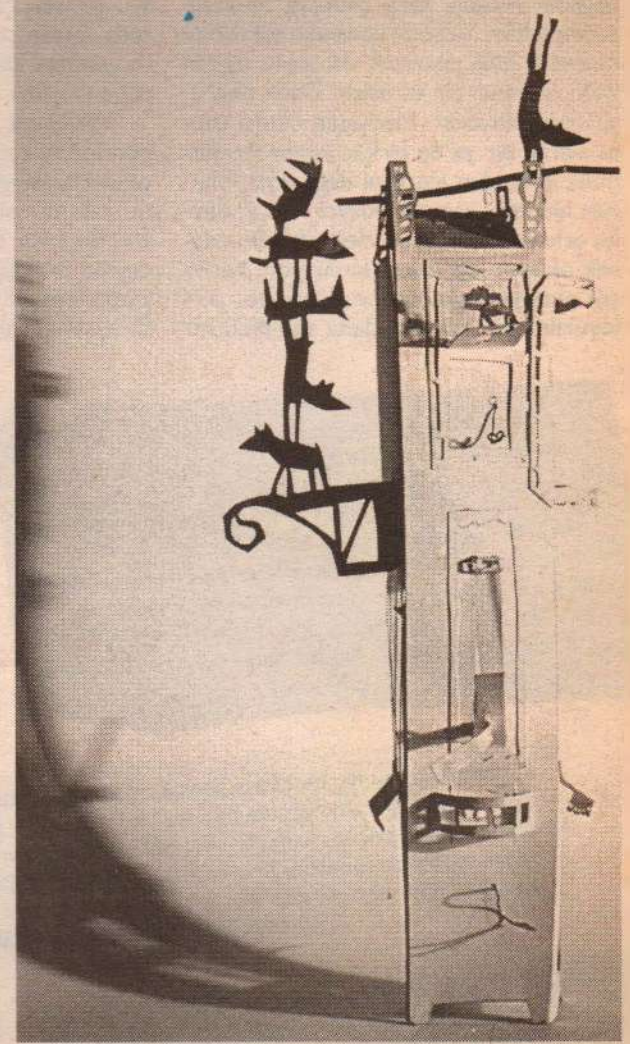
bir büyüteç.

Tabii bir de masa

lambası. İşte

Nermin Er'in

titiz atölyesi.

En iyi çalıştığı kâğıt, çok kalın olmayan dokulu ‘Canson’ marka.

çocuklar hayran kalırlardı onlara. Bunca büyük adam heykelinden ve heybetli laftan sonra biraz gülümsemeye herkesin ihtiyacı vardır sanırım. Evet şimdi buldum! İşlerindeki bu güzel duygu Jean-Pierre Jeunet'nin “Amélie” isimli filmindeki o güzel his. Yaşasın! Budur işte.

NE: Bazıları için böyle hayaller kurduğum oluyor doğrusu. Bizde heykel Atatürk ve genelde anıt heykeller şeklinde yaygınlaştığı için sanki sokağa heykel koyacaksan biraz ağır bir şey olmalı gibi algılanıyor. Bu bana yanıltıcı ve üzücü geliyor doğrusu. Tabii ki bunu aşan sanatçılar da var. Eğlenmekten korkmamak lazım. Eğlence yüklü olsa da sanat değerinden kaybetmeyecek şeyler üretmek de mümkün. Hatta eminim, bu daha fazla kişiyle paylaşma imkânı sunacaktır bize.

ME: Teşekkürler kâğıt cambazı.

NE: Ben de teşekkür ederim. Eğlenceli şeylerin daha bol olmasını dilerim.

**Yazınsal safari
bir yol hikayesidir.
Henüz yeni
çıkılmış bir
yolun hikayesi.**

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM
altayoktem@yahoo.com

Bir Yol Hikayesi

Yazınsal safari bir yol hikayesidir. Hem de insanın oturduğu yerden kalkmadan, kılını bile kıpırdatmadan çıktığı gizemli bir yol hikayesi. Karşı çıkış değildir. Aksine, karşı çıkmaya tenezzül etmemektir. Yazmak kimsenin tekelinde olmadığı gibi, okumak da toplu eylem değil, bireysel bir tercihtir. Daha doğrusu; öyle olmalıdır. Medyanın okuru toplu olarak bir ya da birkaç kitaba yönelmesi, o kitabın içeriğini değil ama, okurun niteliğini tartışılır kılıyor. Bu yönüyle, arkadan ittirilerek değil, tercih ederek okuyan kişi önem kazanıyor. Yerleşik okuma alışkanlığının ötesinde, yerleştirilmeye çalışılan daha tehlikeli bir

okuma alışkanlığı var günümüzde. Bu, ister istemez yazma alışkanlığını da etkiliyor, belirliyor. Okunabilmen için, nasıl yazman gerektiğini gösteren belli kalıplar, şemalar çıkıyor ortaya. Bunlar piyasada satılan şematik bilgiler değil elbette, yazarın kafasında oluşan bilgiler. Bu daha tehlikeli.

Yazdığınız her şeyi e-mail adresime gönderebilirsiniz. Birlikte üretilen, çok okunma kaygısı gütmeyen, bu yüzden de samimi olan metinlere ihtiyacımız var. Bir okur olarak ihtiyacımız var. Yazdığınız, okuduğunuz her sözcük yerleşik yazma-okuma alışkanlığına bir saldırdır. Bireysel çabalarla bu yerleşik anlayışlar

sarsılır mı diye düşünmeyin. Sarsmak için özel bir çaba harcamaya gerek yok. Onlar zaten durdukları yerde sarsılıyorlar.

Entelektüel terör iktidardan yanadır. **Naom Chomsky "Aslında entelektüellerin binlerce yıldır süregelen görevi, insanları pasif, itaatkar, cahil ve güdümlü hale getirmektir"** demiş bir kere. Yazarak ve okuyarak entelektüel terörün, dolayısıyla yazınsal iktidar

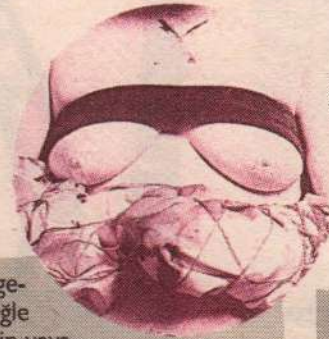
rın önünde bir güç oluşturabiliriz. Sadece yazarak ve okuyarak! Ama ne yazarak ve neyi okuyarak diye sorarsanız; onun cevabını siz biliyorsunuz zaten.

Yazınsal safari bir yol hikayesidir. Henüz yeni çıkılmış bir yolun hikayesi. H

Hepsi sonuçta ölüm ve tecavüz tehlikesi altında.. Sadece Salacak'ı ve şarabı anımsa... Çocuklar giden her trenle biraz daha büyür. Ve sıkıntının odalardan geçen adidir gece. Öyleyse sıkılıyorum fazlaca; hayatımın fiili oldu bu. Senin ayaklarına batan cam kırıkları kanattı beni. Papatyanın yapraklarını sayarken hesap yaptım; sonucu olumlu çıkacak mı diye... Ama anneme sorarken "kaçtan başlayacağım" diye, nedense ağlayışım geldi. Bir yol hikayesi olsun bu. Sadece bir yol hikayesi, olur mu?

Her aşk kapitalisttir! Hiçbir sözcük anlatamaz yağmurun tende açtığı yaraları. Hiçbir jilet, hiçbir ustura, hiçbir bisturi çizemez böyle tenimizi. Her bulut biraz kırmızı, biraz mordur ve bakırlığı bozulmuş her damar, ustaca kesilmiş her kadavra artık daha da bağlamıştır bizi hayata. Kusursuz cinayetler biriktirdik cebimizde bilmeden. Bazen yaşamak gereksizdir, biliyorum. Boşlukta, ölmeye çalışırken ve bir şeyler kan rengindeyken tek kişilik, yalnız ve mutsuz değilse; her aşk kapitalisttir.. Bitmiştir... Hayata atılan yamuk çizikler ve simetri düşmanı kesikler için teşekkür edelim birbirimize.

Ruhumun kumu hiç bu kadar karışık olmamıştı.Yüzünü hatırlamıyorum. Sanırım kirliliydi, çürümüşü. Ay ışığında parlayan kırık bir cam gibiydi. Suratına kesekagıdı geçişe rağmen sevmiştim ürkekliğini. Tüm oyuncaklarını kırıp int eden yaşlı bir çocuğun yalnızlığını sevdiği gibi. Hayata atılan yamuk çizikler ve simetri düşmanı her aşk, öğrendim artık; kapitalisttir.

Bir yol hikayesi olsun hayatım ve sonsuz kaçış... Aitsizce dolanan serseri gezgin... Sahip olduğum her şey, kaybettikçe çoğalıyor sanki. Kopsun artık otoritelere tutsaklık, uzağın düşüne adanan tutkuyla... Sonsuzluğa uzanan uzaklar; ömür bile karşılayamaz onları. Bir umut var onların yolcusu, umudum uzakların yolcusu. Ruhumun kumu hiç bu kadar karışık olmamıştı. Beklerken bir kentten eskiyen görüntüsü kadar paslı ve sessiz bekleyiş; beklerken tenime kazınan zamanın sesini duydum ve soluğumda ölümü aldatmanın boşluğunu, beni almadan geçen bütün trenleri taşıdım. Ruhumun kumu hiç bu kadar karışık olmamıştı. Çocuklar giden her trenle büyür dediler. Büyüdüm, kimse söylemedi anneme; kimse söylemedi anneme her ayrıntı tenimde bir yara izi, adımlarımda girdiğim kentlerin gölgesi... Büyüdüm, geldik oğlum dedi eğilip kulağıma yaşlı kondüktör.

Çetemin bütün elemanlarını yitirmekteyim. Ve her giden kalbini bende bırakıyor. Kocaman oldum. Çok büyük oldum ve çok büyük seviyorum artık. Her giden, içimdeki tahtaya bir çentik atarak kutsuyor beni. Artık kimse beni tanıtmıyor buralarda ve başka topraklarda. Deli miyim ben? Sen ne kadar delisin? Bütün sokağı, bütün kaldırımları ve bütün evleri, pencereleri, kirişleri, çatıları geçerek sesim, durmadan içine düştüğüm çıldırtıcı karanlığa çarptı. Sesim bana çarptı, sesim bir başkasına çarptı. Sesim korkularına çarptı. Sesim durmadan yerrinden oynayan aklıma çarptı. Kırmızı başlıklı kıza tecavüz etmişler... Joe Strummer ölmüş... Washington Bullets'ı dinleyerek geçirdiğim çocukluğun fon müziğini oluşturan adam ölmüş! Billy Kid'in sonunda Billy ve Pat düello etmek zorunda kalır. Billy silahını sağ tarafına takmıştır. Bilen bilir; Billy solaktır. Pat, Billy'yi vurur ve son replikleri şu olur: Pat: "Sen silahını sağ elinle çekmezdin öfkeli..." Billy: "Bir daha da çekmem aziz..." Her dinamik değişebilir, altı üstü bir hayat bu... Çetemin bütün elemanlarını yitirdim artık. Şarap acılaşmaya, gök biraz azalmaya başladığında soluğunu içime çekmek istedim! Çünkü sıkıntının odalardan geçen adıydı gece...

Sıkıntının odalardan geçen adıydı gece... Bu iyi geliyordu saatlere. Öğle sonlarına. O koku sonra, bir şeyin veya birinin giderken bıraktığı rüzgara benzetti sesleri. Sesler ki kokunun keyifli adıydılar artık; dolanmışlardı parkları, akşamları... Ama herkes farkında artık Pollyanna öldü, ama yaşayan ve yaşatan bir şeyler var hâlâ... Birileri için sürekli aynanın karşısına geçen insanlar gibisin, ne kadar başkaları olabilirsen o kadar mutlusun. Hayat güzel. O kadar güzel ki; düzenli ekilmiş bir bira tarlası gibi. Ruhumuzun kumu o kadar karışık ki...

Neyle kapattın kulaklarını, gözlerini neyle örttün? Belki birkaç keskin çizgi yakalar, birkaç kesilmedik damar bize geçmişimizi anımsatır.. Yine var ettiğimiz anlamların, yüklediğimiz kafaların, yüklediğimiz kalplerin, omuzlara diyelim ya da varsa bir uzva, çürümemiş bir yerler varsa halen sizde, taşıyacağına inandık bir kez. Niçin konuşaydım ki, bir ölü gibi kindar ve suskun duracaktım karşınızda ve hatta artık karşıtlıklar olmayacaktı. Bütün zıtlıkları eritecektim bir ölü olarak ben.. Bir ölü olarak ben, ki siz bir ölü olduğumu biliyordunuz.. Bana her baktığındamı ya da bilincinizi yırtarcasına ya da yırtılmaya en müsait yeriniz, kalbiniz öylesine borçlusunuz, belki az belki de çok. Ve borcunuzu ödeyemeden ben gidiyorum.. Öylesine... Yazdım ve sustum!

Yazınsal Safari'ye Katılanlar: Masumiyet, Ezgi Derin, Arena, Cer-Up, Aksoyer, Xinofate, Sandinista, Iraz, Yalçın Aydınlık, Strange, Eskiye Yigit, Zeynep

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Sahne Adı: Mine
Görevi: Konsomatris,
Yedek Oryantal.

Hayat Üzerine Tespiti:
Bu ekonomik şartlarda
kadın orospu, erkek dümbük
olmaya mecburdur.

Erkekler Bizi Canlı Meze Olarak Görüyor

EMRAH SERBES

Nerde doğdun, ne iş yapıyorsun?

- 1971 İzmir doğumluyum. 88'den beri çeşitli pavyonlarda konsomatris ve yedek oryantal olarak çalışıyorum.

Yedek oryantal nasıl oluyor?

- Yedek oryantal arada kaynayan oryantaldir. Joker gibi yani. Asıl oryantal gelmezse onun yerine çıkar. Patron iste-diği her zaman çıkar. Ben 21:00-04:00 arası çalışıyorum. Asıl iş on ikiden sonra başlıyor.

Nasıl düştün bu aleme desem kı-zar mısın?

- Yok ablam, ben kimseye kızmam. Kimseden de korkmam. Bütün söyledik-lerimi yaz. Bu ekonomik şartlarda kadın orospu, erkek dümbük olmaya mecbur-dur. Ben yine konsomatris oldum, biraz kurtuldum. Bizi hayat kadı-nı zannediyorlar, yanlış. Biz müşteriyle beraber iç-ki içip, onunla eğleniyoruz, dertleşiyoruz.

Nasıl dertleşiyorsu-nuz... Bana hayat hika-yeni anlat falan mı di-yorlar klasik olarak...

- Evet. İlticke yavşıyor-lar... Canım, cicim, seni se-viyorum gibi... Ama ayılın-ca unutuyorlar bu söyle-diklerini tabi. Biz de ciddi-ye almıyoruz fazla. Bana göre; müşterinin el tutma-sı, yanaktan, dudaktan öp-mesi normaldir. Normal olmayan rahatsızlık ver-mesidir, aşırı el hareketleri yapmasıdır, küfür etmesidir.

Öyle yapınca ne yapıyorsunuz sa-vunma olarak...

- İçkiyi fon dip yapıyoruz, bardağı ters çevirip kalkıyoruz.

Ya kalkmanıza izin vermezse...

- Bak ablam, üç çeşit dayak vardır. Bir, ana baba dayığı. İki, polis dayığı. Üç, pavyoncu dayığı... (Gülüşmeler)

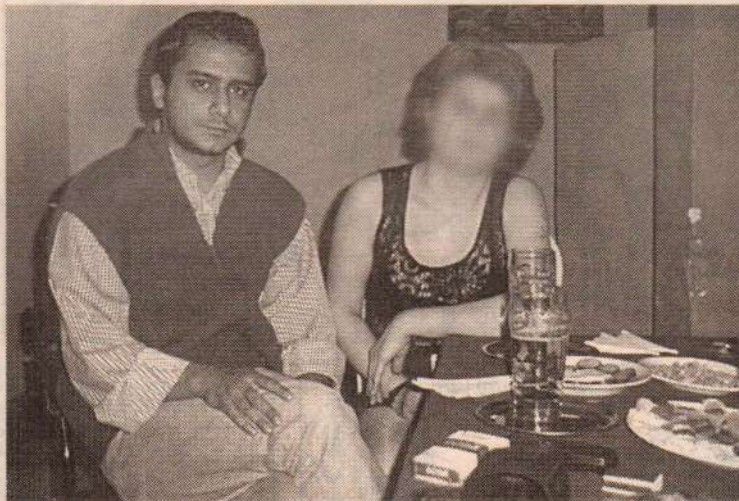
En zoru üçüncü oluyor herhalde.

- Artık sen anla...

Bunca zor bir yaşama rağmen, ne-

şenden hiçbir şey kaybetmemiş gi-bisin. Bunu nasıl başarıyorsun?

- Biz neşeli olmak zorundayız. İlla ki hayat hikayesi diyorsan onu da anlata-yım, millet dışarıdan bakınca sinema filmi zannediyor bizim hayatımızı. Sanki ada-mın biri gelecek, pavyondaki kadını kur-taracak bu alemden, sonra evlenecekler. Ben on dört senedir bu alemdeyim, kimsenin kimseyi kurtardığını görme-dim. Beni yazacaksan, orta sondan terk ettim. Ertesi sene görücü usulüyle kuma olarak evlendirdiler. Kocam zengindi ama geçinemedik. Bu hayata düşmeden önce bir çocuğum oldu, dayım bakıyor. Çocuğumu en son bir yaşındayken gör-düm. Beni halası olarak biliyor. On yedi yaşındayken babam öldü. Para pul olma-

Mine Hanım, Emrah Serbes ile

yınca Maraş'a gittim. Orada başladım pavyona, dört sene bilfiil çalıştım. Sonra Diyarbakır, Kayseri, Elbistan, Mersin. Son üç senedir Adana'dayım.

Neden bu kadar sık yer değiştir-iyorsun?

- Menajere bağlı bir şey. Bir de sen çalıştığın yeri beğenmezsen menajere di-yorsun ki al beni başka pavyona sat.

Yani futbolcu gibi...

- (Gülüyor) Evet. Yalnız bir fark var; onlar para kazanıyor, biz borçlanıyoruz.

Nasıl borçlanıyorsunuz?

- Menajer 400 milyon alıyor her transferden. Biz de bu parayı patrona borçlanıyoruz. Sonra avanslar, üst baş alalım derken borç iyice kabarıyor.

Senin borcun ne kadar?

- 2 milyar 300 milyon.

Bu parayı ödese kurtulur musun bu alemden?

- Kurtulurum. Babamdan aylık bağ-landı bana. Şimdi o parayı biriktiriyorum. Bir iki seneye kadar kurtulacağım. Umu-dum var. Zaten benim bu hayatımı ka-bullenmeyen annemle de konuştum, "Öde borcunu gel" dedi. Çocuğumu da alacağım yanıma, söyleyeceğim "Ben se-nin halan değilim" diye..

Sözleşmen, sosyal güvencen var mı?

- (Gülüyor) O ne? Bi-zim güvencemiz patron.

Şiddete maruz kalıyor musun?

- Hayır.

Jilet izleri, morluklar falan görüyorsun sen-de.

- Ha onlar mı? Benim şiddetim kendi kendime. Bunalım, stres anındayken tek tük attığım oluyor. Müşteriyle kavga ediyorsun, patronla kavga ediyorsun, arkadaşlarınla kavga ediyorsun, garsonla kavga ediyorsun, ne kadar adam varsa hepsiyle kavga ediyorsun, bütün dünya üstüne geliyor. Bıkkınlık var, alkol var... Ulan diyorsun, bir ben mi kaldım böyle. Cama bileğimle vurdum beş sene önce. Kan kaybindan ölüyordum. Üç parmağı-mı tam oynatamıyorum. Sinirleri kesmi-şiz.

Kazancın nasıl?

- İlticimiz bardağın üçte birini alı-rız. Örneğin sen bu birayı üç milyona içe-rsin, ben dokuz milyona. Bunun dışında yevmiyemiz var, kalacak yerimiz var.

Hesaba itiraz eden oluyor mu?

- Hayır. Ben karışmam. Onu, yanına

bayan çağırın adam düşünsün.

Müdavimler var mı? Buraya gel-diğinde, yanıma illa ki Mine gelsin diyenler.

- Benim hayranım çok. Hayranlarım arasında kıskançlıklar da yaşıyor ba-zen. Onun masasına oturdun, bizimkine niye gelmedin. Hangi birinize yetişeyim ben.

Bıkkınlık burada mı başlıyor?

- Hayır. Bunlar güzel şeyler, müşteri-nin seni istemesi falan. Burada on bir konsomatris çalışıyor, hepsi müşteriye çıkamıyor tabi. Ama ben, diyelim ki iki kişi mi adamlar, arkadaşımı da alırım öy-le gelirim masanıza diyorum. Bıkkınlık saat 02'den 03'den sonra başlıyor. Müş-teri iyice leyla olmuş, artık ne yaptığını bilmiyor. Amacı eğlenmek, dertleşmek değil artık.

Eve, otele gidelim diyenler oluyor mu?

- Demeyen oluyor mu diye sor is-tersen. Erkekler bizi canlı meze olarak görüyor. Yüzde doksan dokuzu böyle.

Yüzde biri?

- Yüzde biri sizin gibi çıkıyor, gelip hal hatır soruyor, muhabbetini ediyor, içkisini içip gidiyor.

Belki bizim de kötü bir niyetimiz vardır.

- (Gülüyor) Aslında öyle bir şey de-seniz birazdan, şaşırmam. Neler gördük biz. Güven diye bir duygu kalmadı.

Aşk oldun mu hiç?

- Oldum. Zaten var şu an bir tane. Bir nevi müşteri, ismini vermem. Ama karakterini kişiliğini sevdim...

Geleceğe dair planlar yapıyor mu-sun onunla ilgili?

- Hayır. Zaten evli barklı bir insan. Ama canımı istesin canımı veririm. Yuva dağıtmayı hiç sevmem. Çünkü benim de başıma geldi.

Son söz...

- Herkes borcunu ödemeye bakıp çıksın bu alemden. **!!**

NOT: Lojistik destekleri için Aral Ka-ra'ya teşekkürler.

Cici Kızlar Kocaya, Lümpen Kızlar Kahveye

GÜLAY BATUR

ergenlik öyküleri

**Ergenlik Öyküleri'nin
bu ayki konuğu müzisyen,
şair, yazar, sevgili
Tuna Kiremitçi.**

Nasıl filizlendi, kim kimi doldurmuşsa getirdi, çok net hatırlamıyorum. Sekizinci sınıftayız. Karın o sıralar okuduğum Rus romanlarındaki gibi yağdığı bir Aralık akşamı. Ben varım, Kocabaş Tekin var, sonra Ayı Cüneyt var. Herbivore Gürcan ve Aldo'yla beraber o güne kadarki en iddialı rakı projesi için Voltran oluşturmuşuz.

Rakı içmek, 'milli' olmanın gereklerinden biri. Üstelik kerhaneye gitmeye de bazı bakımlardan benziyor. Yani amaç rakı içmekten çok rakı sofrasının hatıralarını sonraki yatakhane muhabbetlerine meze yapmak.

Mekân, lisenin yan sokağındaki Bacanak. Alçak bir tavan, girer girmez insana salak bir sarhoşluk hissi veren o duman bulutu, biracılara ayrılmış masalardan sıyrılı sıyrılı ulaşılan ve acemiliğimizi rakının üst mertebelerine çıkaracak bir merdiven... Çıkıyoruz merdiveni, asma katın ortasında beyaz örtülü masamız bizi

bekliyor. Ayı Cüneyt garsonla konuşuyor ve oturuyoruz hayatımızın ilk rezerve masasına.

Yüzlerde, gizlemeye çalıştığımız bir heyecan. Hareketlerde, en az beşer yaş büyük göstermek umudu. Buraya her gün gelip aslan sütü içermiş gibi davranmaya çalışıyoruz. Tabii zor bir rol bu. Sarkıyor üzerimizden.

Ama tamamen cahil de değiliz: Rakı içmenin efkâr meselesi olduğunu duymuşuz abilerden. Biliyoruz ki rakı sofrasına insan derdiyle oturur, herkes içini masaya açar, içe içe tanır birbirini.

Demek ki önce rakı masasında anlatacak dert sahibi olmak lazım. Ben de daha demin, nizamiyedeki eski moda telefonda babamla konuşmuşum. Üzülmessin diye yatakhaneler iyi ısınıyor demişim ona. Ayrıca derslerimin fena gitmediği yalanını da söylemişim. İnşaat Yüksek Mühendisi Ömer Bey tek oğlunu Sultanî'ye emanet etmiş olmanın teselli-

siyle kapatmış telefonu. Bana bundan iyi dert mi olur?

Derken geliyor rakı, kadeh tokuşturuyoruz. Yüzümüzü eksittiğimizi birbirimizden saklamaya çalışıyoruz her yudumda. İçiş hızını Ayı ayarlıyor. Peynirdi kavundu derken on beş dakikaya yeniden doluyor kadehler.

Üçüncü kadehte, aydınlandığımı hissediyorum. Rakı birden genzimi yakmaz oluyor. Anason kokusu yerini iki dönemdir tavlamaaya çalıştığım slav sarışını kızın kokusuna bırakıyor. Kar Bacanak'ın pencerelerine Rusça yağarken 'ulan' diyorum kendi kendime: 'Kiremitçiye, sonunda öğrendin içmeyi!'

Sonraki görüntülerse hep kesik kesik... Kocabaş'ın yardımıyla bir alaturka helaya kusan ben. Merdivenleri inerken kafasını Atatürk tablosuna çarpan ben. Ayı Cüneyt'in kolunda yatakhaneye götürülen ben...

Ertesi sabah, Cumartesi... Yatakhane penceresinden karla örtülmüş bahçeye bakıyorum. Herbivore yorgani boğazına kadar çekmiş, konuşurken buharlar saçarak arka masadaki turistin sırtına nasıl kustuğumu anlatıyor. Kocabaş dandik su ısıtıcısını prize takmaya çalışmakta. Ayı kahvaltılık almaya çıkmış. Uzakta, bir otobüs İstiklal Caddesi'ne dik-katle sapıyor. Başım çatlıyor ağrıdan. Midemin hali fena. Dolabımın iç kapağındaki resminden Puşkin pişkin pişkin gülüyor.

O gün anlıyorum ki Ruslar rakı

Kahkaha

YEKTA KOPAN

Kar. Beyaz. Kapüşonlu kırmızı kabanının pamuk helva rolü verdiği kız, çevresindeki karları kürtüyor. Bir nefeslik alan çabası...

Karşı kaldırımda bir adam. Ağzında beyaz filtreli bir sigara. Kibritlerin rüzgâr sevmesliğine aldırmadan yakmaya çalışıyor. Bir daha, bir daha, bir, bir...

Kız görüyor bu akıntıya kürek çekişi. Aldırıyor. Nefes almalı; kürtüyor...

Rüzgârla savrulan bir kar tanesi geliyor uzaklardan. Yere doğru süzülüyor. Kızın biraz sonra düşeceğini, kırmızı kabanının kapüşonuna kadar kara bulanacağını, ilk olarak o küçük altın yıldız anlıyor.

Tam da yanımsken kibritlerden biri, adamın gözü kayıveriyor kızın yerdeki bedenine, beyaz benekleri daha da belirgin kılan kırmızı kabanına, poposunu ovuşturarak sol eline. Midesiyle ciğerleri arasında saklanmış bir kahkaha nefesi yükseliyor ağzına doğru; tutamayacak kendini, gülecek.

Kız, adamın yüzündeki gevşemeyi görüyor. Kibrit, ömrünün uzun olmadığını kanıtlamak üzere.

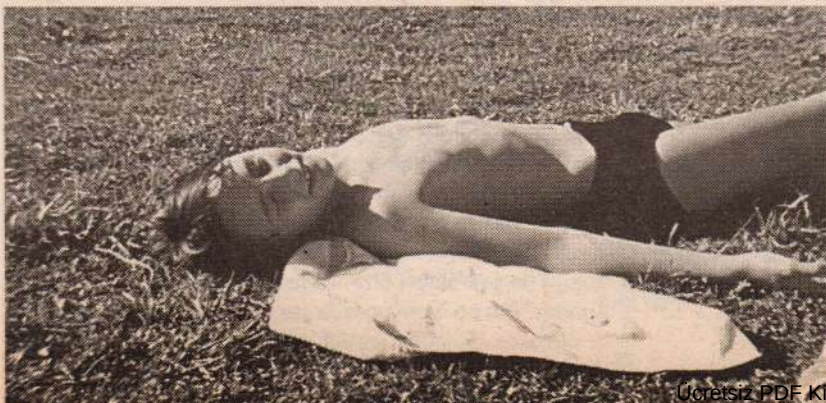
Adam kahkahasına engel oluyor. "Düşene gülünmez," diyen büyüklere geliyor aklına. En çok da babası... Ortası bitişik kaşlarını çatarak "Düşene gülersen, bu beş kardeş de sana güler," deyişini anımsayınca, titriyor.

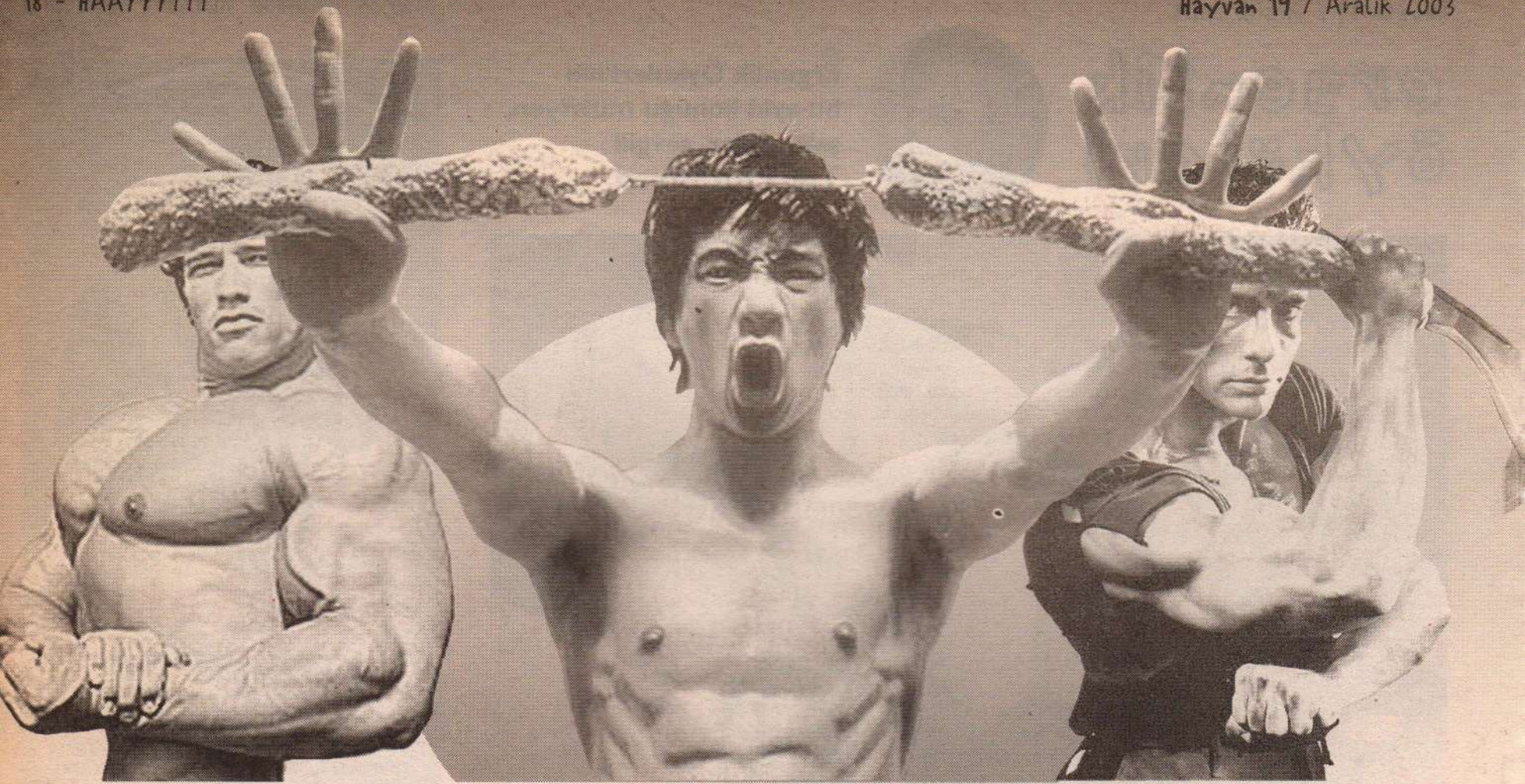
Adam tam o kahkaha nefesini yerine yollayacakken, kibrit sönüyor, baş parmağıyla işaret parmağı yanıyor. İki parmağın acısı, beş kardeşin derdi oluyor...

Kız yattığı yerden, adamın rüzgâra rüzgâr katmak için sallanan eline, nice büyüğün karşısında suçlu duruma düştüğü için utançla kızaran yüzüne bakıyor. Gülmeye başlıyor.

Beyaza bulanmış kırmızı kabanın daha da belirginleştirdiği kahkahayı görünce rahatlıyor adam. O da gülüyor.

Kar kürenmiyor. Sigara yanmıyor. Bir daha birbirlerini hiç görmüyorlar. Ama o anda içlerinde hapsedtikleri kahkaha nefeslerini özgür bırakacak kadar uzun süre gülüyorlar hallerine. H

Bruce Lee çift muştaya karşı kendini nasıl savunur... Van Damme dönerek kaç uçan tekme atar... Arnold'un vücudu nasıl böyle oldu... Bir dönem tirajları on binler olan, bugün gazete bayilerinde, sahalarda ve sokak tezgahlarında satılan vurdulu kırdılı bu dergileri Sinan Sülün araştırdı, karıştırdı, yazdı.

Yeminim Var Dövüşmemem

Kung-fu Karete

Derginin kapağı kung-fu deyince akla ilk gelen isme ayrılmış; Bruce Lee. Kung-fu Karete Dergisi 90'lı yılların dövüş sanatlarına meraklıları tarafından yaratılan bir fenomen. Tirajının on binlerin üstünde olduğu söyleniyor. İkinci sayfa halen bir sır olan Bruce Lee'nin ölümünün perde arkasını anlatıyor. Üçüncü sayfada genç kung-fucular için bir kung-fu sözlüğü var. Buradan Bil Joe'nun anlamının 'uçan parmaklar', Jor Mah'in anlamının ise 'oturanyal duruşu' olduğunu öğrenebiliyoruz. Daha sonra "Kung-fu Nedir?" başlıklı mistik bir yazı bizi bekliyor. Ve dergi okurlarının asıl merak ettikleri köşe karşımıza çıkıyor: Bruce Lee'nin dövüş teknikleri. Bruce Lee arkadan kalışe yapılan bir saldırıya karşı kendini nasıl savunur... İki bıçaklı saldırganı nasıl döver... Çift muştaya karşı kendini nasıl korur... Hepsi Bruce Lee

fotoğraflarıyla bir güzel anlatılmış. Derginin sonlarına doğru bir yarışma ilanı da gözümüze çarpıyor. Ödülü de, 111 kişiye Bruce Lee çantası! "Derginin içinde neler görmek istediğini 20 satırda anlat, çantayı kazan!"... Neden 20 satır? Neden 111 kişi? Kung-fu'da acaba özel sayılar mı diye düşünmeden edemiyor insan. Bu dergiyi Taksim'deki sahalardan bulabilirsiniz.

Bruce Lee

Dudaklarına bulaşmış kanı elinin tersiyle silen ve sonra kendisiyle özdeşleşmiş çığlığını atıp rakibine saldıran Bruce Lee adı bu sefer bir dergiye isim olmuş. Bu derginin çıkış tarihi 2000 yılı, fiyatı ise 750 bin lira. Editörün köşesinde şöyle yazıyor; "Bu sayımızda kan sporunun öldürücü vuruş tekniklerini resimli ve açıklamalı olarak sizlere sunacağız." Hadi hayırlısı diyerek sayfaları çeviriyoruz. Karşımızda "Kung-fu nedir?" başlıklı bir yazı. Sayfaları çevirdikçe Darbede Konsantre, Dönerek Yan Tekme Uygulaması, Kas Yapan Genç Kalır b şıklı, resimli anlatımlı yazılar dikkatimizi çekiyor. Derginin en ilginç yazısı ise "Kung-fu'nun Bilinmeyen Yüzü" adlı yazı. Yazıyı ilginç yapan içeriği değil; içinde en az yüz adet harf hatasının olması ve yazının bir kısmının matbaada kesime gitmesi. Gene de dergi Bruce Lee hatırı için meraklısı tarafından okunur. Nerden edinebilirim diyenlere için adres; Beyazıt Meydanı'ndaki gazete bayii.

Van Damme

Bu dergide Van Damme hayranlarına verilen on emir var. İyi bir öğrenci çalışmalarına hiçbir zaman ara vermemeli, durup dinlenmeksizin antrenmanlarına devam etmelidir; bir dövüşçü gittiği yerde yerli yersiz gösteriler yapmamalı, fakat geniş kitlelerin bu spora ilgi duymasına çalışmalıdır; bütün dövüşçüler kendilerinden tecrübeli ve yaşlılara saygı göstermeli öğrenebildiği her şeyi öğrenmelidir... Emirler böyle sıralanıp gidiyor. Yalnız takıldığımız bir şey var, sadece altı emir olması. Diğer dört emir yok. Neyse biz devam edelim. Bıçağa karşı nasıl savunulur, boğazına, saçlarına yapışan -aynen böyle yazıyor- bir adamdan nasıl kurtulursun'un teknikleri çizimlerle anlatılmış. Bütün bir dergi bundan ibaret. Son sayfada ise -canınızı çok sıkıttık- "Hadi Biraz da Gülelim" başlığı altında karikatürler var. Başka da bir şey yok. Dergi 2003 basımı, fiyatı 750 bin lira. Adres: Beyazıt Meydanı.

Süper Siyah Kuşak

Editörün köşesinde aynen şöyle yazıyor; "Sizden birinin uzakdoğu sporları içeren bir dergi çıkartması, onu yaşatması kısa zamanda satış rekorları kırmaya başladı biliyorsunuz. Bunlara cevabı geçen ay dergimizi 52 sayfa çıkararak vermiştik. Şimdi de ikide bir telefon edip cevap vermeyen, telefon ahizesine saklanan bir sapık günde 6-7 kere telefon eden bu sapık ayda 200 telefon boşu boşuna harcıyor. Zaten telefona cevap vermediğimiz için gereken cevabı da alıyor. Hatta bir insan ne kadar geri zekalı ve şahsiyetsiz olabilir. Aklıma gelmişken size bir hikaye anlatayım..." İnanmayanlar dergiyi satın alıp bakabilir. Derginin bir diğer ilginç köşesi ise okuyucu mektupları.

Bir okuyucu şöyle yazmış; "Ben 1978 doğumlu şu anda ikamet eden bir gencim. Body çalışıyorum, iyi bir fizigim var. Üç yıl önce kickboks, taekwonda ve boksa gittim. Çok başarılı bir tempo sergiledim. Hocalarım benim çok başarılı olduğumu söylüyorlardı. Ancak bazı ailevi sebeplerden ötürü eğitimimi yarım bırakmak zorunda kaldım. Çok üzülüm. Sporla uğraşmadığım zaman kendimi ölü gibi hissediyorum. İçimde bitmek tükenmek bilmeyen bir arzu var. Müthiş potansiyelim var. Mektubuma önem vermenizi istiyorum. Çünkü Türkiye başarılı bir sporcusunu kaybetmek üzere..." Dergi 750 bin lira. Mekanı, Eminönü sokak tezgahları.

Karate

Derginin ilk 12 sayfası Türkiye'nin her ilinde açılan karate salonlarının ve dövüş şampiyonlarının fotoğraflarıyla dolu. 17. sayfa-

fadan 26. sayfaya kadar işaret parmağı ile direk vuruş, elin bıçak keser gibi durumda vuruşu, yan yumruk vuruşu gibi vuruş teknikleri anlatılıyor. Vuruşlardan sonra duruşlara geçiyor dergi. Esas duruş, ata biniş duruş gibi duruşlarla kavga ederken nasıl durmamız gerektiğini öğreniyoruz. Yani anlayacağınız dergi duruş ve vuruştan ibaret. Son sayfalarda "Elinizin Altında Bulunsun" başlığında kısa hayat bilgileri var. Tüm bunları öğrendim, peki bunları

nerede uygulayabilirim diyenler için "Kan Sporunu Nerede Yapılır" yazısı aydınlatıcı olabilir. "Kan Sporunu komite tarafından hazırlanan normal büyüklükteki salonlarda yapılır. Salon ortasında eni 3 metreye, 9 metre boyunda, yerden 90 cm yüksekliğindeki etrafı kum havuzu ile çevrili pistte yapılır. Yüzyıllardır bu anane böyle devam edip gitmektedir." 750 bin liraya kıyıp alın deriz. Yer: Beyazıt.

Vücut Geliştirme Halter ve Yay

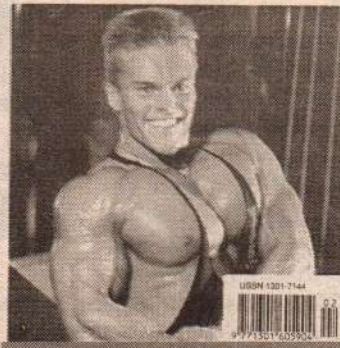
Dergide yer alan Burcunuza Göre Spor Yapın yazısında bakın neler yazıyor; "Boğa: Sabrınız ve gücünüzle dağları bile yerinden oynatabilirsiniz. Güreş, futbol, maraton gücünüze uygun.

Aslan: Yaşam felsefenizde olduğu gibi lükse düşkünlüğünüz sporda da ön planda. Golf, ata binmek, arabaya yarış sizin sporlarınız.

Akrep: Ateşli kanınızı soğuk bir maskenin altında gizlemeye çalışan yapınızla riskli sporlara ilgi duyarsınız. kayak, pist yarışları, akrobasi sizi çeken sporlar." Bulabileceğiniz yer Beyazıt gazete bayi.

VÜCUT GELİŞTİRME HALTER ve YAY

FIYATI 100.000 TL (KDV DAHİL)

Vücut Geliştirme

Derginin kapağı şimdi California valisi olan, söylentiye göre safi kastan oluşan Arnold Schwarzenegger'in ıkanı bir fotoğrafına ayrılmış. Sayfaları karıştırdıkça Arnold'ın sadece kapakta değil ortalama her sayfada olduğunu görüyoruz. Dergi, vücudunu geliştireceklere tavsiyelerle başlıyor. İlk önce spor salonu seçiminin ne kadar önemli olduğunu, sonra zihni durumun önemini ve en son olarak da hangi kasın nasıl gelişeceğini anlatıyor. Diğer dergilerden en önemli farkı kadınlara yönelik egzersiz hareketlerinin de olması. Kaslı ve damarları dışarıya fırlamış bir kadın ya da erkek olmak isteyenler için ideal bir dergi Vücut Geliştirme. Yurdu; Eminönü sokak tezgahları. H

Siz hiç birbirinden 100 km. uzakta yaşayan iki domuzun aralarındaki sınır çizgisine bakarak farklı milletten olduklarına inanıp kavga ettiklerini duydunuz mu? Ya da ne bileyim, beyaz bir kedinin yalnızca rengi farklı diye siyah bir kediyle sevişmekten vazgeçtiğini gördünüz mü?

Derimiz İçine Hapsolan Ruhumuz Hakkında

BUKET UZUNER

Bu dergide senden başka hayvan yok! dedi annem.
‘Adı HAYVAN olan bir dergide bile onlarca yazar arasında tek ama tek bir hayvanın bulunması sence anlamlı ve tuhaf bir durum değil mi?’ diye ekledi sonra burnunu çekerek.
Bu bir durum mu acaba, diye düşündüm önce. Eğer bu bir durumsa, annem - kahretsin!- yine haklı olacaktı. Değilse o kadar önemli sayılmazdı; daima tesadüflerden, olasılıklardan bahsedilebilirdi. Ama içime kuşku düşmüştü bir kere. Dergiyi elime alıp insan-hayvan yazar ayrımı yaparak dikkatle inceledim. Yaa, annem haklı olabilirdi bal gibi de... Adı Hayvan olan aylık derginin hiçbir sayısında susamuru yazar dışında başka hayvan yoktu gerçekten. Ve o zaman bu bir durumdu elbette. Daha da tuhafı bu durumun yalnızca o tek hayvan(in annesi) tarafından farkına varılmasıydı.

İnsanların hayvanlara karşı duyduğu küçümseme duygusunun altında ne yatığını hemen bütün hayvanlar en az bir kere düşünmüştür. Evet, düşünmüştür. Oysa yerküredeki düşünen tek canlı tür olduğuna inanmak zorunda olan insan, hayvanları yalnızca içgüdüden ibaret organizmalar olarak görmek eğilimindedir, yoksa yıkılır. Çünkü aslında daima başka birine göre kendi değerini ölçmek düşkünlüğündeki tek yeryüzü canlısı insanıdır. Siz, ta kendiniz. Bu nedenle daima bir ‘öteki’ yaratır, sonra da yalnızca kendini daha üstün ve iyi hissetmek için yarattığı ‘öteki’nden korkmaya, ondan nefret etmeye başlar(sınız). Siz hiç birbirinden 100 km. uzakta yaşayan iki domuzun aralarındaki sınır çizgisine bakarak farklı milletten olduklarına inanıp kavga ettiklerini duydunuz mu? Ya da ne bileyim, beyaz bir kedinin yalnızca rengi farklı diye siyah bir kediyle sevişmekten vazgeçtiğini gördünüz mü? –Ah tabii insanlar bizim sevişmelerimize ‘çiftleşmek’ der(siniz); aşkı yalnız kendileri(niz) bilir sanki. Ne de bilirler ya!

Neyse, bu konuyu geçiyorum, annem etrafta çünkü.
Öte yandan insanlar, hayvanların da bilinçli deneyimleri ve çevrelerinden haberleri olup olmadığı gibi soruları sormazlar kendilerine, çünkü bu konuda şüpheleri bile yoktur. Olsaydı içlerinde en kaba, en görgüsüz, barbar bulduklarına ‘hayvanoğlu hayvan’, ‘öküz!’ ‘Ayı n’oolacak!’ diyeceklerine tam tersini yaparlardı. Diyebilirsiniz ki, bazı insanlar çocuklarına hayvan adı veriyorlar ama... Evet, ‘aslan oğlum’, ‘ceylan kızım’ ‘Pars evladım’ var da, örneğin Türkiye’de ev hayvanlarına pek insan adı konmadığı, bunun küçük düşürücü bulunduğu da bir gerçek. Siz Homeros adlı bir kedi, King Arthur adlı bir köpek tanımış olabilirsiniz ama Cengiz Han adlı bir kediye ya da Sultan 9. Murat adlı bir köpeğe rastlayamazsınız. Bu çok ama çok ayıptır çünkü. Ah tabii, kahraman adı alan atları atlamak da ayıp olur şimdi. Atlar, bu kültürde bir tek atlar özeldir; çünkü sahip olunarak prestijli güç elde edilen üçgenin hayvan ucudur at. Bu üçgen silah ve dişi insanla tamamlanırdı, şimdi atın yerini koşan makineler aldı bu kültürde bile.
Kültür dedim de, kuzeyli bir samurdan öğrendiğime göre kutup ayılarının bol olduğu kuzey ülkelerinde insanlar çocuklarına ayı anlamına gelen Björn, Björk, Isbjörn gibi adlar veriyorlarmış. Aynı gezegende yaşayıp da birbirine bu kadar ters düşebilen kültürler yaratan başka canlı türü olmamasıyla, adı Hayvan olan bir dergiye büyük çoğunlukla insanların yazı yazması arasında bir ilişki olduğunu düşündüğümü itiraf etmeliyim. Bu itirafımın ‘evrendeki bazı şeyleri yalnızca siz mi farkındasınız?’ diye insanları sorguladığı da doğrudur. Çünkü insanın farkındalığı da doğrudur. Çünkü insanın farkındalığı da doğrudur.

Marian Dawkins adındaki bilim insanının yazdığı ‘Hayvanların Sessiz Dünyası’ adlı kitapta insan okurlara yönelik olarak; ‘tüm yaşamımızı, deri olarak adlandırdığımız elastiki bir kaplama içine hapsolmuş olarak geçiririz ama tam gözlerimizin arkasında bir “ben” vardır ve o da “tek”tir. Başka hiçbir “ben” derimin içine girip katılamaz, ya da bizim deneyimlerimizi doğrudan yaşayamaz. Biz hep içeride dururuz ve diğer “ben”leri sadece derilerinin dışından tanıyabiliriz. Ama deriler birer hapisane değildir ” dediğini öğrendim. Oxford’da hayvan davranışları biyologu olan Marian Hanım insanların derileriyle soyutlanan benliklerinin duygu ve düşünceler yoluyla paylaşarak özgürleştiğini, aynı şeyin hayvanlar için de geçerli olabileceğini düşündüğünü yazıyormuş. Vallahi gözleri olan her canlının benliği de düşünün, benlik olmak bile insanlar

için büyük bir aşamadır bence. Çünkü derinin içinde bir içsel yaşamın yani bir “ben”in varlığını farkına varırsanız, hayvanların da acı, sevinç, depresyon veya umut duyguları olduğunu anlayacaksınız. O zaman, işte belki o zaman HAYVAN dergisine hiç değilse başka hayvan yazarlar da yazmaya cesaret edeceklerdir.
Bu yazımda neden bu kadar ciddi olduğumu merak eden varsa, yanıtlım şudur: Benim de gözlerim, ruhum, kalbim, benim de annem var. Ve bunu hala farkına varan tek ama tek bir Hayvan okuru çıkmadı henüz. Hatta benim yazılarımı farkına varan insan okur olduğundan bile kuşkudayım artık. Fakat unutmayın insan olmasam bile ben de bir memelinin evladım. Bana sorarsanız, aslında en evrensel küfür ‘memeli-oğlu memeli!’dir, kimbilir... H

5 Ne 1 Ayhan

AYHAN BOZKURT

ayy_hanbozkurt@yahoo.com

Okurlara Önerdiğiniz 5 Komedyen

Ata Demirel

- 1- Şener Şen
- 2- Peter Sellers
- 3- Cem Yılmaz
- 4- Metin Akpınar
- 5- Kendim

Resimleriniz Yandı, Düşüneceğiniz 5 Şey

Alp Tamer Ulukılıç

- 1- Yeniden yapmaya başlarım
- 2- Daha çok sahip çıkarım
- 3- Resim konusunda bencilleşirim
- 4- Yangınla aramda problem olur
- 5- İtfaiyeden iğrenirim

Sevdiğiniz 5 Sosyal Demokrat

Ercan Karakaşlı

- 1- Willy Brand
- 2- Oscar La Fonten
- 3- Olof Palme
- 4- Aydın Güven Gürkan
- 5- İsmail Cem

Dağa Çıkarken Yanınıza Alacağınız 5 Şey

Nasuh Mahruki

- 1- Uykü tulumu
- 2- Sırt çantası
- 3- Çadır
- 4- Ocak
- 5- Yeterli yiyecek

En Çok Korktuğunuz 5 Şey

Ataol Behramoğlu

- 1- Yemek yerken ağızdan çevreye bir şey sıçratmam ya da aynı şeyin bana yapılması
- 2- Tuvalet bulunmayan ortamda fena halde sıkışmam
- 3- Normal seyrinde uçmadayken uçağın sallanmaya başlaması
- 4- Çok gerekli bir durumda cüzdanımı evde unuttuğumu fark etmem
- 5- Benim ulaşamadığım bir konumda yakınlarımın başına bir kötülük gelme olasılığı

Okurlara Önerdiğiniz 5 Meze

Erkal Selvi

- 1- Roka Salatısı
- 2- Barbunya Pilakisi
- 3- Ciğer Sarma
- 4- Çirot
- 5- Tarator

Yalnızken Düşüneceğiniz 5 şey

Turgay Kantürk

- 1- Henri Purcell'in tüm CD'leri
- 2- Oktay Rifat'ın bütün şiirleri
- 3- Cep telefonum
- 4- Notebook'um
- 5- Sigaram

Takdir Ettiğiniz 5 Bilgisayar Programı

Alp Özdemir

- 1- Adobe After Fx (grafik, video programı)
- 2- Microsoft Excel (office programı)
- 3- Linux Mandrake (işletim programı)
- 4- Mohaa (3D oyun)
- 5- Alias Maya (animasyon programı)

Paraşüt Açılmadı, Düşüneceğiniz 5 Şey

Reşat Çalışlar

- 1- Ece Erken
- 2- Sosyetik Entelektüeller
- 3- Türk Popüler Kültürü
- 4- Böyle ölmek beni ünlü yapar mı?
- 5- Ölülere köşe veriliyor mu?

Doğal Gaz

sokak aralarına karıştım ben de artık

türk pop müziği dinliyorum

bir bardak şarabım var, gökyüzünde uçuyorum

hava uzun zamandır soğuk

içimi ısıtıyorum, oldukça komik

nöbetçi eczane bulamıyorum yazık

burada sağlıktan bahsetmek çok ama çok ayıp

evimin duvarlarını gazetelerle kapladım

tavanı deldim, vücudum rutubetli

kış gelince bir çaresine bakarım artık

telefonu kapatıyorum,

faturalar fena halde kabank

komşularımın yüzleri sabahları gülmüyor

ben biliyorum,

doğal gaz yüzlerini felç ediyor

bugün mahallenin en güzel kızı evleniyor

hâlâ ağlamaktayım

kediler sıçmış apartmanın önüne

içine ettiniz diye bağırıyor ev sahibim olan kadın

hayatıma bak bebeğim oldukça karışık

uzun zamandır kira vermiyorum diye

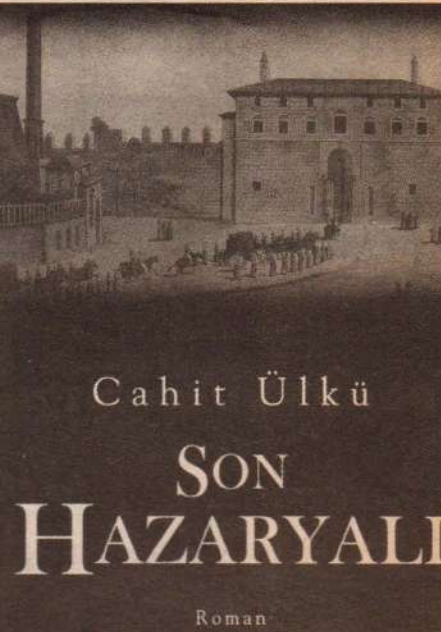
ev sahibim bahçedeki bütün böcekleri eve salmış

bu gece gökyüzünde yatacağım, ev oldukça kalabalık

hadi

hadi anam bana allahısmarladık!

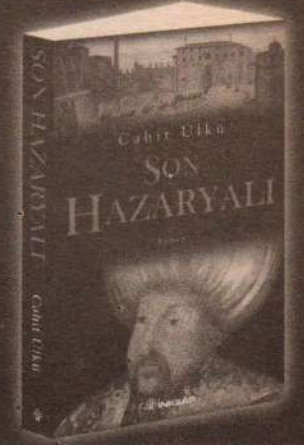
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Cahit Ülkü

SON HAZARYALI

Roman

Arthur Koestler'in, Orta Avrupa Yahudilerinin ırk olarak 8. yüzyılın ortalarına doğru Yahudilik dinine geçen Hazaryalılara dayandığını ve Hitler'in gerçekte Yahudi soykırımını değil, farkına varmadan Türk soykırımını yaptığını ileri süren incelemesi, son otuz yılın en fırtınalı tezlerinden birisidir. Bu incelemeyi Türk Edebiyatına ilk kez böylesine kapsamlı bir şekilde yansıtan Cahit Ülkü, burdan yola çıkarak, Hazar Devleti'ni canlandırmak isteyen bir avuç Musevi Türk'ün Osmanlı Sarayı'na dek uzanan çarpıcı öyküsünü zengin bir dille gündeme getiriyor.

Bu konuda daha önce öne sürülmüş kanıtlara yenilerini ekleyen yazara göre, elinizdeki roman olmaksızın Osmanlı tarihine ilişkin karanlıkta kalmış birçok sorunun yanıtlanması da olanaksız. Ayrıca, "Osmanlı Hanedanı 20. yüzyılda mı, yoksa 16. yüzyılda mı sukut etti?", "Hürrem Sultan'ın gizli aşkı kimdi?", "Zamanın tarihçileri Selim II'nin babasına hiç benzemediğini neden vurgulayıp durdular?", "En yakın dostunu, oğullarını ve torunlarını gözünü kırpmadan ölümüne gönderen Kanuni'yi Hürrem'in etkisinde bırakan gerçek nedenler nelerdi?" gibi şimdiye dek yanıtlanmamış soruların yanıtları da bu kitapta. Kısacası, Şamanizm'den Yahudiliğin kökenlerine, Kanuni'nin dramatik aşkından Osmanlı İmparatorluğu'na kimliğini veren felsefeye dek geniş bir alanı kapsayan gündem belirleyici ve bir solukta okunabilecek sürükleyicilikte bir romanla karşı karşıyasınız...

INKILÂP
www.inkilap.com

Aksamsefası

Deniz en büyük tutkusuydu.
Yorgun kalbi onu önce denizden,
sonra İstanbul'dan ayırdı.
Yaptığı müzikle, ayrı bir yerde
yanlış olmayı seçti.
Oğlu Yağmur, onun
Fikret Kızılok'unu anlattı.

Bu Kalp Seni Unutur mu

YILDIZ BİLGİN BAYAZIT

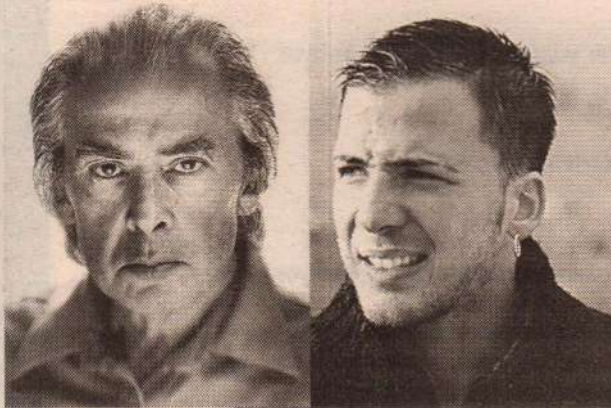
26 senelik Fikret Kızılok yaşamış-
lığımı ve bana kazandırdıklarını özetle-
mek çok zor. Hayat görüşümü oluşturu-
mayı, ikili ilişkileri anlamayı, erdem sahibi
olup pişmanlık duyabilecek bir şey yap-
mamayı öğrenmeyi, paraya entegre bir
yaşam yaşamamayı becerebilmeyi, yarat-
mak istemeyi ve yaratabilmeyi, gururlu
olmayı, realistik olup dilektiğe inanmayı
babamdan öğrenmişimdir. Babamın hay-
ran olduğum yönleri var, çok çatıştığımız
yönleri var. Babamla benim ilişkimizi de-
ğerlendirecek olursak, biz aşıktık birbiri-
mize. Bunu hep söylerim. Bir insanı kay-
betmek tabii ki üzücü. Her zaman üzücü.
Fakat öyle bir zamansız kaybettim
ki ben babamı.. Özellikle son dört
sene içerisinde, çatışmalarımız ta-
mamıyla uzlaşmaya dönüşmüştü.
Çok iyi iki dost olmuştuk. Ondan
önceki yıllarda çok gençtim tabii.
Adönesans çağım geçti, kavgalar
ettik, küstük, barıştık, kısa kısa de-
nizlere açıldı kimi zaman.. Hep de-
nizde yaşadım zaten. Çok iyi anlaşı-
yorduk. Tekneye benzeyen evi-
mizde, şu gördüğünüz mutfakta,
birer kadeh şarap, ve tabii mutlaka
balık, saatlerce otururduk. Öyle
anlar olurdu ki, sadece bakıştık.
Konuşmaya bile gerek kalmazdı.

Çok zor müzik beğenirdi. Yavaş
yavaş son zamanlarda beğenmeye başla-
mıştı benden gelen müzikleri. İsveçli bir
kızcağız var Lisa Ekdahl. Onu dinletmiş-
tim en son. Hayran kalmıştı. Onu dinle-
yip şarabımızı içiyorduk son günlerde.

Hayatı denizde geçti. Yaşadığı
evin de tekenden bir farkı yok görüyor-
sunuz. Denize aşık biriydi babam. Ben
de zaten, okula başlayana kadar, hayatı-
mın ilk altı yılını teknede geçirdim. Deniz

hayatı çok güzeldi tabii. Babamın şarkıla-
rı yaratılırken ben hep yanındaydım. Ara-
larda bana da sorardı. Benim hoşuma gi-
den, onun yaratıcılığına, hissedip yazdığına
şahit olmuştum. Babamın çok değer verdiği
bir şeydi yaşadığını yazmak, şarkısını yap-
mak.. şarkı sözlerini kendisi yazıyor ol-
masının da esprisi bu zaten. Başkasının
yazdığı şeyi nasıl söylersiniz? Kendi yaşa-
madığınız bir şeyi...

Babamın bir çok aşk şarkısı zan-
nedilen şarkısı, evet aşk şarkısıdır ama,
bir kadına değil, denize yapılmıştır. Hiç
ayırılmaz babamın şarkılarını. Sanki be-

Fikret, Yağmur Kızılok

nim de çocuğum gibiler. Bana yazdığı iki
şarkı var. Biri çocukluğumda, bir de daha
sonra. 'Ama Babacığım' ve 'Gidiyorsun'
isimli şarkılar. Annemle babam ayrıldığın-
da altı yaşındaydım. Annemin beni alma-
sı etkilemiş onu, o acıyla Gidiyorsun' u
yazmış. Onu kaybetmeden önce Best Of
albümü çıkacaktı. Sonra ben devam et-
tim projeye. Tek başıma uğraştım. Foto-
ğrafları, klipleri, kapakları hazırladım. O
albümde var 'Ama Babacığım' şarkısının
ilk versiyonu.

Çok uzun uzun konuşulacak bir
insan babam. O kadar yakın olmama
rağmen benim bile yeni yeni daha iyi an-
ladığımı düşündüğüm yanları var. AKM'
de saygı gecesi yapıldı iki sene önce.
Orada gördüm ki benim tanık olmadığım
geçmiş çok etkileyici. Hiç anlatmazdı
çünkü. Onu kaybettikten sonra gördüm
geçmişteki etkilerini.. O gecede bir can-
landırma yaptım. Benim için önemliydi.
Hep birlikte çalıştığı iki müzisyen arkada-
şı vardı. Mutlu ve Alper. Biri keman diğ-
eri piyano çalıyor. AKM deki gecede elim-
de bulunan Eskişehir konserini sahneye
projekte ettik. Gerçek insan boyutlarınd-
a. Ve konserde babamın sağına
ve soluna oturan Mutlu ve Al-
per'e konserdeki giysilerini giy-
dirip tam perdede tekabül et-
tikleri yere oturttuk. Aynı anda
video görüntüsündeki imajlarını
dijital olarak yok ettik. Böylece
ekranda yalnızca Fikret Kızılok
ve AKM sahnesinde yardımcıları
birlikte yarı canlı, yarı sanal
bir konser verdiler.

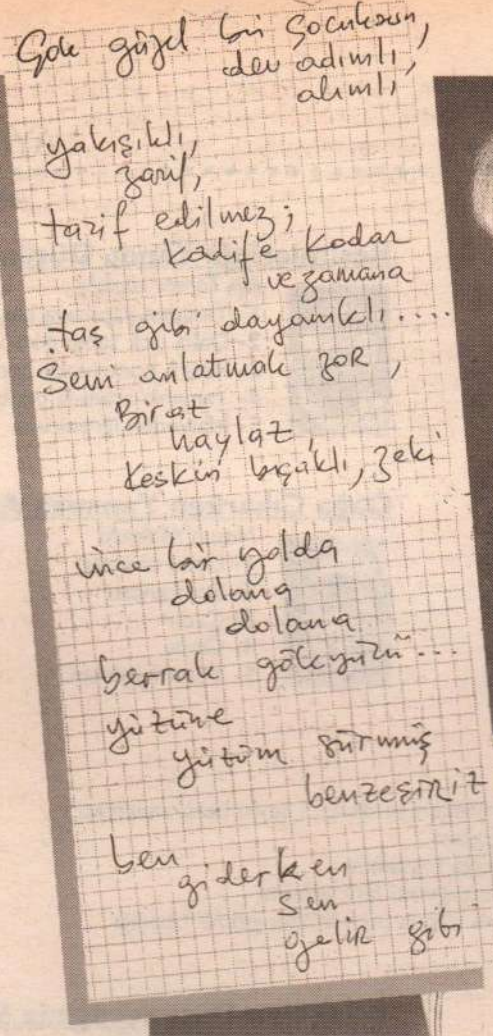
Hissederek şarkılarını
yapması bir insanın bence çok
önemli. Babamın bütün şarkıla-
rının sözlerinin niye yazıldığını
biliyorum. Çok dürüstçe bir şey bu. Ben
Türkçe şarkı dinleyemiyordum çok fazla.
Samimi bulmuyordum. "Neresine ne ya-
zarsam" çok satar'ı hissediyordum. İçten
gelmiyor bana.

Babam Galatasaray Lisesi'nden. O
ekolden yani. Fransız ekolu ve müzik
önemli bir tarihtir babam için. Ben İtal-
yan Lisesi'nde okudum. İtalyan ekolu ve
görsel sanat beni tarife yakın bir ifade
olur. Babasının mesleğini seçmek çok
zordur bir çocuk için. Babanız çok başa-

rılı bir insansa çok işiniz var demektir.
Babasından daha başarılı olmaya çalışmak
psikolojik olarak ağır bir yükür. Babam
beni o yükün altına itmedi. Her zaman
serbest bıraktı ilgilenmediğim alanı.. Bende
fotoğrafi ve görsel sanatları seçtim. Yine
sanatın içindeyim ve hep olacağım. Sıfır-
dan yaratmanın güzelliğini müziğimden de-
ğil de görüntülerimde gerçekleştiriyor-
um.

Tabi her zaman sözlerime, dav-
ranışlarıma çok dikkat etmem gerekiyor.
Fikret Kızılok'u temsil eden ben varım
sadece. O çok güzel bir çocukluk yaşattı
bana. Çocuk yetiştirmekte enteresan ya-
ratıcılıkları olan bir insandı babam. Hay-
van sevgisini bana bir günde öğretti mes-
ela. Teknede otururken bir örümcek
geçti önümden küçük yaşlarda, pat diye
vurdum öldürdüm. "Yağmur ne yaptın?"
Dedi. "Böcek vardı, öldürdüm" dedim.
Hiçbir şey demedi. Alet çantasını getirdi
önüme, "al dedi sana saat, bu vakit, işte
akrep, yelkovan. Bana bir örümcek yap".
Peki baba dedim tabii. Küçük bir çocu-
ğum. Masumum. Yapamadım. Anladım
ama yaratamayacağın bir şeyi öldürme-
meyi. Bir daha da asla öldürmedim hay-
vanları.

Doğum günüm 23 temmuz. Yaz
tabii. Dolayısıyla hep teknede oluruz. Ne
arkadaşlar, ne hediye. Yine 23 temmuz,
"sen öğlen uykusuna yat" dedi annem. Yi-
ne denizin ortasındayız. Kalkınca bir şey-
ler yaparız. Kalktım, çayımı içtim, kekimi
yedim, kahvaltımı yaptım. Hadi Yağmur,
"koya gidelim sandalla dolaşalım baka-
lım" dediler. Çıktık karaya yürüyoruz,
babamın elinden tutuyorum, gittik gittik
kocaman bir ağaç, her dalında hediyeler
asılı. İnanamıyorum. Hediyelere bakıyo-
rum, şu ateşböceğinden, bu tırtıldan..

Öyle bir yaştayım ki, hem inanıyorum, hem inanmıyorum. Bunu hiç unutamıyorum. Öyle çok unutamadığım şeyler var ki babamla ilgili. İnce ince benim hayatımı yönlendiren, içini dolduran, anlamlandıran.

Kim istemez ki, hayatınızda biri olacak, en güvendiğiniz insan, babanız, içiniz sıkılmış bir şeye, hiçbir şey demez, gelir bir kitap bırakır, önüne oku bunu der. İhtiyacın var. Okurdum, bakış açim değişirdi.

Babam sadece balık severdi. Piş-mese de olur. Balık, balık ve balık! Çok güzel yemek yapardı. O konuda da yaratıcıydı. Anne baba ayrı, yaralı bir çocuk olduğumu düşünürdü. Bana yemek hazırlamayı severdi. Bana bakmayı. Ben de baba meraklısı bir çocuktum. Bir yaz bana altı kilo aldırdı. Annem havaalanında tanımadı beni. Yanımdan geçti.

Babamın hayran olduğum yönlere birinden biri, para için değil, inandığı işleri yapması. Bir arkadaşı için reklam müziği yaptı, çok tuttu devam etmedi. Sertap Erener şarkı istedi verdi, hit oldu. İstese çok paralar kazanabilirdi. Gözümün önünde hit olabilecek bir parça yazabiliyordu. Parayla böyle bir bağlantısı olmaması bir insanın etkileyici. Materyalin ne kadar boş olduğunu anlıyorsunuz böyle biriyle yaşarken. Evimiz kapısı açık bir evdi. Ben uyku tulumuyla yerlerde sürünürdüm evin maskotu halinde. Bülent

Ortaçgil, Erkan Oğur, Ferhan Şensoy, Bedri Baykam. Ne kadar anlamlı işler yapan insan varsa onlar olurdu misafirlerimiz. Onların arasında büyüdüm. Hepsinin "mahmur"uydum ben..

Son yıllarda düşüncelerimiz uyumlulukta, uzlaşmıştık. Benle ilgili şüpheleri, korkuları ortadan kalkmıştı. Sanırım anladı onun yolunda olduğumu. Bana sen tamamsın artık dedi. Çok erken gitti. Doyamadım babama. Yirmi beş yaşında bir anda yapayalnız kalmak kolay değil.

Babamın hayatı çok yalındır. Kendi rüzgarında yaşar. Basit zevklerimiz vardı. Tom ve Jerry izleyip kahkalara boğulurduk. Zor film beğenirdi. Kolundan çeke çeke götürdüğüm kimi filmlerden hoşlanmaz "sevgiyi anlatmak için bu kadar silaha gerek yok" diyerek, kimi zamansa duygulanıp, gözlerindeki yaşlarla bana kızardı" kalbimi zorluyorsun böyle güzel filmlerle" diye..

Neşeli bir insandı. Çok zeki, yaratıcı esprileri olan biriydi. Hiçbir zaman korkmadım babamdan ama daima hissettirm kontrol duygusunu onun tarafından. Gerekli de olduğunu düşünüyorum otoritenin. Dönem çakışmazlıkları oldu kimi zaman. Ben gençtim ve sosyal olmak istiyordum. Teknede sıkılıyordum küçükken aylarca. Şimdi olsa sıkılmam belkide. Rüzgar ve denize kaçmanın ne olduğunu daha iyi anlıyorum. Nitekim bu

yaz tek başıma babamın teknesiyle yelken yaptım. Tek başına bunu yaptığım ilk gün ise bir kadeh rakıyla babamı andım.. Çok mutlu olmuştur oğlunu gördüğünde, rüzgarı arkasına katmış yelken yaparken.

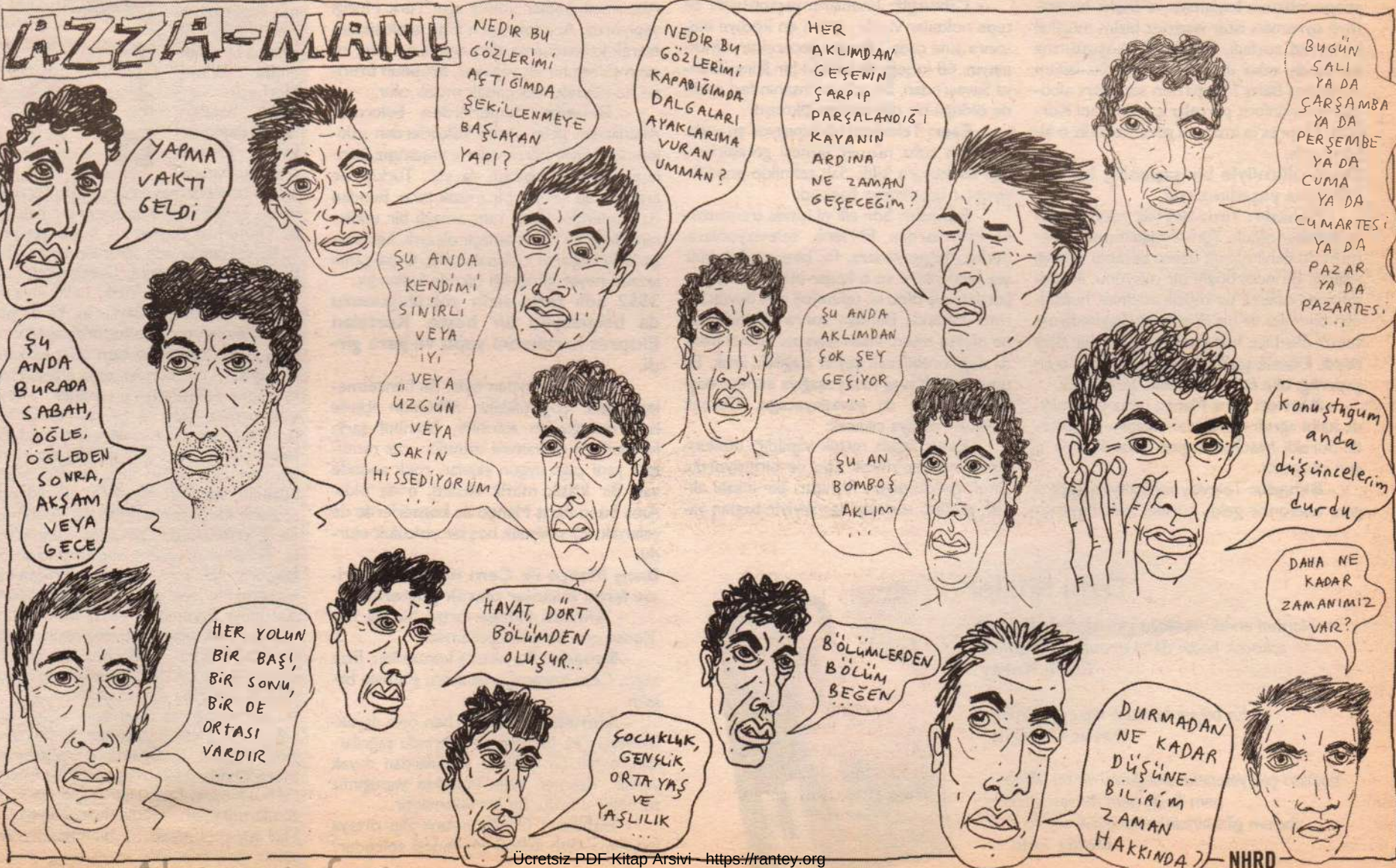
İçim acıyor benim. Beğendiğim her ayrıntı, gittiğim bazı yerler, filmler ya da müzik. Takıldığım bir nokta. Onunla paylaşamama fikrine alışamadım. Canımı acıtıyor bu durum doğrusu. Bodrum'a götürdüm onu. Orada yatıyor. Benim içimden öyle geldi. Şehirde egzoz dumanları arasında olucağına deniz kokusuyla şimdi.. Daha gidemedim yanına. O da annesini kaybedince on yıl gidememiş. Ama ben o kadar bekleyeceğimi sanmıyorum.. Özledim.

Ortak projeleri- Bizim vardı.. Benim çektiğim her fotoğraf için müzik yapacaktı. Her fotoğrafın duygusunu yansıtan bir şarkısı olacaktı. Her fotoğrafın yanında kulaklığıyla müziğini dinleyebileceğiniz bir sergi olacaktı. Olmadı. Olmadı.

Çok duygusaldı. O kadar çok yordu ki kalbini. O yüzden erken kaybettik babamı. Duygularıyla yaşardı. Son yıl-

larda bir çöküş yaşadı. Ağır bir duygusal-lık, belki depresyon. O sıradaki tavrım, iletişimimiz, bana güvenmesini sağladı. "Ben artık sana teslimim" dedi. Bunu söyledi. Bir baba-oğul düşünün ki birbirlerini girdikleri depresyonlardan çıkart-sınlar. Bu yaştayken bile sarılıp uyusunlar.

Birine yük olmaktan çok korkardı. "Bana bir gün öyle bir şey olursa, çeker silahı vururum kendimi hiç şaşırma" derdi. Vururdu da. O yüzden çocukluğundan beri tir tir etmiştir içim. Yaşadı, çok güzel şeyler yaşattı bana ve hiç sorun çıkarmadan çekip gitti sanki. Arkasında bana neler bıraktı. Ama neler bıraktı ne yaşanmışlıklar.. Son olarak benim bunda yıllar önce yaptığım basit bir kolaj çalışmasına itafen babama yazdığım bir yazıyı söylüyorum size.. H

Barış Manço'nun yadigarı Kurtalan Ekspres hareket halinde. Yılların birikimini 3552 adlı ilk solo çalışmasına taşıyan grup dünden bu güne doğru bir yolculuk yaptırıyor bize. Bakın o yolculukta neler var.

Isık Çalsak Müzik Olur

Kurtalan Ekspres'in kuruluş amacı Barış Manço ile çalmak mıydı?

- **Bahadır:** İlk kuruluş amacı öyle. İsim babası da Barış Ağbi. Kurtalan Ekspres ismi sound olarak bizi de karşılıyordu. Ama asıl kuruluşumuz 1977'nin sonlarında, Yeni Bir Gün albümüyle oldu.

Orkestralar hep solistin arkasında kalır. Kurtalan Ekspres'in durumu farklı. Tek başınıza da bir isim olunuz siz.

- **Bahadır:** Bu teşhis onur verici bizim için. Barış Manço'nun da Kurtalan Ekspres'in de varolmasının en önemli nedeni sabahlara kadar çalışmamızdır. Bir çatı altında toplanmış iki ayrı kimliktik. O zamanlar yarışmalar olurdu; ama şimdiki gibi basit değildi bu yarışmalar. En çok satış yapanlar değil, en saygın olanlar seçiliyordu. O nedenle Barış Manço yılın şarkıcısı seçilirken, biz de yılın grubu gibi ödüllere layık görüldük. Ayrı ayrı kategorilerde, ayrı ayrı ödüller aldık.

Kendi kimliğinizi, müzikal bakışınızı yansıtmışsınız.

- **Ahmet:** Barış Manço ile beraber albümler yaptık. Derken Barış'ın televizyon programlarının başlaması ve başka bir statüye oynaması ister istemez bizim müzikal birliğimizi zorladı. Barış'ın bu koşuşturma içerisinde vakti de olmuyordu. Bu ikilem yüzünden Barış Manço'nun son dört albümünde münferit parçalar çaldık. Yani Kurtalan Ekspres'in imzasını göremezsiniz o albümlerde.

Onun ölümüyle bir şaşkınlık, bir duraksama yaşadınız mı?

- **Bahadır:** Yirmi beş yıla yakın bir süre beraber olduk. Tüm zamanımızın, ailelerimiz de dahil olmak üzere beraber geçtiği yıllardı. Birincisi böyle bir misyonu, ikincisi sahnede önemli bir müzik adamını, hepsinden önemlisi de bir dostunuzu kaybediyorsunuz. Bu bize her taraftan gelen bir darbeydi. Elbette şaşkınlık yaratıyor, ama o an şaşkınlığı bile fark edemedik. Şok olduk.

- **Ahmet:** Barış Manço biraz evhamlıydı, kalbi ağrıdı mı hemen hastaneye giderdi. Sürekli hastaneye girip çıkardı, ama o gün çıkmadı.

- **Bahadır:** Televizyonda altyazı geçti o gün, telefonlar geldi, sürekli hastaneye gi-

dip geldiğimiz için pek önemsemedik aslında. Bazen kendini iyi hissetmez, birkaç gün hastanede yatar, hem kontrol olur, hem de dinlenirdi. Yine öyle bir şey sandık. İnsan konduramıyor.

Son dönemlerde rock müzikte starlık kavramı da ön plana çıktı.

- **Ahmet:** Led Zeppelin'den kimi star olarak görürsünüz? Hepsi stardır. Ama rock'ın son dönemlerine bakıyoruz, bir gruptaki çocukların hepsi süslü püslü; kaşlar alınmış, saçlar, makyajlar yapılmış, rengarenk kafalar, kreatörler tarafından giydirilmiş... Özenli tipler yani. Bizim gibi yaşamışlığın yırtıklığı yok. Bu tür gruplar çıkınca rock'ın kendi kültürü içinde bozulmalar oldu. Bir dönüş olacaktır. Her yerde bozulma olur, sonra tekrar düzeler.

- **Bahadır:** Ama rock'ın kendi felsefesine ters bir olay bu.

- **Eser:** Rock'ı diğer müziklerden ayıran şey, kendi içinde bir felsefesi olmasıdır. Klasik müzikten de, caz müziğinden de farklıdır. Şimdi belki o felsefe biraz bozuldu...

- **Ahmet:** Bireysellik işte. Şimdiki çocuklar kendi sanal dünyalarını yaratıyorlar.

- **Cihangir:** İnsanların yaşantısında en tepe noktalar vardır, sonra en kötüye iniş, sonra yine çıkış... Bunlar geçecektir. Unutmayın, 68 kuşağı da berbat bir İkinci Dünya Savaşı'ndan, 36 milyon insanın feci şekilde öldüğü bir dönemden çıkmıştır.

- **Eser:** Teknikle ruh kapışıyor şu anda. Tekniğin ruha hizmet etmesi gerekirken, ruh bir kenara itildi. Salt teknikle üretimler üretilmeye başlandı.

- **Bahadır:** Son elli yıl içinde transistörlü radyolardan FM'lere, televizyonlara, derken bilgisayarlara, PC'lere geçildi. Her şey birdenbire ve o kadar büyük bir bombardımanla oldu ki, teknoloji çok büyük bir ivme kazandı. Bundan sonra keşfedilecek ne olursa olsun, insan hayatını birinci planda değiştirebilecek şeyler değildi artık. En tepedeyiz. Yavaş yavaş aşağıya inmeye başlayacağız. Ya da yavaşlayacağız. Gerçek duygular ortaya çıkacak.

- **Eser:** Aşkla müzik yapıldığı dönemlerde insanlar müzik aşkı ile birleşiyordu. Şimdi prodüksiyon firmaları bir insanı alıyor, giydirip süsleyip her şeyiyle baştan ya-

ratıyor. Bir artist çıkarıyorlar ortaya. Gerçekte öyle bir ısıltı yok, ama sanal bir ısıltıyla 'varmış gibi' gösteriyorlar...

- **Ahmet:** Sonra da intihar ediyor çocuklar.

Herkes ün peşinde mi?

- **Cihangir:** Ünlü olmak araç değil, amaç artık.

- **Bahadır:** Soysuzluk, soyluluk gibi görünüyor.

- **Ahmet:** Para da dolandırıcılığa dayalı. Şimdi bir taksi şoförü niye benim CD'ye para verip alamıyor? Biz onlar için yapıyoruz bu müziği! Çünkü kültüre ayıracığı parası yok. Benim gençliğimde taksi şoförleri hafta sonları sinemaya, konsere nöbetleşe giderlerdi. Masal anlatmıyorum. Yaşadım ben bunları. Hilton'a gittiğin zaman taksi şoförünü hanımıyla çay içerken görürdünüz.

Şarkılarınızda türkü motifleri fazla yok. Batı formlarındaki melodilerin yanı sıra, arabesk yaylıları da var.

- **Ahmet:** Biz Anadolu rock yapmıyoruz. Rock potası altında ağır Türk Müziği yapıyoruz. Anadolu rock falan artık sistem olarak kalmadı ama altta daima bu dört kişinin çaldığı bir alt yapı var, biz onun üzerine ne koysak, ısıık çalsak müzik olur.

- **Bahadır:** Sümerlerden, Etilerden, Akatlardan gelip bütün kültürlerden etkilmişiz. Sonra Ermenilerle yaşamışız, bunların içinde Arabistan da var. Türkiye'de arabesk de sevilen bir müzik tarzı. Bundan da etkilendik. Ama rant amaçlı bir etkilenecek değil bu. Rant amaçlı olsaydı, her parçada iki bağlama kullanabilirdik. O parçanın lezzeti neyse gerektiği ölçüde kullandık.

3552 adlı şarkı sizin yolculuğunuzu da belgeleyen bir beste. Kurtalan Ekspres hareketini yaptı ve gara girdi.

- **Bahadır:** Aynen öyle. Bu benzetmeler güzel, çoğaltılabilir. Albümün içinde halk müziğinden esintiler, İstanbul şarkı formundan makamsal esintiler, caz motifleri, yeni çağa uygun yapılar, rock soundu var. Bir klasik müzik eksikti, o da oldu. Ama bunu Barış Manço ile konserlerde de çaldık. 25 saniyelik hoş bir yolculuk olurdu.

Barış Manço ile Cem Karaca birbirine farklı insanlar olarak gösterildi...

- **Ahmet:** Müziğin ortak bir dili var. Kimse onu bir yere çekemez.

- **Bahadır:** Bu yıllarca konuşuldu. Bize sağcı, Cem Karaca'ya da solcu gözüyle bakıldı.

- **Ahmet:** Turnelerde ben öyle dayaklar yedim ki, bilmem ne şehrinde sağcılardan, başka bir şehirde solculardan dayak yerdik. Resmen kelle koltukta yaptığımız turneler olurdu. Bu bir bulamadır...

- **Bahadır:** On üç notayı alıp ortaya koyalım. Allah askına kaç tanesi solcudur?

Bir tek sol notası solcu olabilir bak.

Ya Cem Karaca ile çalışmak?

- **Ahmet:** Muhteşem bir ses, inanılmaz dolu bir insan. Onunla çalışmaktan çok keyif aldık.

- **Eser:** Müzik piyasasında yer alan insanların içinde onun farklı bir yeri vardır. Oğdu gibi görünen, hiç maske takmayan biridir.

- **Ahmet:** O huyu yüzünden çok fena dolduruşa gelmiş, yapmaması gereken pek çok şeyi o anki hissiyatı ile yapmıştır.

- **Bahadır:** Yani yapmış olduğu şey dışarıdan yanlış algılanabilir Cem ağbının. Ama o içinden ne geliyorsa onu yapar aslında. Onda riyakarlık yoktur. H

Kara Kutu

Hatasız kul olmaz der Orhan baba bir şarkısında. Sonrasında ne demiş hatırlamıyorum ama en önemli tarafı aklımda kalmış. Herkesin irili ufaklı hataları, kutsal ihanetleri vardır. Önemli olan bu hataları telafi etmek demeyeceğim. Tam tersine; varsa, onların en anla lısını bulmalı. İşte Demirhan Baylan da bunu yapıyor Anlamli Hatalar adlı albümünde; hesabını tutuyor hatalarının. Gereğinden çok daha fazla tutkulu olmak, belki anlamli hatalarından biriydi Baylan'ın. Ya da parayı, kadınları tercih edebilirdi, eğer içindeki kuşku tanrısının buyruklarına kanmasaydı. Al işte bundan daha anlamli hata olabilir mi? İşin özü o tercihlerini koyuyor ortaya. Çok da iyi yapmış. O anlamli hataları; hem lirikleri, hem de besteleri çok sevdim. Baylan yılın en iyi albümlerinden birine imza atıyor. Hem hüznü, hem ironik, hem de bilgece sözlerle karşılıyor şarkılar sizi. Albümün en iyi şarkılarından biri olan Cennet'teki "Erkekler duygusuz olmuştur/ kadınlar bilmece/ tahminler/ ama ben kırılgan bir serseriydim/ seni sevdim/ Yalancı, yılan- dan neler öğrendin?" ya da İnaniyorum Sana adlı şarkıdaki "güveniyorum sana/ mecbur kalınca" sözleriyle işin çivisini çıkarıyor. Vokali de diğer albümlerinden daha farklı; daha tok ve daha cesur.

Albüm kapağı ise hayli ilginç. Çıplaklar adlı şarkının içeriği yansımış albüm kapağına. Albüm kapağında Karacaahmet mezarlığında çekilen "anlamli" bir fotoğraf bulunuyor. Demirhan beyaz bir kostümle yürüyor, önü ve arkası aydınlık. Her şey çok beyaz. Ölüm, hüznün ve yaşamla dans eder gibi. Hayırlara gelsin.

Özlü Sözler

Normal erkek mutfağa girmez, beni mutfağa sokacak kadın daha anasından doğmadı.

Erkin Koray

En büyük korkum nazara gelmek.

Davut Güloğlu

Bazıları çok yetenekli olduğumu ve bu ülkeye hem fiziği, hem de sesi güzel benim gibi birinin gelmediğini söylüyor.

Deniz Seki

Altın Kemerin Olalım Dola Bizi Bel Yerine

Ada Müzik'in, "Eski 45'likler / Türk Pop Tarihi" serisinin ikinci albümü-
dü Hümeysra'nın "best of"u. Başında,
Merdiven grubundan eşsiz müzisyen
Murat Hasarı ve memleketin yegane
"eski 45'likçisi" Naim Dilmener (yani
48'lik ben)'in bulunduğu bu dizinin proje
çalışmaları 1998 yılında başlamıştı. Bugü-
ne kadar bu diziden 8 albüm yayınlandı.
Dört - beş yılda 8 albüm aslında hiçbir

kalmakta. Ada Müzik böyle yapmadı
ama, sonuç da ortada işte. Dört - beş
yılda, en az 20 albüm planı yapılmış-
ken ancak 8 albüm çıkartılabildi.

Zorluklar, problemler Hümeysra'nın albümünün çıkışını engelleye-
mediyse bile, biçimini - şeklini etkiledi.
Aslında, Hümeysra'nın albümü, bu dizinin
birinci albümü olarak planlanmıştı ve
proje aşamasındaki hali, çıkarılması be-

diği her alan olacaktı burada. Bü-
yük bir keyif ve heyecanla başlanan pro-
je çalışmaları, daha hemen işin başında
"telif" denilen başı sonu olmayan, tama-

rafa kaldırılmasına, ya da çıkabileceği er-
"zayıf" haliyle de olsa çıkmasına karar
vermek durumundaydılar. Zor bir karar
oldu, sonuçta ikincisi seçildi. Yani bu al-
büm, öyle ya da böyle çıkacak ve eksik
bırakılan her şey, daha sonra "Hümeysra
Volume 2", ya da benzeri bir albümle
telafi edilecekti.

Bütün bu anlatılanlardan dolayı, Hü-
meysra'nın albümü, istenildiği gibi tam ve
tekmil olmadı. Eksikler çok, saymakla
bitmez. Ama yine de; Hümeysra'nın mü-
zikal geçmişinin en parlak anları sayılma-
sı gereken "Olmasa (Güzelliğin On Par-
Etmez)", "Kördüğüm" ve "Sessiz Gemi"
bu albümde yerini alabildi. Yahya Kemal
Beyatlı, Ahmet Haşim ve Cahit Sıtkı Ta-
rancı'nın yanına; inceliklerin, kırık kalple-
rin, yalnızlıkların kalemi Selim İleri ve gü-
nümüzün en bilge yazarlarından Yıldırım
Türker eklendi. Açıklar, böyle "ince-
buluşlarla kapatılmaya çalışıldı... İşin ka-
pak / kitap kısmında tamamen bonkö-
davranıldı. Bu konuda, tamamen rahat
serbest yol alındı. Bu dizinin, herkesin
gözünü kamaştırmış olan kapaklarının e-
iyisi - en geniş Hümeysra için yapıldı.

İlk plağını 1969 yılında çıkarmış, mü-
ziğin yanında sinema ve tiyatro alanınd
da harikalar yaratmış emsalsiz bir star'ı
müzikal geçmişine yalnızca bir "giriş
olarak kabul edilmeli bu albüm. Başta
"Olmasa" ve "Dilber" in hiç bilinmeye-
Fransızca versiyonları olmak üzere, ge-
kalan her şey de sırayla gün yüzü göre-
cek. Hem telif konusunda bir parça ge-
leşme yaşandı, hem de Ada Müzik bu ko-
nuda epeyce tecrübe sahibi oldu... İl-
albümün sonuna konmuş ve albümün
boydan boya dinleyebilenleri mutluluk
tan havalara uçuran "hidden track" y
da benzeri bir sürpriz yeni albüm / a
bümlerde de olacak. Hümeysra'nın n
yaptıkları ne de sürprizleri biter.

Bu nedenle, otuz yılı aşkın bir za-
mandır kalplere basılmıştır. H

POPÜLER ANSİKLOPEDİ

BİRSEN'İN "B" Sİ YA (YA DA "ELVEDA" NIN HEPSİ): BİRSEN ARMAĞAN

1945 İzmir doğumlu. Müzik yaşamına Türk Müziği söyleyerek başladı.
60'lı yılların ortasında, Yurdaer Doğulu ile tanışmasının sonrasında
Türk popuna bir geçiş yaptı. Uzun yıllar Yurdaer Doğulu
Orkestrası'nın solisti olarak çalıştı. Sanatçının ilk plaklarından birini
Melodi firması yayınladı. "Gel Gel Gel" adlı bu plaktan sonra, Birsen
Armağan Televizyon Plak'a geçti ve buradan çıkan plaklar ile epeyce ilgi
topladı. Bu firmadan çıkan plaklar arasında, Ay-Feri ve Ajda Pekkan
tarafından da söylenmiş "Dünya Dönüyor" adlı plak en çok sevileni
oldu. Bu plak hem ön yüzü, hem de arka yüzünde yer alan "Allı
Turnam" adlı aranje edilmiş türkü nedeni ile epeyce ses getirdi. Birsen
Armağan, Türk popu için çok fazla şey yapabilecekken erken bir yaşta
aramızdan ayrıldı. Türk popunun en güzel "yüz"lerinden biri de olan
sanatçının adını günümüzde neredeyse hiç kimse hatırlamıyor.

şey demek değil. Ama ne yazık ki, mem-
leketimizde, telif konusunda sürmekte
olan karışıklık, (diğer alanlarda olduğu
gibi) müziğin geçmişine el atmak isteyen
herkesi zorlamakta, engellemekte... Ki-
şiler, firmalar; sırf bu nedenlerle, geliştiri-
len projelerini rafa kaldırmak zorunda

cerilen albümden oldukça farklıydı...
Hümeysra'nın müzikal geçmişini boydan
boya kapsayacak bir (belki de iki) albüm
yayınlanması düşünülmekteydi. İlk plağı
"Ölüm / Olmasa" dan, başlayıp, son
hit'lerinden "Beyhude" ye kadar gelecek
bir albüm olacaktı bu. Hümeysra'nın yü-
rüdüğü her yol, döndüğü her köşe, açıl-

men kördüğüm olmuş yumağa çarptı.
Bu engeller sonucunda, albümün "track
list" i bir bir erimeye başladı. Her gün,
bir başka şarkının izninin alınamayacağı
haberi gelmekteydi. Bir zaman sonra da,
Hümeysra'nın bütün 60 - 70'ler dönemi-
ne ait şarkılarının bu albüme giremeye-
ceği durumu ile karşılaşıldı. Ada Müzik
ve Hümeysra; ya bu projenin tamamen

Çalmaya Başladıklarında Herkesi Hemen Havaya Sokan Şarkılar:

- 1- Sana Ne Kime Ne ("Hür doğdum hür yaşarım, kime ne kime ne...") Ajda Pekkan
- 2- Fesüphanallah ("Arkası gelmez derterimin bıkım ilallah...") Erkin Koray
- 3- Bu Ne Dünya Kardeşim ("Seven sevene, bu ne dünya kardeşim böyle...") Yeliz
- 4- Olmaz Böyle Şey ("Yoksa rüya mı, tam mutlu oldum derken yıkın bütün dünyamı...") Yeşim
- 5- Sev Kardeşim ("Dünyaya geldik bir kere, kavgayı bırak her gün bu şarkıyı söyle...") Şenay
- 6- Hayat Bayram Olsa ("Bütün dünya buna inansa, bir inansa...") Şenay
- 7- Son Verdim Kalbimin İşine ("Aklım ermedi gidişine...") Seyyal Taner
- 8- Sen Gidince ("Bak neler oldu, kalbimin acı yandı tutuştu...") Beyaz Kelebekler
- 9- Sevdan Olmasa ("Bende bu cehennem gibi yürek olmasa...") Erol Evgin
- 10- Ele Güne Karşı Yapayalnız ("Böylede olmaz ki...") MFO

34 yaşında. İşini ciddiye alıyor. Brel, Brassens, Renaud'nun mirasçısı. Piyano, keman ve sirk davullu trompetli şarkılarda öykücükler anlatıyor. Krema tadında, sohbet havasında, bol ironi, ince geçirmeler... Kısaca şeker bir delikanlı.

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (IX)

Yalçın abi yakalıyor suçluyu, bir yumruk çakıyor suratına, "Sen katilsin" diyor. "Hayır ben katil değilim, hem sana ne?" Yalçın abi gözlerini kısıp acayip rol kesiyor, "Ben polisim" diyor. Nerede olduğumuz önemli değil, hangi zamandayız. Kaçıp kaçıp bu tür filmlerin oynatıldığı sinemalarda saklanıyoruz. Her şey yasak.

Yalan

OSMAN CAVCI

Yalan

Oyn: Yalçın Gülhan... Figen Han...

Yön: Belli değil. (jenerikte yazmıyor) (Psikolojik gerilim)

Ajda'nın nefes sesinden "Yalan" şarkısı eskimiş filmin ses bandından kırık dökük atlayarak gece yarısı İstanbul silüetinin üstüne düşmekte... Jenerik için düşünülen bu çekimlerin üstünde yazı mazı yok, bu yüzden yönetmenin ismini bile bilmiyoruz. Kan makyajı yapılmış bir çırılçıplak kız beyaz çarşaflar üzerinden önce doğruluyor, modern baleye benzer hareketler yaptıktan sonra çığlık atıyor ve düşüyor. Annesi cama koşuyor, "İmdat.. cinayet var polis yok mu?" diye bağıyor... Polis tabii ki var. Haşim İşcan geçidinde bir kovalamaca, Yeşilçam'ın en tipsiz yardımcı oyuncularından biri sapık rolünde kaçıyor.. (bütün sapıklar tipsizdir mi?) Underground olsun diye bu alt geçit seçilmiş. Duvarlarda o kadar çok yazı var ki, hepsi birbirine girmiş. "Protesto mitinginde... Kahrolsun ABD... Tek yol ikmal dersanesi.. İşçiden hesabı sorulacak. WC'ye hayır... Faşist öğrenci yurdunda Ayhan Banu'yu seviyor." Duvarlar gibi kafalarda karışık. Filmdeki psikolojik gerilim duvarlardan yansıyor. Hepimiz kaçıyoruz, Yalçın Gülhan kovalıyor. Polis rolünde Yalçın Gülhan, suçluyu arıyor. Hangi sinemadayız.. Kocamustafapaşa Özlem Sineması mı? Aksaray Güneş mi? Beşiktaş Suatpark mı? Beyoğlu Lüks mü? Saklanıyoruz. Yalçın abi yakalıyor suçluyu, bir yumruk çakıyor suratına, "Sen katilsin" diyor. "Hayır ben katil değilim, hem sana ne?" Yalçın abi gözlerini kısıp acayip rol kesiyor, "Ben polisim" diyor.

Nerede olduğumuz önemli değil, hangi zamandayız. Kaçıp kaçıp bu tür filmlerin oynatıldığı sinemalarda saklanıyoruz. Her şey yasak. Solcular, kızlarla erkeklerin el ele dolaşmasını bile yasaklamışlar, buluceans giymek de yasak. Bütün kadınlar, bacılarımız. Şimdi de üniversitelere türbanla girilmesini destekliyor aynı kafalar. Hiç de şaşırmıyorum, ama biz kaçıyoruz tüm yasaklardan bu sinemalara. Aksaray Kulüp demiyim,

Topkapı Sur'da mıyım? Emniyet farzettikleri platoda Yalçın abi'nin yakaladığı suçluya psikolojik işkence yapıyorlar. "Konuş sen öldürdün", şak bir tokat, "konuş, konuş. Jiletle mi öldürdün?" "Ben jilet kullanmam ustura ile tıraş olurum." "Demek ustura ile ha?" filmin fonundaki müzik öylesine sinir bozucu ki salondan kalkıp 'ben öldürdüm' diyebilirsin. Suçlu da (pardon zanlı henüz) öyle yapıyor. "Evet evet ben öldürdüm he he he he ha ho ho hi hi hi hi." diye cinnet geçiriyor. Zanlıya suçu kabul ettiriyorlar. Yalçın abi bir sigara yakacakken emniyet müdürü yeni bir görev veriyor. "Ama efendim eve gitmem lazım, daha..." kem küm. Telefon ediyor, "Alo ben karşı komşunuz..." telefon da Figen Han, gayet giyinik. Yalçın telefon konuşmasına şifreli şu garip cümleyle devam ediyor. "Rica etsem acaba mümkün mü?"

Hayda... ne demek istedi acaba. Ama Figen hemen Yalçın beyin ne demek istediğini anlıyor. "Tabi ne demek" diye cevap veriyor. Yalçın telefonu kapatıyor, Figen'in s.kicisi kıl yapıyor. "Kimdi o", "Karşı komşu'nun bi ricası var da" "Bırak şimdi ricasını" kolundan çekiyor hemen sevişmeye başlıyorlar. Figen Han'ın bembeyaz süt gibi kıcını görüyoruz; o zamanın modası kalın bikini ile yandığından kalçalarının bütün yuvarlaklığı ta beline kadar ki kısım bembeyaz. Uzun bir sevişme sahnesinde hep aynı mizansenler tekrarlanıyor. Biraz dudaklarından öptükten sonra aşağı eğiliyor göğüslerini falan kokluyor, eliyle de bel kısmını sıvazlıyor. Ama dönemi için çok ileri bir şey; Figen Han'ın ön kısmındaki tüyler görünüyor ve bacaklarını sınıksı yapıştırmış ki riskli yerler görünmesin hesabı... Sahne bittiğinde seyircilerden bir kısmı boşalmış bile, kalkıp gidenler oluyor. Boşalan yerlere yeni müşteriler geliyor, el feneri her yandığında herkes tedirgin, eyvah Yalçın Gülhan bizi de yakalayacak. Yalçın abi yeni bir görev almıştı ya... Çorlu hapishanesinden suçluyu mahkemeye getirmişti. İşte o suçlu yani Erol Taş bir numara çekip kaçıyor. Yalçın'ın evde canı sıkılıyor.

fona hissi kavlen vuku (aptala malum olur) bakıyor. "Alo.. ne kaçtı mı?" neyse buraları geçelim... Yalçın'ın bir de özürülü bir kız kardeşi var, evin kapısında ona şefkat gösterirken karşı komşunun (Figen Han) kapısında üç şişe süt ve bir kase yoğurt görüyor ve kıl yapıyor??? O sırada komşu ve s.kicisi geliyor ve "Dışarıdaydık da" diyorlar -müzik sesi geliyordu da- "Tanıştırıyım Cem". S.kicisinin adı Cem miş. İçeri giriyorlar, Cem bey söyleniyor, "Biz onun gerizekalı kardeşinin ardına kadar açtığı radyoya sesimizi çıkarmıyoruz da..." Figen birden duygusallaşıyor... "Hayır sen yanlış anladın onu demek istemedi" diyor. İşte zurnanın zırt dediği yerde burası, hikayenin bundan sonrası nasıl devam edecek? Bunu senaristte bilmiyor... Acaba Yalçın ile Figen arasında bir ilişki mi başlayacak. Bir büyük rakıyı bitiren ancak senaryoyu bitiremeyen senarist çile olsun diye üstüne bir de bira çakıyor ve film devam ediyor. Hikaye tıkanıp imdada bir sevişme sahnesi daha yetişiyor. Figen güneşten kalın bikinisini yüzünden yanmamış kıcıyla yeşil halı sahaya seriliyor. Rüzgara karşı oynayan Cem, bu yarıda bütün gayretleriyle rakibe sağdan soldan yükleniyor. Numaralı tirübünlerin önünden bir atak geliştiriyor. Adeta tek kale oynuyorlar... Figen de defans, mefans kalmamış dağılmış, gel buyur vaziyette... Maç bitiyor, Komser Yalçın yine peşimizde. Saklanıyoruz koltukların arkasına. Maç sahnesi sonrası senarist işi bağlamış. Fonda "ararım seni her yerde" şarkısının saksafon solosu. Yalçın bir pavyona giriyor. Figen Han bu pavyonda oryantal striptizci, kıvırıyor da kıvırıyor. Komser Yalçın pezevenk kılıklı bir adama Nesrin adındaki bir dansözünü soruyor... "Nesrin 10 sene önceydi şimdi Selma oldu" diyor pezevenk. (Selma yani Figen Han.) Şimdi bağlantılar acayipleşiyor. Senarist ikinci biray da çakmış belli. Çorlu hapishanesinden gelen adam Erol Taş, Figen Han'ın eski s.kicisi. Şimdi Yalçın Figen'in de peşine düşecek. Figen evde bacağından morfin yapıyor ve yatakta tek başına seks show yapıyor.

gen'in kapısını tekmeyle kırıp giriyor... Bu arada Yalçın'ın özürülü kız kardeşi de Erol Taş tarafından öldürüldü. Acı çok büyük... (Senarist çocuğu bakkala yollayıp bir paket sigara, iki şişe bira aldırıyor.) Epik garip bir adam Yalçın'a bir kağıt veriyor, kağıtta adres var, vın adrese, 70'li yılların meşhur Cevat Kurutemizleme Fabrikası. Yönetmen burada acayip metafor kullanmış ki Derviş Zaim "Çamur" filminde bile daha anlaşılır şeyler yapmıştı. Yalçın toplumun kötülerıyla Cevat Kurutemizleme Fabrikasında hesaplaşacak. Kötüler kurutemizlemede yok edecek. Figen ve s.kicisi burada ölüyorlar, Erol Taş kaçıyor. Finale geliyoruz... Erol Taş bir sinema salonuna giriyor, 31'li koltukların arasından kaçıyor sahneye çıkıyor. Burada ışık oyunları yapıyor yönetmen. Erol Taş beyaz perdenin önünde elinde tabanca, perde de dev gölgesi. Nefis gölge oyunları. Yalçın'da sahnede tabancalar patlıyor, dışıya! Dışıya!.. "Kardeşini ben öldürdüm, sende benim kardeşimi öldürmüştün, keşke kimse ölmeseydi.. Ahhhh." Polisler koşar adım geliyorlar ve işaretli yerlerinde duruyorlar. Komser konuşuyor...

- Kanunlardan kimse kaçamaz.

Müzik başlıyor.

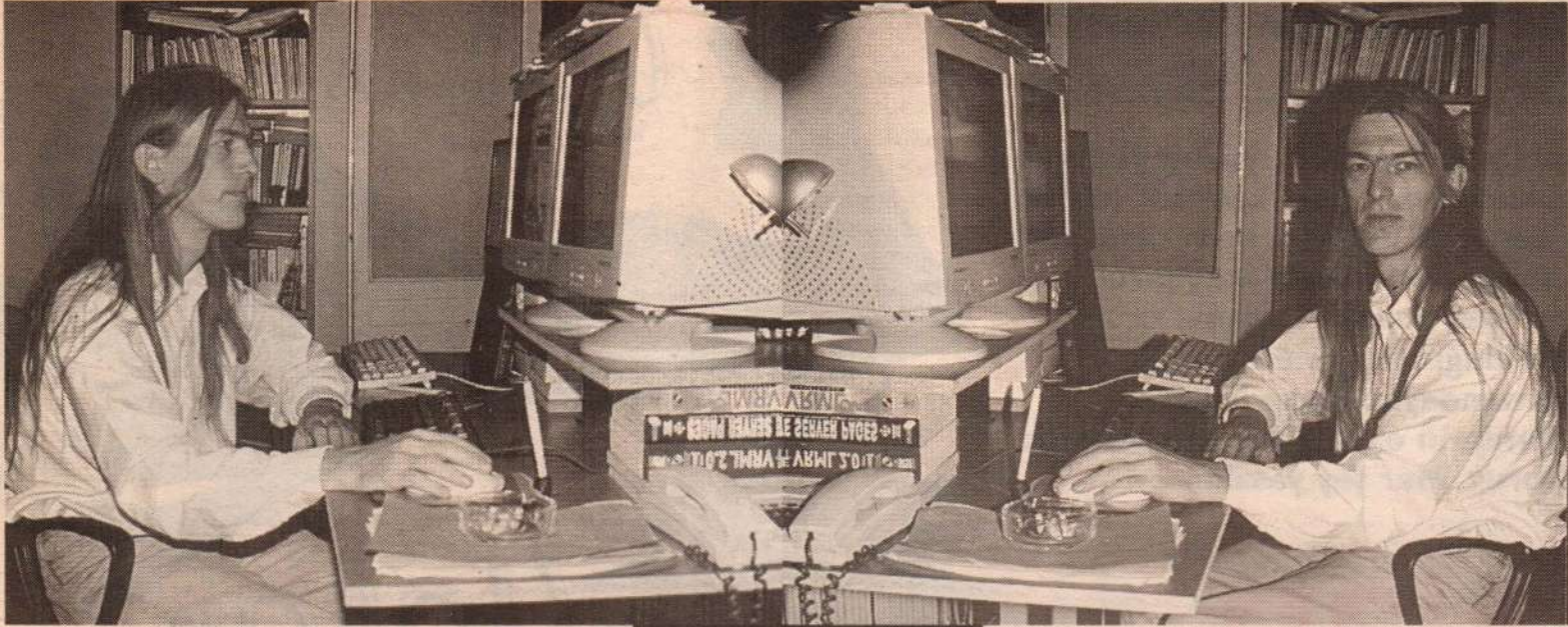
(Ajda... Yalan, yalan)

"SON" yazıyor.

Bu harika filmi fanatik video "gizli seri" adı altında çıkarmış VCD'cilerde var, tavsiye ederim.

Figen Han her zamanki gibi sevişme sahneleri dışındaki oyunlarında inandırıcılıktan uzak, perukasını çıkardığı yani sarı kısa saçlı hali de hiç de fena değil. Yalçın Gülhan acayip rol kesiyor, bu da gülmemize sebep oluyor. Filmin hiç de böyle bir amacı yok. Bir ara Devekuşu Kabare'de oynayan Yalçın Gülhan, komediye yatkın. Atıf Kaptan Türk sinemasına gelmiş en güzel tip, küçücük rolüyle büyülüyor (baş komser) Erol Taş kadrolu kötü adam. Yönetmen finalde başarılı. Senariste söyleyecek laf bulamıyorum. H

david@nowhere-labs.net

1963 Belçika doğumlu. Paris Creteil Üniversitesi Fizik mezunu. Kendisini İnternet Mimarı olarak tanımlıyor. Şimdilerde Bubble Sistem üzerine günde 20 saat çalışıyor. Yapmak istediği aslında internetin de çıkış noktası olan paylaşım ve organize olma üzerine bir sistem... David Paterson, internet, hackerlık, Bubble Sistem üzerine Sinan Sülün'ün sorularını yanıtladı.

Amerikalıların Yarattığı Canavar @internet

İnternetin Tarihi Yapısı

İnterneti iletişim alanında bir devrim ve aynı zamanda Amerikalıların yarattığı ama sonra kontrollerini ellerinden kaçırdıkları canavar olarak adlandırabiliriz. Soğuk savaş sırasında Amerikalılarla Ruslar iletişim savaşını kim kazanırsa savaşı da onun kazanacağını biliyorlardı. Bu savaştan ilk galip çıkan Ruslar oldu ve ilk iletişim uydusunu uzaya gönderdiler. Bunun karşısında Amerikalılar da bilim adamlarıyla iletişim alanında çalışmalar yapmaya başladılar. Amaçları düşman tarafından yok edilemeyecek ya da kontrol altına alınamayacak bir iletişim ağı yaratmaktı. Fikirleri; birbirinden uzakta olan iki bilgisayarın birbirine bilgi transferi yapmasıydı. Bir bilgisayardan öbür bilgisayara giderken o karmaşık telefon hatlarından geçip kendi yolunu bulması gerekiyordu. Yapılan araştırmaların sonunda sistemi buldular. Bunun adı **TSPIP**'di. Bilgi bir bilgisayardan başka bir bilgisayara kendi yolunu bularak gidiyordu. Ola ki bazı telefon hatları yok olsa gene bir yol bulup gitmesini sağlayan sistem. Amerikalılar bu sistemi bilim adamlarıyla başardılar. Bunu hemen birkaç bilgisayarda deneyip başarılı olduktan sonra hemen ordu kendi ağını kurdu. Bunun adı da **Arpanet**'ti. Bu askeriye için özel ağıydı. İnternet ise bugün de kullanılan, o zamanlar üniversitelerin kullandığı ağı. İnternetin kökenine baktığımız zaman önemli olan bilgi paylaşımıydı ve asıl en önemlisi bilim adamları hazırlarken bunu düşünmüşlerdi.

İnternetin yapısından dolayı kontrol altına alınması mümkün değil. Ameri-

kalılar kontrol etmeye çalışıyorlar ama beceremiyorlar. Bunu nedeni çok açık; bir piramit gibi değil, belirli bir merkezi yok, bilginin hangi yerden geldiği tam olarak belli olmadığı için kontrol altına almak imkansız bir hal alıyor.

İnternetin ilk aktörleri dediğimiz insanlar bu durumda üniversitelilerdi. Çünkü hem bilgileri birbirlerinden alıp veriyorlar, hem de gelişmesini sağlıyorlardı. Tabi bunun yanı sıra bilgi işlemciler ve bilgisayarlar da bundan yararlanıyorlardı. İnternet ve bilgisayar kullanmak o zamanlar çok karmaşık bir şey olduğu için bundan da anlıyor olmak gerekiyordu. İnternet de o dönem programcılar için bulunmaz bir nimetti. Birbirlerine programlar yolluyorlar ve iletişim alanında onlarca yeniliğin gelişimini sağlıyorlardı.

Hackerlık

Eskiden devasa bilgisayarlar vardı. Bu devasa bilgisayarları çalıştıran, onlarla bir şeyler yapan insanlara dahi gözüyle bakılırdı. Onlara hacker denilirdi. Bugünkü hackerlarla o zaman ki hackerların tek ortak noktası; sadece bilgisayarlardan iyi anlayan, bu teknolojinin gelişmesi için zaman harcayan bilgisayar aşığı insanlar olması. Bugünkü **bilgisayar korsanı** diye adlandırılan hackerlara gelirsek; hackerların çoğu aslında ergenlik çağındaki, birbirleriyle program değiş tokuşu yapan çocuk çocuk. Bunların yaptıklarına belki tutku denilebilir. Bir şirketin sitesine girmek ergenlikteki çocukların biraz özgüven kazanması ile alakalı. "İşte ben şu şirketin sitesine girdim" diyerek arkadaşla-

rı karşısında kendini kanıtlaması. Hackerların % 99'u aslında bunlar. Hiçbir şey yapamazlar. Bunlar sadece biraz bilirler o kadar. Asıl önemli hackerlar %1'lik kısımda yer alanlardır. %1'lik kısım içinde de bölümler var. İlk başta **Frikerlar** var. Telefon hackerlarının özel adı. **Frikerlar** mesafeleri uzak olan yerler arasında ücretsiz konuşma sağlayan kişilerdir. Bunlar genelde çok uzman oluyorlar bu konuda. Bütün sistemlerin kullanım klavuzlarını okuyorlar nerden bir açık yakalayabiliriz diye. Bunlar girecekleri, kontrol edecekleri bilgisayarları buluyorlar önce. Sonra içlerine programları yüklüyorlar. Örneğin bir şirketin bilgisayarına giriyorlar ve kendi evlerindeki bilgisayardan yapamadıkları şeyleri o bilgisayar üzerinden rahatlıkla yapabiliyorlar. Bunlar hackerların en tehlikeli olanları. Bütün telefon hatlarını kontrol edebiliyorlar. Bütün telefonları dinleyebiliyorlar. Bedava arayabilirler istedikleri yerleri. İstedikleri telefon konuşmalarını durdurup tekrar açabilirler. Bir ülkenin bütün telefonlarını kesebilirler. Ama genellikle bunu yapmaktan kaçınıyorlar çünkü bu iz bırakıyor sonuçta. Bankalardan para çekebilirler, açtıkları hesapları para transferi yapabilirler. Olmadık insanları yaratabilir, onlarla istedikleri devletin sitelerini girebilirler. Yakalandıkları zamanda çok tehlikeli oldukları düşünüldüğü için en az 10 - 15 yıl hapis yatıyorlar. Ve hayatlarının sonlarına kadar bilgisayara yaklaşmama cezası alıyorlar. İkinci sırada **politik hackerlar**

var. Devletlerin gizli bilgilerini alıp satanlar veya yayınlayanlar. Bunlar pek bilinmiyor, çok sessiz sakinler. Üçüncü sırada **iş bulmak için hackleyenler** var. Mesela Amerika'daki **NSA** diye **CIA**'den daha bir gizli örgüt var, onlar hackerların peşinde koşturan adamlar. Bazı hackerlar **NSA**'nın sitesine girdiler ve bir mesaj bıraktılar. "Eğer beni işe almak istiyorsan ben buradayım." Genellikle de onları işe alıyorlar, girilmesi zor bir sistemleri var **NSA**'nın, onun şifresini kırabiliyorsa zaten iyi bir hackerdır. Bu yüzden bir sürü çok iyi hacker **Amerikan Gizli Servisi**'nde çalışarak çok iyi paralar kazanıyorlar. Dördüncü sırada **Crackerslar** var. Bunlar büyük şirketlerin sattığı programların şifrelerini kırıp insanlara bedava veriyorlar. Bu pahalı programların bedava olması çoğu insan için bulunmaz bir şey oluyor. **Crackerslar** bunu genellikle bir halk hizmeti olarak değil de bir oyun olduğu için yapıyorlar. Büyük şirketlerin yarattığı programların şifrelerini kırıp insanlara bedava sunmak onların hoşuna gidiyor. Bunu yaptıklarında o şirketlere karşı güçlü olduklarını ispatladıklarını da söyleyebiliriz. Onlar, bir programa verilen paranın kaldırıldığını düşünürler.

İnternetin ticarileşmesi

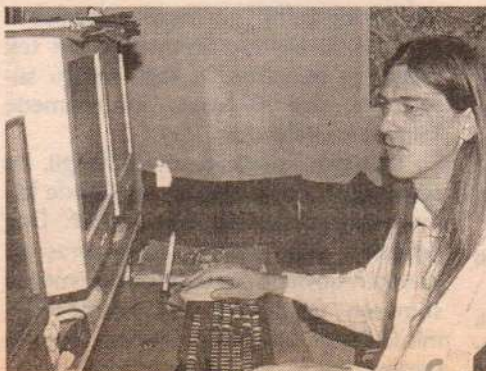
80'lerin sonlarına doğru ticari kaygılar öne çıktı. İlk başta insanların internetten nasıl para kazanırız gibi bir dertleri olmadığı için sadece internet üzerinden bilgi alışverişi yapıyorlardı. Hatta o zamanlar internet yöneticileri yani üniver-

siteli bilim adamları hem reklama hem de internetten para kazanmaya karşıydılar. Daha sonra şirketler ya da satacak bir şeyi olan adamlar bilgisayarın gelişmesinin farkına vardılar. Ve mutlaka satacak bir şeyleri bulmaya çalıştılar. Bu yüzden şirket sahipleri üniversitelere başvurmadan direk telefon şirketleriyle ya da bu tekniği kullanan insanlar ile kendi sayfalarını gösterme çabaları içine girdiler. Böylece internetin iki uç noktası ortaya çıkmaya başladı; bir ucu bilginin paylaşımı üzerine kuruluyken, öbür ucu ticaret üzerine kuruldu. Hâlâ bu iki ucun çatışması günümüzde de devam etmektedir.

Bubble Sistem

İnternetin ilk çıktığı zamanlar sayfa yapmak çok kolaydı. Çünkü sadece metinlerden ibaretti her şey. Yazı yazmayı bilen herkes sayfa da yapabiliirdi. Şimdiki teknikler o kadar çok karmaşıklıştı ki. Programcılar bir program alınıp sayfa yapılabilir olduğunu söylüyorlar. Ama insanlar bu programları alıp site yapmayı denedikleri zaman ortaya bir sürü başarısız site çıktı, beceremediler. Bunu yapmaya çalışan insanlar farkına vardılar ki o kadar kolay değil site yapmak. Şu anda da insanların kendi kendilerine site yapması için yazılımlar yapılmaya çalışılıyor. Ama teknik değişti artık. Şu anda insanlara önerilen teknikse bir alt yapı verilerek kendi sitelerini kendi doldurmalarıdır. En çok bunların arasında kullanılan ise **Weblog** ya da **Blog**'dur. **Weblog**'da insanların kendi kendilerine içeri doldurabilecekleri, içerik hazırlayabilecekleri bir tekniktir. İyi çalışan bir sistem ama olanakları limitli. İnsanların sayfalarını yapmaları için önce ne yapmak istediklerini bilmesi gerekiyor. Tabi günümüzde herkes biliyor ki internet, çalışmak -iş açısından- için en güçlü iletişim aletlerinden birisi. İnternet üzerinden satılan bir ürüne insanlar kolaylıkla ulaşabilir ve satın alabilir. İnternet artık herkesin günlük yaşamına girmiş vaziyette. Özel şirketlerden bazıları bunu çok önce anladılar ve uzak mesafelerden iş ilişkileri kurmaya başladılar.

Şu anda dünya ekonomik bir krizin içerisinde. İşinde yetenekli birçok insan şu anda işsiz durumda kaldı. Şirketler artık sürekli eleman alımı yerine yapacağı işin süresine göre elemanlar alıyorlar. Sadece bir çeşit yapılanma var; o da piramit sistemi. **Bubble Sistem**'in avantajı bir piramidin içinde olmadan kendi kendine organize olup çalışmanızı sağlar. Şu açıdan bakarsak bu aslında yeni bir fikir değil; bunlar önceden yapıyordu. Daha önce sadece teknik olarak bilen programcılar yaparken şimdi herkesin yapabilmesini hedefliyorum.

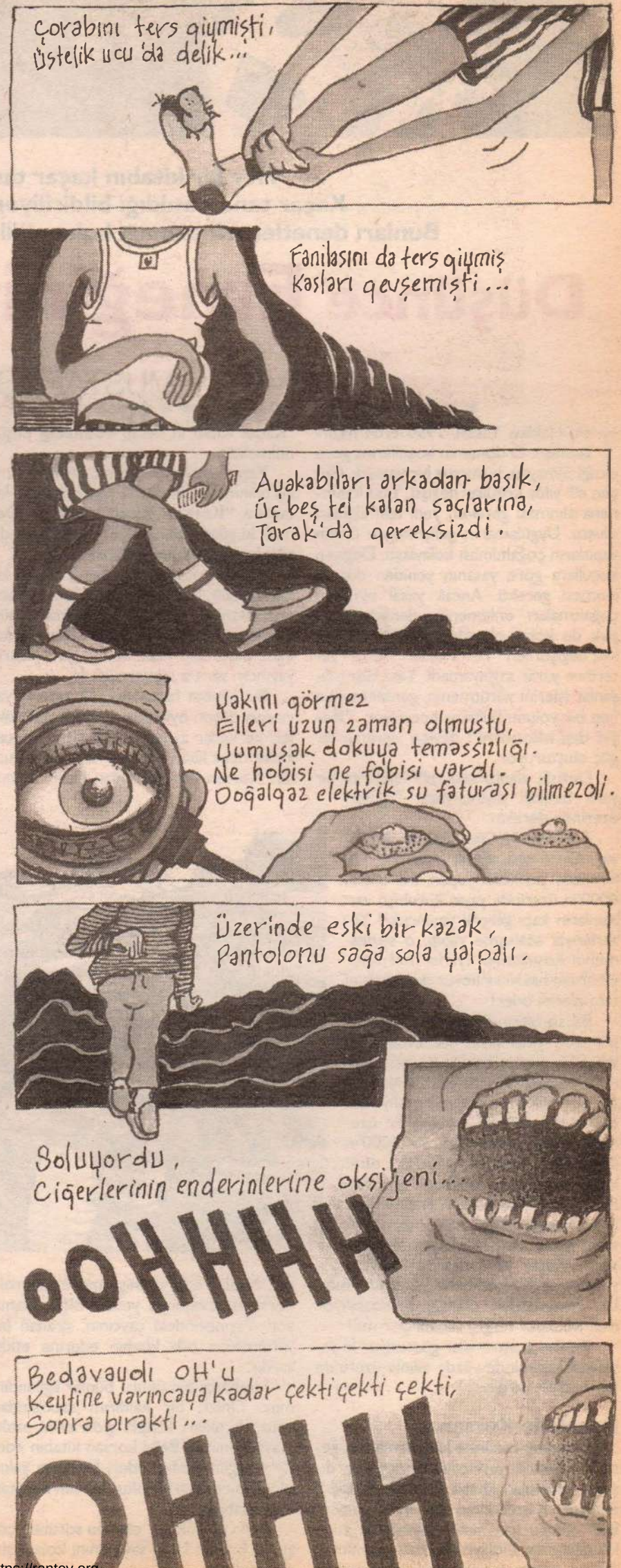
Muhteşem bir aletimiz var artık elimizin altında adı internet olan. Şimdi bununla nasıl çalışıp organize olacağımızı bilmemiz gerekiyor. İdeal olan burada biri bir iş önerir ve diğerleri onun projesinde birleşir ve bir iş yaparlar. Ama dünya ideal olmaktan uzak. Birinci problem insanlar tek başlarına çalışmakta genellikle başarılı değiller. Onların piramitte bir yerde olması gerekiyor çalışabilmesi için. Yani bir şefe, bir alt-üst ilişkisine ihtiyacı var çoğu insanın.

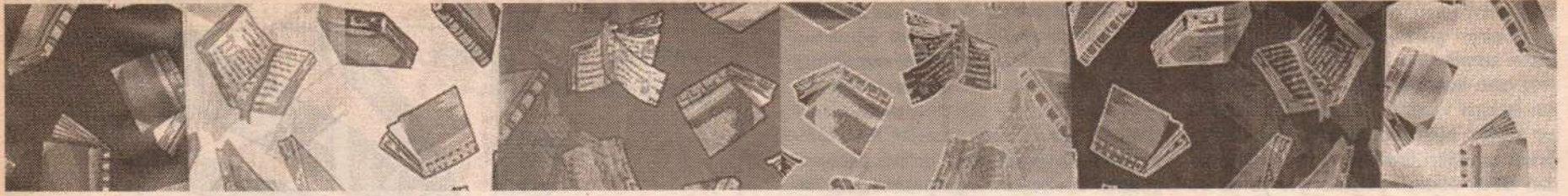
Bubble Sistem'in başlangıç noktası insanların bir proje çerçevesinde projeyi geliştirmeleridir. Aslında her düşünce, her kişi, kurum ya da şirket bir bubble gibi düşünülmelidir. Bildiğiniz gibi bubble (baloncuk) dışardan içi görünen transparan bir yapıya benzer. Biz de herkesin yaptığı iş net olarak görünsün belli olsun diye balona, baloncuğa benzettik. İçi boş, şişmiş anlamında değil elbette. İnsanlar dünyanın öbür ucunda bile olsa iş partnerlerini bulsunlar ve bir projeyi yapsınlar istiyoruz. Her şeyi daha kolay yapmak, iletişimi bir piramit şeklinde değil de sadece geniş bir tabanda veya bir düzlemde yapılmasını sağlamak. Herkesin kullanabilmesi için bu sistemin basit olması gerekiyor. Bir baloncuk -bir kişiden veya daha çok kişiden de oluşabilir- olacak sistemde, bu baloncuğun içinde bir pilot olacak- baloncuğun sorumlusu- ben bu baloncuqlara internette bir alan vereceğim, onlar da yapmak istedikleri neyse o alanda yapacaklar. Örneğin; Türkiye'de yaşayan sinema aşığı birkaç insan var ve bir sinema kulübü kurmak istiyorlar. Neye ihtiyaçları olduğunu belirleyecekler ve bu insanlar bir baloncuk yapacaklar kendilerine. Bunu **Bubble Sistem**'de duyuracaklar. Bunu duyan bir şirket promosyon işlerini üstlenebilir, başka birileri film bulabilir, birisi 'dekorasyonunu ben yapabilirim' diyebilir. Böylece bir takım insanlar bu projeye akmaya başlayacaklar. Bunu gören başka ülkelerdeki insanlar da böyle bir proje başlatabilirler. Şimdi burada ki asıl sorun ise birbirleriyle iletişime geçen bu insanlar söyledikleri şeyleri yapabilecek mi? Onun için şöyle bir şey olacak. **Bubble Sistem** içinde bir projede yer alan kişi veya kişilerin daha önce neler yaptıkları veya neler yapamadıkları da yer alacak. Tüm projeler yürütülürken kişilerin birbirleriyle yaptıkları anlaşmalar sistem içinde yayınlanacak. Böylece kontrolü herkese yatarsan hazırlayacağın projenin güvenilirliği ve başarısı artar. Bu sistemde insanlar bir proje için birleşirler. Proje bittiği zaman ilişkileri de biter. Ama istersen başka bir projede tekrar birlikte yer alabilirler.

Bubble Sistem internetin mimarisine çok benziyor aslında. Bir merkez yok, internetin de olmadığı gibi. Ben ücretsiz olması gerektiğini düşünüyorum. O yüzden para kazanmayacağım bu sistemden. Ama sistem içinde ben de bir baloncuk olabilirim ve insanlarla iş yapabilirim. Yapılan bu projelerden belki ilk başta para kazanılabilir ama daha sonrası için bence para ortadan kalkmalı ve takas usulü olmalı her şey. Ben senin projene şu katkıyı sunayım, sen de benim projeme şu katkıyı sun gibi.

Bedavaya Ortak

KEMAL SİYAHHAN

Her bir kitabın kaçar tane basıldığını hesaplayalım.
Kaçar tane basıldığı bildiriliyorsa o sayıya inanmakla yetinelim.
Bunları denetlemek olanağı bulunabiliyor mu? Bunların vergisi alınabiliyor mu?

Düşünce Emekğini Sömüren Korsanlık

MUSTAFA ŞERİF ONARAN

Telif Hakları Yasası, 1950'lerde hazırlanmıştı. O dönemin koşullarına göre eksik olmayan, kusursuz bir yasaydı. Geçen elli yılda koşullar değişti. Yasa kapsamına alınması gereken yeni telif alanları oluştu. Uygulamanın gelişmesiyle özgün yapıtların çoğaltılması kolaylaştı. Değişen koşullara göre yasanın yeniden düzenlenmesi gerekti. Ancak yasal olmayan çoğaltmaları önlemenin, denetlemenin pek de kolay olmadığı anlaşıldı. Birkaç kez değiştirilen "Telif Hakları Yasası" yeterince yarar sağlamadı. Yasa dışı çalışanlar işlerini yürütmenin, genişletmenin hep bir yolunu bulmayı beceriyor. "**Kayıt dışı ekonomi**" devleti yıpratıcı bir güç oluşturuyor.

Değişik alanlardaki telif haklarını bir yana bırakıp yayıncı-yazar ilişkileri üzerinde duralım.

Anımsanması gereken bir durum var. Önce ona açıklık getirmeli. Ülkemizde yayıncılık yapan, irili ufaklı, 6000'in üzerinde yayın kuruluşu var. Bunların kaç gerçek yayıncıdır? Yazarlarıyla sözleşme yapıp, o sözleşmenin koşullarına uyarlar mı? Kaçı, yazarının haklarını korur da, vergisini tam olarak öder?

Bu soruların yanıtını verebilecek gerçek yayıncı sayısı çok azdır. Binlerce yayıncının bastığı kitapları denetlemek de olanaksızdır. Küçük bir yayınevi yılda on kitap yayınlıyorsa, büyük bir yayınevi yüz çeşidin üzerinde kitap çıkarıyorsa; bu 6000'in üzerindeki yayıncının yılda kaç türlü kitap çıkardığını saptamak gerekir. Bir on yıl geriye gidelim. Basımı yinelenen kitapları düşünelim. Her bir kitabın kaçar tane basıldığını hesaplayalım. Kaçar tane basıldığı bildiriliyorsa o sayıya inanmakla yetinelim. Bunları denetlemek olanağı bulunabiliyor mu? Bunların vergisi alınabiliyor mu?

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki yayıncılık kesiminde yüzde ellinin üzerinde kayıt dışılık vardır.

Kaçak ile Korsan

İki tanımı birbirine karıştırmamak gerekir: Yazarla yayıncının sözleşmesi dışında çoğaltılan kitaba "**Kaçak Kitap**" deniyor. Kaçak kitap var mı? Yayıncısı belli olduğu için hiçbir yayıncı bu suçu kabullenmez. Dolayısıyla bütün yayıncılar dürüst sayılır. Kayıt dışılık saptanırken

"Kaçak Kitap"ın hesap edilmediği düşünülmelidir.

Yazarla yayıncının bilgisi dışında, kimliği bilinmeyen bir kuruluşun çoğalttığı kitaplara "**Korsan Kitap**" deniyor. Demek ki yüzde ellinin üzerindeki kayıt dışılık korsan kitaptan kaynaklanıyor.

Her yayınevinin çok satan birkaç kitabı olabilir. Korsan, bu çok satan kitaba göz dikmiştir. Yazarla yayıncının bütün emeklerini kullanarak kitabı çoğaltmakta, ucuz elde edip ucuz sattığı için, yazarla yayıncıyı zarara uğratmaktadır.

Bir kitabın hazırlanışında yazarla yayıncıya düşen öyle yükler var ki, bu yükleri ne kadar azaltırsanız azaltın, korsan kadar ucuz kitap elde etmeniz olanaksızdır. Korsan her bakımdan hazır kon-

Örgütlü Suç

Bütün yönetimler daha iyi çalışabilmek için gelire gereksinim duyar. Hiçbir yönetim vergiyi azımsamaz. Kaldı ki yayın kesiminde azımsanmayacak bir gelir birikimi olduğu anlaşıyor. Ne var ki korsan dışı yayınların bile sınırı saptanabilmiş değil. Kayıt dışılık almış başını gidiyor.

Korsan kitap basanların gizli basımevleri var. Değişik bölgelerde dağıtım merkezleri, taşıtları, yaygın ilişki ağları var. Örgütlü bir suç bu! Ne yazık ki şikâyetle bağlı suç sayıldığından kamu davası açılmıyor. Bu yüzden uygulamalardan sonuç alınamıyor.

Daha önemlisi toplumun kültür düzeyini geliştirmeye emek veren nice yayınevi zorluk çekmektedir. Giderlerini

dir. Kimi köşe yazarlarının, kimi çok satan yazarların dışında yazarlık meslek olamıyor. Bir başka işte çalışmıyorsa, yazarlık, geçimini sağlamaya yetmiyor. Giderek düşünce ortamında yozlaşmalar başlıyor. Kitabı yeterince satmayan düzeyli yazarlar önemsenmez oluyor.

"Telif Hakları Yasası" kimi çok satan yazarların hakkını korumak için çıkmıyor. Onların daha çok kazanmaları en doğal haklarıdır. Bu yasa yazarlığı meslek edinmeyi kolaylaştırmalı, düşünce emekğinin sömürülmesine engel olmalı, kültür ortamını daha özgür, daha güçlü duruma getirmelidir.

Uygulamadaki yanlışlar yüzünden yazar haklarını savunan meslek örgütleri yetersiz bırakılmış, yayın haklarını savunan meslek örgütleri geliştirilmiştir. Bu denge bozukluğu yazar haklarını savunmayı zorlaştırmıştır.

Oysa yasanın işlerlik kazanmasında meslek kuruluşlarının desteği küçümsenmemelidir. Meslek kuruluşlarını güçlendiren bir işbirliği, olumlu sonuçların alınmasını sağlayacaktır.

Telifin Boyutları

Telif hakları, yazara kitap başına belli bir yüzde verilmesi, bu ödemenin kimi yayınevlerince "**ulufe**" dağıtır gibi verilmesiyle sınırlı değildir. Daha iyi koşullarda bir başka yayınevine geçen yazar kendini sömürülme-ten kurtardığına inanırken, çıktığı yayınevi mi, geçtiği yayınevi mi korsanca bir davranış içindedir?

Ayrıntılara bakılacak olsa, telif haklarının değişik boyutları var.

Kendini allayıp pullayıp çekici olmaya çalışan karga sesli bir kadın parsayı topluyor da; günlerce bir söyleşiye hazırlanan, bilgisini, yeteneğini değerlendirmesini bilen bir konuşmacının "**onur telifi**" görmezden geliniyor.

Örgütlü bir suç sayılmadığı, tek tek yazarların başvurusuna bağlı olduğu sürece de, telif haklarının süruncemede kalması kaçınılmazdır.

Düşünce emekğinin sömürüldüğü, bu sömürünün doğal sayıldığı bir ülkede kamuoyu yaratmak da olanaksızdır. Dağ çetecileri, kent kapkaççılarıyla uğraşmaya yeten devletin gücü, düşünce emekğini sömüren çetelelerle baş edemeyecek mi? Giderek, bu durum, devletin kemirilmesine dek uzanmayacak mı? H

yor. Kitabın ederini düşürmeye çalışmak, korsanla savaşında yeterli ölçüt olamıyor. Yayınevindeki yayıncının, sıradan bir yardımcının bile kitabın ederine etkisi vardır.

Herhangi bir okuru bunlar ilgilendirmez. Onlar, bir kaldırım satıcısından ucuz alacakları kitapla giderlerini azaltmaya bakarlar. Belki korsan kitabın ederiyle özgün kitabın ederi birbirine yakın olursa, herhangi bir okur korsan kitaptan uzaklaşabilir.

Belki de çok zor olan bu sorunun çözümlü korsan kitap savaşımını kolaylaştıracaktır.

karşılayamıyor, kapatma durumuna düşüyorlar.

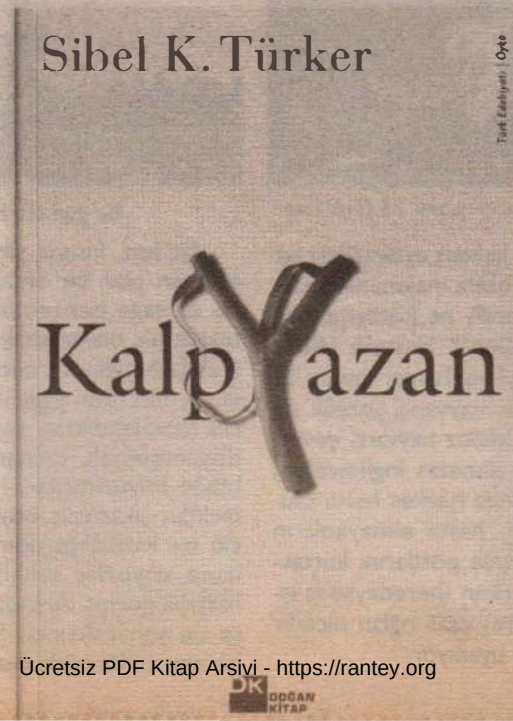
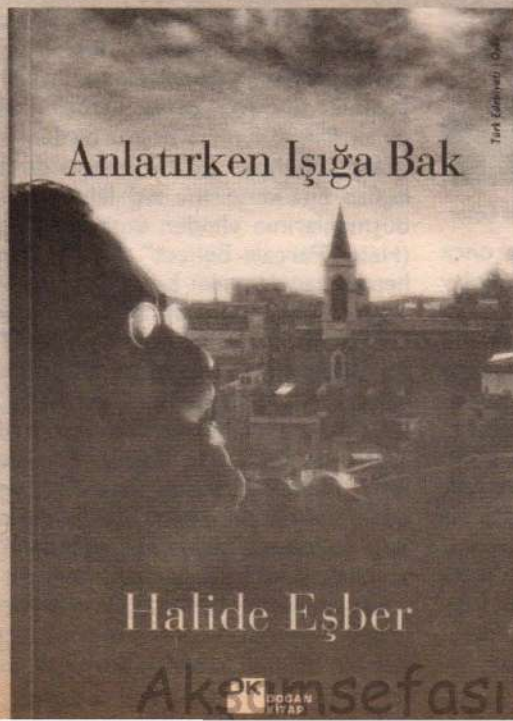
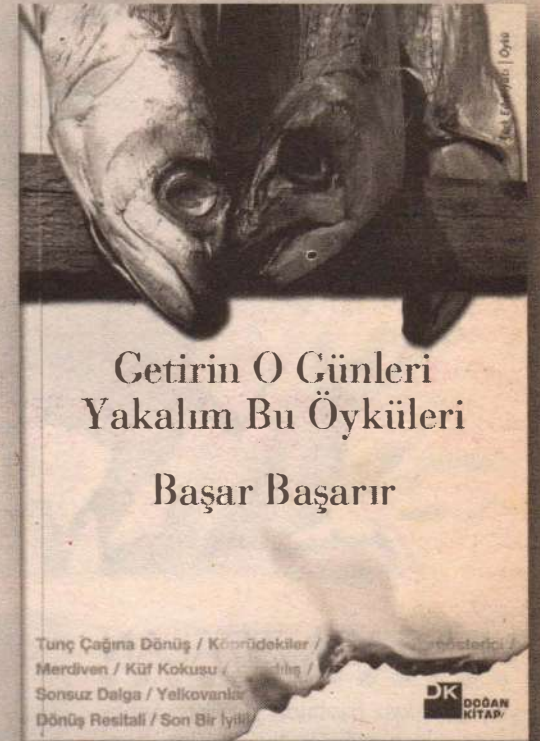
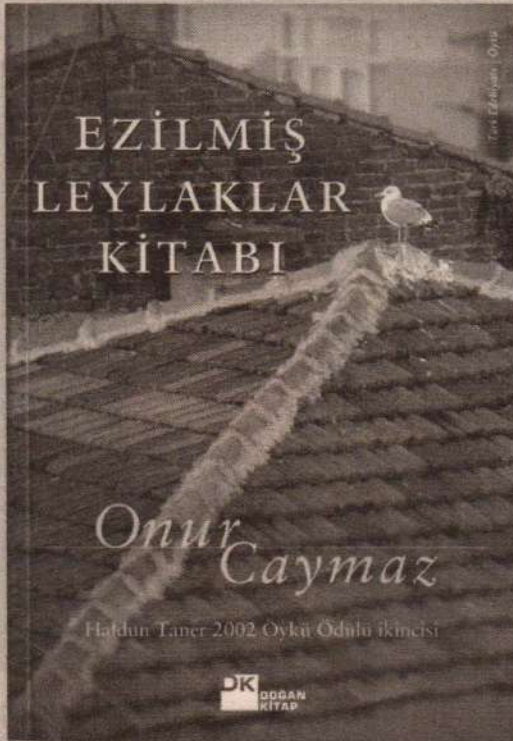
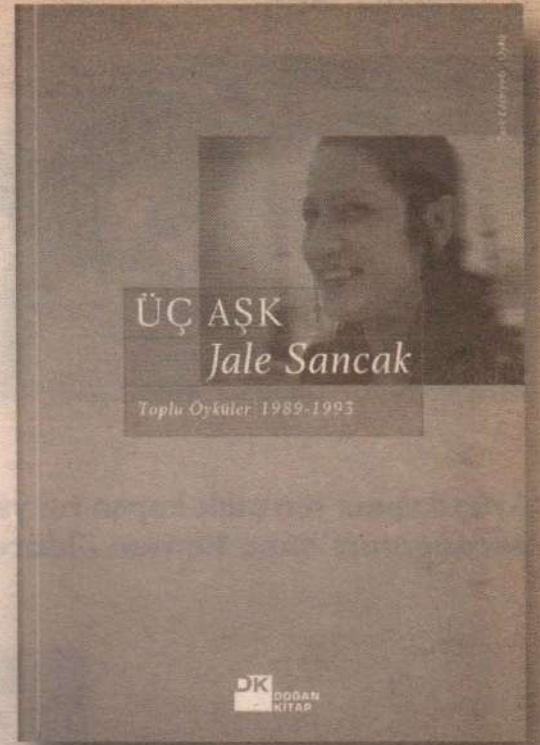
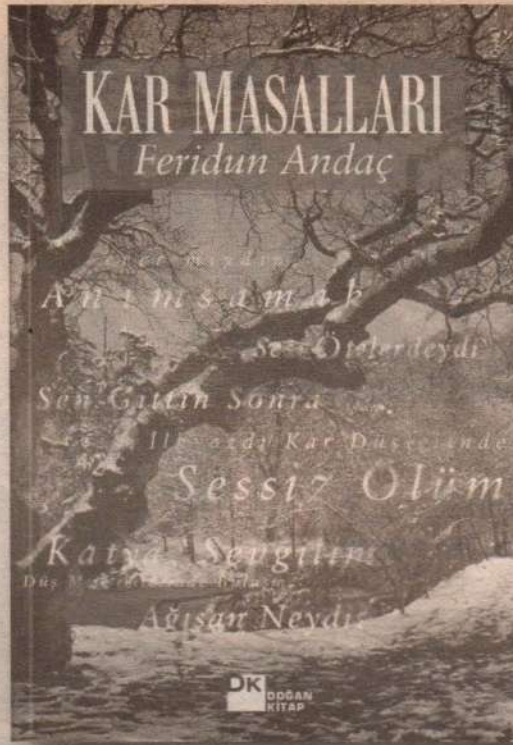
Büyük sermaye, kimi düzeyli yayınevlerinin üne kavuşturduğu yazarları kendi yayınevlerine bağlıyor, giderek yayıncılıkta tekeli bir anlayış öne çıkıyor. Korsanlıkla savaşım çok boyutlu bir önem kazanıyor.

Yasadan Beklenen

Bu arada yazar hakları ne durumdadır?

Yayımlanan kitap ister "kaçak" olsun, ister "korsan", yitirilen hak yazar hakkı-

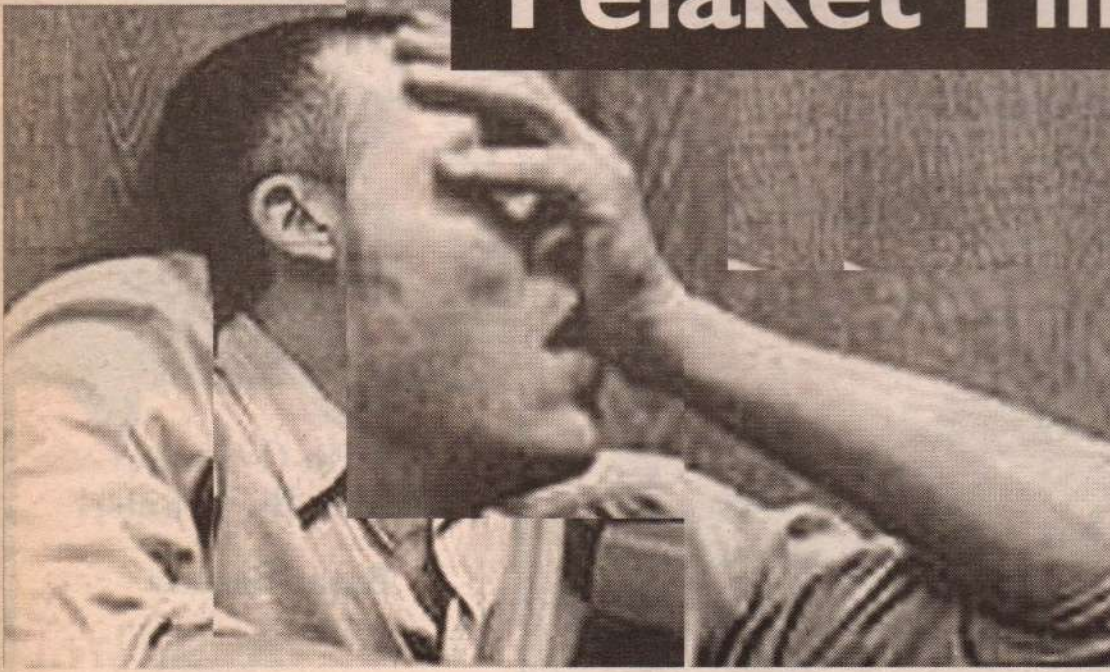
Öykünün
sesini
duyurmaya
kararlıyız!

**Arkadaşınız hastalık kalsa ne yapacaksınız?
Sorduğunuz hata; hemen öldüreceksiniz, hemen!**

Felâket Filmler/i

MUSTAFA ZİYALAN

Ben daha kısa pantolon giyerken anne-bannemle gittiğimiz bir camide beni bir kedi ısırmişti. Kuduz Hastanesi'ne gittik; her sabah karnımdan aşı olmaya başladım. Tam "bitti!" derken, kedinin kuduz olduğu anlaşıldı. (Ben karnımdan oldum bütün aşıları, peki, ama zavallı kedi de -tanısının konulabilmesi için- kellesinden oldu. Durumun adaletsizliği hep düşündürmüştür beni.) Bir dizi daha aşı oldum. Kuduzu atlatmış olmalıyım ki şimdi bu yazıyı yazabiliyorum. ("Yok canım, atlatamamışsın" diye düşününenler olabilir, o ayrı bir konu...)

Özellikle kedinin kuduz olduğu anlaşıldıktan sonra kafamdan neler geçti acaba? Açıkçası pek anımsayamıyorum. Ama belki de geçmişimdeki o deneyim insanların hastalandıktan, hele ölümcül biçimde hastalandıktan sonraki durumlarıyla neden ilgilendiğimi bir ölçüde de olsa açıklayabilir. Bu hastalık durumunun gündelik yaşamımızın kıyılarındaki örnekleri kanser ya da AIDS olabilir. Gündelik yaşamımızın (hiç olmazsa şimdilik) dışındaki bir örneğini de Danny Boyle'un "28 Gün Sonra" (28 Days Later) adlı filminde gördüm.

Benden kıymetli misin? 28 Days Later

Filmde hayvan hakları eylemcileri bir laboratuvarı basıp hasta maymunları salıveriyorlar. (Bak şimdi, ne kötüymüş bu hak-hukuk eylemcileri!). Hastalık (AIDS gibi) beden sınırlarıyla bulaşıyor; insanı 20 saniyede kuduz bir hayvana, üstelik de korkunç gıcık bir kuduz hayvana çeviriyor. Sonuçta (hiç olmazsa İngiltere'de) bir avuç insan dışında herkes hasta oluyor; hastalananlar hasta olmayanların peşinde, "sağlıklı"larsa postlarını kurtarmak derdinde. Derken (neredeyse iş-ışten geçtikten sonra) esas oğlan nicedir süren komasından uyanıyor.

Bir gün tek başına 28 Days Later

Bir kez, insana yirmi saniyede onca egemen olan bir virüs yok; kolay kolay da olacağı benzemez. Ama bu, sanki teknik bir mantıksızlık olmanın ötesinde (ya da berisinde) bilerek oluşturulmuş bir ayrıntı; filmi yapanlar tam da insanların hastalandıktan sonraki durumlarını düşünmemek, tartışmamak için bunu böyle buyurmuşlar. İnsanları insan olmaktan çıkarmak, böylelikle de katli vacib bir kalabalığa dönüştürmek için bahane arıyorlar sanki; akıllarına da bu hastalık gelmiş. Arkadaşınız hastalık kalsa ne yapacaksınız? Sorduğunuz hata; hemen öldüreceksiniz, hemen! Dolayı-

ısıyla, film hastalığın aslında sözüm ona sağlıklılarda da sağlık mağlık bırakmaması, onları da birer kuduz canavara çevirmesi durumunu kıvrakça es geçmiş. Böyle olunca, dara düşen insanların durum nedeniyle nasıl değiştikleri de inandırıcı biçimde görünmüyor; kişiler ya hiç değişmiyorlar ya da anlaşılmaz, inanılmaz biçimlerde değişiyorlar. Örneğin esas oğlan filmin sonuna doğru birden bire "Parçala Behçet" kesiliyor; hem de (anlaşılan biri kendisine ait) iki kadını ırz düşmanlarının elinden kurtarmak için! (Hele "Parçala Behçet" derken burası hepten tanıdık geldi bana; Saraçhane'de seyrettiğim yerli malı avantür filmleri benzer öykülerle doluydu! Kısacası, **Tuba Bilge'nin Geceyarısı Grubu**'nda yazdıklarına katılıyorum.) Dolayısıyla, bu filme bakılacak olursa hep hastalardan kaçıyoruz, hastalarla, insanlık dışı insanlarla, hastalıkla ya da insanları hasta eden, insanlıktan çıkaran başka durumlarla (cüzamla, dinsizlikle, eşcinsellikle, komünistlikle) boğuşuyoruz, hem de bu arada kadınların namusunu kurtarıyoruz; dahası bütün bu boğuşmaların hatırı sayılır bir bölümü kadınları korumak, kur-

tarmak için; yani çağlardan beri pek de bir şey değişmemiş!

Satırlı, Kamalı Arkadaşlıklar

Bu filme hiç benzemeyen bir "hastalık filmi" de daha yenilerden, **Eli Roth'un "Cabin Fever"**i. Bence "28 Gün Sonra"dan çok daha ikna edici (dağ başında bir kulübede kalmaya giden gençlerin başına musallat olan hastalık "ebola" virüsünün yolaştığı hastalığı andırıyor), gönül çelici, iç parçalayıcı bir film. Arkadaşınız hastalık kapsa ne yapacaksınız? Bu filmde birçok soru gibi bu sorunun da kolay bir yanıtı yok. Film hastalığın insanlara, insan ilişkilerine yapıştırdıklarını, hastalananın hastalığı bulaştırıp ölüme neden olmanın ötesinde kendisinin de avlanan bir kurbanı dönüşüğünü gözardı etmiyor. Bu yanlarıyla bana (başkisi sonunda kurbanı dönüşen, kurban edilen bir vampir olduğu için) **Romero'nun "Martin"**ini anımsattı.

Gece, Gündüz, Hem Silahlı, Hem Külahlı

İşte adı "**Düz Beni**" gibi çevrilebilecek, **Coralie Trinh Thi**'yle **Virginie Desportes**'in filmi "**Baise Moi**" da benzeri bir değişimlilikten söz ediyor; üstelik de çok değişik görünmeye çalışan bir sunumla. Biri ırzına geçilen, öteki de seks işçiliği yapan iki kadın birer adam öldürüp biraraya geliyorlar. Sonra da herkes ölüyor. Şaka bir yana, kadınlar silâhlanıp edip aşağı yukarı önlerine gelen herkesi (kadın, erkek, eşcinsel, leşcinsel) öldürüyorlar. Derken biri öldürülüyor; öteki de buna üzülüş gibi görünüyor. Doğrusu ya bunu şaşırtıcı buldum, çünkü filmin baş kişileri üzülebilen kişiler gibi görünmüyorlardı; aralarında da bir ilişki, bir arkadaşlık var gibi durmuyordu. Film cinsel ilişkiyi porno filmleri dışında pek görülmemiş biçimde, ırza geçme sahnesini de porno filmlerinde de görülemeyecek bir biçimde gösteriyor. Böylece de "hem pencere kenarı hem yirmibeş kuruş"a buluşturarak ölçüleri,

Kentin Pencesinde İki İnsan

kalıpları kırar gibi görünmeye çalışıyor.

Açıkcısı filmlerin çoğunda insanlar daha öpüşürken ekranın kararvermesi beni oldum olası düşündürmüştür. Ne demek istiyorlar? Ayıp bir şey mi var? Bu nedenle, örneğin **Hall Ashby**'nin "**Eve Dönüş**" (*Coming Home*) filminde **John Voight**'un oynadığı savaş gazisiyle **Bruce Dern**'in oynadığı asker arasında cinsel kimlikleri açısından da farklar olması, bana hep o filmi daha ilginç, daha yetkin kılan bir özellik gibi gelmiştir. Filmdeki kadın baş kişiyi **Jane Fonda**'nın oynadığını, filmin senaryosunu daha önce "**Geceyarısı Kovboyu**"nun (*Midnight Cowboy*) senaryosunu yazan **Waldo Salt**'un yazdığını da unutmamak gerek. Son zamanlarda, olumlu bir gelişme sonucunda, cinsel etkinliği anlatının, kimliklerin gerektirdiği biçimde filme katmak-tan kaçınmayan filmlerin yapıldığını görüyoruz; örneğin **Catherine Breillat**'nin (porno oyuncularına da yer vererek) yaptığı "**Romance**". Ama "**Baise Moi**"ya dönecek olursak, bu filmde cinsel eylemlerin kişileri, kişilikleri, anlatıyı zenginleştirdiğini, açtığını söyleyebilmek güç. Film bir yandan sanki kadın özgürlüğü yanlısı gibi görünecekken, kadınlara karşı kullanılan bir silâh olarak erkek cinsel organının yerini bu kez düpedüz ateşli silâhların aldığı, ırzına geçilen kadınların silâhlarıyla neredeyse bütün âlemin ırzına geçtiği, sonuçta güç ilişkilerini aşamayan, kaba bir benzetmeye dayanıp kalakalan bir film olup çıkıyor.

Irza geçme denince, aklıma **Caspar Noe**'nun "**Irreversible**"i (Dönüşsüz) geldi. O film de şiddetin (aslında ırza geçmenin, korkarım belki de ırzına geçi-

Filmin Kurbanı Arkadan

len kadının) geriye dönülmez bir durum yarattığını savlar gibiydi. Saldırının öcünü almak girişiminden başlayan, tersine giderek, kadına yapılan saldırıdan geçip her şeyden önceki bir mutluluğa varan öykü, giderek hemen hemen kimsenin kimseye sevgi göstermediği, herkesin herkese öfkeyle, şiddetle, ayrımcılıkla, ırkçılıkla yaklaştığı bir âlem çiziyordu. (Öyle olunca da, sonunda vardı o her şeyden önceki "mutluluk" durumu da gitgide inanılmazlaşıyordu; böyle bir koca-yla mı mutluydu yani o kadın?) Üstelik, filmin kendisi de bu ayrımcılığı paylaşıyor gibiydi; örneğin filmin eşcinsel eylemleri, eşcinsellere özgü mekânları (müziğin, sanki iç bulantısı oluşturmaya çalışan

Pacino'yu Afallatan Film: Cruising

kameranın da desteğiyle) bir korku/gerilim ögesi olarak kullandığını düşünmeden edemedim, **William Friedkin**'in **Al Pacino**'lu, adı çıkmış "**Cruising**"'ini anımsadım.

Sonunda da filmdeki kurbanlar (gözümüzün önünde kafası namus uğruna ezilen adam, ırzına geçilen kadın) düpedüz filmin kurbanı oluyorlardı. Öyküyü tersinden anlatmak filmi yeni kılmamıştı. Bir de bakıyorsunuz, yine (bu kez ahlâki) bir hastalıkla boğuşuyoruz, hastalarla boğuşuyoruz, insanlık dışı insanlarla boğuşuyoruz, hem de kadınların namusunu kurtarıyoruz; dahası bütün bu boğuşmaların hatırı sayılır bir bölümü kadınları korumak, kurtarmak için. Dahası "**Baise Moi**" ve benzeri fimlerin seyirciye egemen olma, seyircinin duygu ve düşüncelerini hava boşluğu bırakmadan belirleme çabalarıyla aslında bir anlamda seyircinin de ırzına geçmeye yeltendiklerini, bir tür "faşizoid sinema"nın örneklerini oluşturduklarını da söyleyebilirim.

Neyse, bütün bu felâket filmleri ya da felâket filmler bana açıkcısı yine klâsik zombi filmlerini, **George Romero**'nun hastaların avlandığı "**The Crazies**" adlı filmini arattırdı. Ama doğrusu ya, en çok da "**Kumsalda**"yı (*On The*

Babayla Kızı, Kıyamete Beş Kala

Beach) aradım. **Stanley Kramer**'in filmi insanlığın sonunu getireceği anlaşılan bir nükleer felâketin sonrasını anlatıyordu; denizcilerden biri denizaltıdan bir sandalla ayrılıp memleketine ölmeye gidiyordu. Daha yenilerden bir örnek olarak da **Mimi Leder**'in "**Büyük Çarpışma**"sını (*Deep Impact*) verebilirim. Su periliğinin sınırlarını çizen **Tea Leoni**'nin yanısıra, büyük stüdyo yapımı olup da "**İnsanlar sonlarına nasıl gider?**" sorusuyla bir zahmet ilgilenen sayılı felâket filmlerinden biri olarak da aklımda kalmış; **Leoni**'nin oynadığı kişi meteor çarpmasının oluşturduğu dev dalgayı kumsalda, babasıyla kucaklaşarak karşılıyordu. Vermek istediğim bir örnek de **Don McKellar**'in hem yönettiği hem de oynadığı "**Son Gece**" (*The Last Night*). Filmde insanlar dünyanın sonunun geleceğini biliyorlar (nedeni nasıl hiç açıklanmıyor); herkes son akşamını kendine göre geçirmeye hazırlanıyor, vb. İlk kez o akşam karşılaşan bir çift tam yo-

Kıyamet Kopsa Gözü Açık mı Giderdiniz?

kulurken birbirlerine sarılıyorlar. "Ben olsam ne yapardım?" diye düşünmeden edemedim...

Belki de asıl sorun bu: Dünyanın sonu gelse gözü açık mı giderdiniz? Sarılacak kimseniz var mı?

Azat

sana çalıştım dünya bi de gölgelere
yaşamının engebeli tarihindeki
o meydan savaşları, anneler çıkartması
sevgili kuşatması, kale kadar babalar
düşti
uzandım herkesi öptüm
zamana akan yüzlerin bulandığı sular
gitmem lazım dedim hep
akıtp durdum her köşemden: gitmek
düşümlerini çözmeli ömrümün ahali
süzülüp şöyle kızıl nehirlerimden
stop etsin kameram
artık bakamıyorum
basamıyorum camdan çayırılar
otlayan hayvanlar, parçalanmış gırtlakları
artık olmuyor kan göremiyorum
bakamıyorum dedim doğu rüzgarları

hayata çalıştım bi de sahne gerisine
orda anlatılır yalın hali hep içimizin
tabiatbabanın yazısız tarihinde
soykırımı vardır erkeklerin
hayattan vazgeçenler onun bıraktıkları
geçmişin müzesinde yorgun kafatasları
oyun ne kolay ölüm, dehşete düşüyorum
her seferinde ama düşüyorum
ve iniyorum yüzüne
durduramıyorum topuklanımı
seni çğniyorum
şiddet içeriyorum, şiddet kemiriyor beni

yaşamhanenin bıçaklı tezgahından
azat zamanı kuşlar
kesin bileklerinizi

TÜLİN ER

Kış Sabahı

Bir omuzda yıktınız da
O yumuşak iyi huylu geceyi
Nasıl tutturacaksınız
Bu güneşsiz gökyüzünde
Işığın renklerini
Siz eskiden de sabah mıydınız?

İlk

Karadul örümceği
Birleşmeden hemen sonra
Öldürür
Yer eşini
İlk aşk cinayetidir tarihin

GÜNGÖR TEKÇE

ÇENGELLİ İĞNE

Esen Demirci

Kışın gelışıyle beraber nezle ve grip gibi davetsiz misafirler de benden hiç eksik olmazlar...

Mesela yılın ilk karı yağdığında mutlu olmayan bir çocuk var mıdır acaba?!... Evet, ben!!

Çocukken ne yazık ki, acıip eğlendiğim her kartopu oyununun sonunda...

Feci şekilde hasta durumum ve tatilim zehir olurdu...

Sonra da arkadaşlarımı camdan seyretnmek zorunda kaldım. Çok üzülürdüm...

İşin daha da kötü yanı tam iyileştiğim zaman okullar açılmış ve karlar gamurlaşmış olurdu...

Ve bu durum, okul hayatım boyunca böyle devam etti.

En sonunda hayatı boyunca hiç doya doya kartopu oynayamamış bir insan haline geldim...

Acıdaki Mermi

Tanrının çocukluğuna doğru giden yolda
Ömür artık sonbaharındadır

Uzak denizlere dökülmek istediğim
sularda
yakılmış köprüler karşılar beni

Belki de aşk
böyle bir şeydir

Kanadı ıslanmış kuşlara sorun isterseniz
Eski yaraların diliyle

Ben anlamam zaten
Ölümdür dillerim
Aşk adına
Gizlendiği her acıda

HALİL İBRAHİM ÖZCAN

Yalnız kalmaya mahkumdum ve yalnızdım da zaten...

İyileşmenin tek faresi vardır. Evde oturup dinlenmek. E bu da zor oluyo canım tabii ki...

Panter Emel

Çocuk yaşlarda sevgi ile dolduramadığı boşluğu ya uyuşturucuda ya da satanizm, matanizm de arıyorsa, buna neden şaşılır, şaşarım. Gençlere yardımcı olmak istiyorsak gerçekten, çocuk yaşta onları daha özgür bırakmayı denesek.

Manda Yuva Yapmış Kaldırıma

Ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı'nda. Hayır, bu ağaç bir caddenin kaldırımında, ben de onun farkındayım. Onu ilk farkedişim geçen seneydi. Geniş bir caddenin kaldırımından yürürken koskoca gövdeli bir ağaç gördüm. Ne var bunda demeyin, bu ağaç bir dükkanın içindeydi. Uyanığın biri kaldırımı derme çatma tahtalarla dükkan haline getirmiş, ağaç da içeride kalmıştı. Geçende yolum oraya düştü, "Aaa o da ne" ağacın bulunduğu yerde bir hediye eşya dükkanı ama bu sefer derme çatma değil bayağı tuğlalı, sıvalı, pence-reli. Ağaç da içeride, dükkanın çatısından ağacın çıktığı yer betonlaşmış, yerler karolanmış. Ağacın gövdesine iri, iri çiviler çakılmış hediyelikler asılmış. Bir anda kendimi ağacın yerine koydum. Gövdemde çakılı çiviler sesim yok bağıramıyorum, kaçamıyorum. Hızla içeri daldım avaz, avaz bağırıp nasıl böyle bir şey olabileceğini soruyorum. Adam "Dükkanımdan çık!" diyor. Ben

"Ne dükkanı, ben kaldırımdayım!" diyorum. Çünkü orası kaldırım. Adam "Mal sahibiyle konuşun, ben kiracıyım!" diyor. Yani biri caddenin kaldırımına dükkan konurup bir de kiraya veriyor. Seyyar satıcıya göz açtırmayan, kendi evinin bahçesine kömürlük bile yaptırmayan zabıta, ya da ilgisi kimse buna göz yummuş. Yan dükkanlardan birinden aldığım keserle ağaçtaki çivileri söktüm, her yer darmadağın oldu. Çıkıp Fatih Belediye Başkanı **Eşref Albayrak'** aradım, "**Hemen oraya gidiyorum**" dedi. Hayret! Haberi bile yok! Akşam gidip baktım çiviler gene çakılmış ağaç askı durumuna getirilmişti. Üç gün sonra tekrar Eşref beyi aradım. Bu sefer çok soğuk bir sesle "**gereken yapıyor**" dedi. Gerekeni merak ediyorum. Kaldırımdaki ağacı koruyamıyorlar, ormanları nasıl koruyabilirler?

Anasının Satanisti

Geçen akşam bir kanalda satanizm konusu işleniyordu. Üç saat kadar canlı olarak yayınlanan programda, Medyum Memiş, satanistlerle ilişkili biri ve sosyal ... kurumundan bilirkişil! görüş belirtti. Programa, verilen telefonla bağlanan çeşitli insanlar uzun, uzun satanizmi anlatı. Gerek bilirkişiler, gerek sunucu, gençlerin bu satanizm batağına neden düştüğü hakkında bol heyecanlı, nasihatli, öğretici konuşmalar yaptılar.

Satanizm toplantılarında bazı hayvanların nasıl dişlenerek boyunlarının koparıldığı, kedilerin çarmıha gerilip önce gözlerinin oyulduğu, sonra kesilerek kanlarının içildiği ayrıntılarla anlatıldı. Yüzü maske ile kapatılmış eski satanist, şimdi hümanist bir kız, bunlara ailelerin ilgisizliğinin neden olduğunu anlattı. Uyuşturucu kullandığını, zaten satanistlerin hemen hepsinin aynı zamanda uyuşturucu da kullandığını söyledi. Programda anlatılan içtenliklere sürek-

li tahammül edemediğimden aralıklı olarak izleyebildim. Bir ara programa telefonla bağlanmak istedimse de verilen numara çalıyor açılmıyordu. Böylece muhtemelen kendi seçtikleri kişileri telefon bağlantısı gibi gösterdiklerini anlayıp, vazgeçtim. Sunucu, sürekli ailelere, çocuklarına sevgi göstermelerini, Medyum Memiş dini öğretilerini bir bilen edasıyla ve kıl, tüy ifadelerle anlatıyor, anlatıyor...

Şimdi ben soruyorum, siz üç veya beş yaşındaki bir kedisi, köpeği ya da başka bir hayvanı olsaydı, onunla büyüseydi, bir gün onun gözünü oyup kanını içebilir miydi. Sevginin en hasını onunla tadar, hiçbir canlıya zarar veremezdi. Üç saatten fazla süren lagala, lugala arasında bir cümle ile bile buna değinmelerinin nedeni, sanırım oradaki zevatın da bundan haberi olmayıştı. Yıllardır yaşayarak biliyorum ki, annesinin elinden tutmuş yolda yürüyen çocuk, bir hayvan görüp ona doğru seğırtse ane derhal müdahale edip çocuğu çeker ve "**pis, elleme ısırır**" der. Sevgiyi tam da öğreneceği bir yaşta, engellenen çocuk daha sonra satanist olmasa da bir canlıya yakınlık duymakta bayağı zorlanacak ve ne yazık ki küçükken eline geçen fırsatı kullanamamış olacaktır. Hiçkimse de ileride yaşanacak çarpıklıklara böyle bir sebep bulmayacak, düşünlen durumun sebebinin başka yerlerde arayacaktır. Çocuk yaşlarda sevgi ile dolduramadığı boşluğu ya uyuşturucuda ya da satanizm, matanizm de arıyorsa buna neden şaşılır, şaşarım. Gençlere yardımcı olmak istiyorsak gerçekten, çocuk yaşta onları daha özgür bırakmayı denesek. Çünkü sevgiyi lafla anlatmak doğuştan kör birine mavi rengi tarif etmek gibidir. Bırakın çocuklar kendi gibi olmayan canlılarla yaşamı paylaşmayı öğrensinler.

Hayır, önce siz öğrenin...

Ağaca da F tipi.

EVEREST'ten yeniler...

roman

Kocasının sırlarla dolu intiharının ardından tuhaf bir yalnızlığın kucağına düşen ve ıssız bir deniz kıyısında yaşamaya başlayan Lauren, burada tuhaf, yaşlanmayan bir adamla karşılaşır. Zamanın ıssızlığında beraber bir yolculuğa başlarlar – zamanda, aşkıta ve insan algısında.

Beden Sanatçısı, zamanımızın en iyi yazarlarının birinden unutulması güç, muhteşem ve etkileyici bir roman.

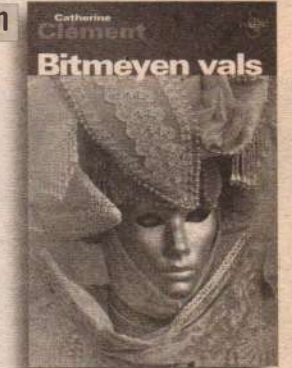
anı

İsrail Devleti'nin kurulmasıyla sonuçlanan savaş, Karmi ailesini Kudüs'ü terk etmeye zorlamıştır. Yahudilerle girişilen bir savaştan kaçan aile, Londra'da, yine Yahudilerin yoğunlukta olduğu bir bölgeye yerleşmek zorunda kalır.

Fatma'yı Ararken, köklerini kanatarak koparmak zorunla kalan bir ailenin, Karmilerin içten ve etkileyici öyküsü...

roman

1874 yılında Viyana şenlik balosunda karşılaştılar. Adam kadına deliler gibi aşık oldu ancak onun kim olduğunu asla bilemedi. 86 yaşına geldiğinde gerçeği öğrendi: Kadın imparatoriçe'ydi...

Fransız romancı ve düşünür Catherine Clément, **Bitmeyen Vals**'te Avusturyalı prenses Sisi'nin yasak bir aşkla örülmüş yaşamından kesitler sunuyor.

Atıf Yılmaz hemen hemen her türde filme imza atmış bir usta yönetmen, bir duayen... Çocukluğunu, sinemayı, aşklarını, Yılmaz Güney'i, Yaşar Kemal'i, Ruhi Su'yu Hayvan'a anlattı.

Hayalleri, Aşkları ve Atıf Yılmaz

Evimizin yakınındaki Yoğurt Pazarı'nda bir darağacının kuruluşunu ve bir insanın asılışını gördüğümü hatırlıyorum. O zaman, güya 'ibret olsun' diye idam cezaları her kentin en büyük meydanında infaz edilirdi. O günden sonra haftalarca yemek yiyemediğimi, sürekli midemin bulandığını hatırlıyorum.

Mersin'de ortaokulun ikinci sınıfında, -şimdi kim, hangi nedenle münasip gördü- hatırlamıyorum. Bana 'rejisör' lakabı taktılar. Herhalde bir Yılmaz daha vardı ondan ayırmak için. Ama neden rejisör? Bana bu ismi yakıştıran arkadaş herhalde şimdi ünlü bir falcı olmalı. Bu lakabın ileride meslek seçimimde, önemli bir payı olmuştur diye düşünüyorum. Ortaokulu bitirdikten sonra İstanbul'a, Lşik Lisesi'ne geldim. Peder bir süre son-

ra taksitleri karşılayamamaya başladı, ondan sonra çeşitli liselerde dolaşmaya başladım. Beş altı yılda dolaşa dolaşa bitirdim liseyi. Bunun içinde Kabataş Lisesi var, Haydarpaşa Lisesi var, Bursa Lisesi var ve en sonunda Mersin'de ilk defa lise açılmıştı; oraya gittim. Ama orada da çıktım. Tembel bir öğrenciydim, pek fazla çalışmıyordum ama hiçbir zaman da okulu bitirmeme gibi bir durumum olmadı. Nasıl olsa biter diye düşünüyordum. Lisedeyken Kral Oidipus'u sahneye koymaya kalktım. Ama gerçekten oynamak için miydi, yoksa etütten kaçmak için miydi belli değil. Provaları yaptık ama oynayamadık.

Önce mimar olmak istiyordum, akademiye girmek istiyordum kazanamadım imtihanı. İstanbul Hukuk'a girdim. Ama kaçak olarak Akademiye devam ettim. Resim, hukuktan önce geliyordu. Sonra Nuri İyem Atölyesi'nde resim çalışmalarına devam ettik. Tavanarası ressamı diye, Fransız Konsolosluğu'nda bir sergi açtık.

İstanbul'a üniversiteye gelirken elimde bir senaryoyla geldim. Edebiyat hocası bir kompozisyon ödevi vermişti, ben onu senaryo haline getirdim. Demek ki ta o sıralar kafamda sinemacı olmak varmış. İstanbul'da

onu pazarlamaya uğraştım. Mersin'deki tiyatrocu abimiz Sohban Koloğlu'nun daha önce İstanbul'a geldiğini, dekoratör olarak o dönemin en büyük yapım şirketlerinden biri olan Atlas Film'de çalışmaya başladığını biliyordum. Onun aracılığı ile sinema çevresinden dostlar edinmeye başladım. Sonra Semih Emin'den asistanlık teklifi aldım. İki filmde asistanlık yaptım, daha sonra da yönetmenlik teklifi aldım. 1951'de ilk filmimi çektim. Kanlı Feryat.

İlk eşim Nur'la Semih Evin'in yaptığı bir komedi filminde tanışmıştık; o filmde başrol oynuyordu. Ben de asistandım. Ondan sonra evlendik. 8-9 yıl sürdü evliliğim. Sonra ayrıldım. 5-6 yıl bekar kaldım. Sonra senaryocu Ayşe Şasa ile evlendim. Ondan da boşandıktan sonra Deniz Türkalı'yla evlendim. Ben Deniz'in babasının arkadaşım. Bir gün Beyoğlu'nda Yaşar Kemal'e rastladım. "Yav bizim Abdülkadir -Vedat'ın asıl ismi Abdülkadir'dir- hapisten çıktı" dedi. "Senaryo yazmak istiyor filan" dedi. Sonra buluştuk, beraber bayağı film yaptık Abdülkadir'le. O dönem Deniz 13-14 yaşındayken tanıyordum ben. Zaman geçti, Deniz, Milliyet Yayınları'nda çalışırken yenden biraraya geldik ve evlendik sonra.

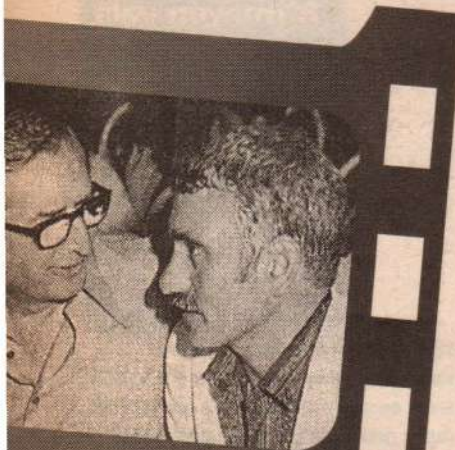
Başta benim için

sinema yapmak önemliydi. Konu seçme şansınız pek yoktur ilk başladığınız zamanlar. Melodramlar, Kerime Nadir romanlarının adaptasyonları dışında ilk defa Kemal Bilbaşar'dan Murat'ın Türküsü diye bir film yaptım. O güne kadar piyasada yapılmamış bir türdü. Bir köy-kasaba güldürüsüydü. Bayağı ilgi çekti. Filmle- riniz iş yapınca prestijiniz artıyor, seçme şansınız oluyor. Tam seçme değil de, üç teklif geliyorsa, en yakınını seçiyorsunuz. Bir de tabii, zaman içinde sadece sinema yapmak yetmemeye başladı. Bir süre sonra zoraki olarak prodüktör oldum.

Seks filmleri ve arabesk filmleri furyası başladı. Onları çekmek istemiyordum. O zaman Türkiye beş bölgeye ayrılmıştı ve oralarda çeşitli işletmeler vardı. Filmleri finanse ederlerdi. Onlardan bir teklif geldi, "Biz seni finanse ederiz, istediğin filmi yap" diye. Kendi istediğim filmleri çekmeye başladım.

Selvi Boylum Al Yazmalım, Kadir İnanır'la Türkan Şoray'ın ilk biraraya geliyordu. Arif Keskiner'le bir film yapmaya karar verdik. Ortak olarak proje arıyoruz. Proje aslında Türkan'dan geldi. 'Ben bir kitap okudum, çok beğendim' diyerek Cengiz Aymatov'un bir kitabını yolladı bana. Kitabı okudum, gerçekten Türkan'a göre oldukça hoş bir hikayeydi. Sovyetler Birliği'ne, komünist sisteme göre yazılmış bir hikayeydi. Liberal, kapitalist bir Türkiye'ye adapte etmek sorunu çıktı. Onu da hallettik zannediyordum bir şekilde. Cengiz Aymatov'dan izin aldık. Telif hakkı da almadı bizden. Öylece çekildi. Ama bu kadar kült film olacağını düşünmüyorduk. Ben zaten sinemacı olarak en iyi filmin on yıldan fazla yaşamayacağı kana-

atındeyim. Bir şeyin eskimemesi için değişebilir olması lazım. Bir romanı okurken aslında yeni bir roman yazıyoruz. Bir dünya klasiği okurken, şimdi ki dünyaya uyarlayıp, kendi dünya görüşümüze göre okuyoruz. Bunun için roman değişebilen bir şey, kalıcı oluyor. Sinema öyle değil, sinema bitmiş bir olay. Saç tıraşı değiştiği zaman, etek boyu kısaldığı zaman bile komik olabiliyor dramatik bir hikaye. Eskimeye mahkum bir sanat.

Yılmaz Güney, lisedeyken Adana'da Dal Film Şirketi'nde çalışıyormuş. Lise bitince İstanbul'a gelmiş ve Dal Film'in İstanbul'daki bürosunu almış. Onu tanıdığımda biz Yaşar Kemal'le bir film yapacaktık. "Bu Vatanın Çocukları" diye. Yaşar yazıyor, ben çekeceğim. Yılmaz'ı Dal Film'e gidip gelirken tanıdım. "Abi beni yanınıza alın", "Abi beni yanınıza alın" diye kırk defa söyleyince bir iş oluyor. Yılmaz'ı yanımıza aldık. Bir süre sonra biz tembel, o çalışkan olunca, senaryoda da yardımcı olmaya başladı. "Bu Vatanın Çocukları" filminde küçük bir rol aldı, hem de üçüncü asistandı. Öylece girdi sinemaya ve devam ettik. Yılmaz asistan olarak başladı. Yılmaz'ın davası vardı bir öyküden dolayı. Önce 7.5 yıl hapsi istendi. Daha sonra müdafaya giddi. Bir gün sette çalışırken, alıp götürmüşler Yılmaz'ı Paşakapısı cezaevine. Ben yoktum. Avukat arkadaşla kalktık gittik, "Kurtarabilir miyiz" diye. Ama mahkeme hükmü kesinleşmiş. 1.5 yıl hapis ve 1 yıl sürgün cezası verildi. Hapislik macerası öyle başladı. Ondan sonra hayatının büyük bir kısmı hapiste geçti. Yılmaz'ın ilginç bir özelliği vardır. Hastalık hastası mı desem? Bilinçaltında bir ölüm korkusu mu desem? Örneğin bir sabah perişan bir halde geliyor. "Abi ben verem oldum" diyor. "Yılmazcığım durup dururken bu verem de nereden çıktı" diyorum. Öksürmeye çalışarak gerçek bir veremli olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. O kadar zayıf ki ister istemez, hastaneye götürüyoruz. Yılmaz sapasağlam çıkıyor... Yine bir gün Yılmaz, Alageyik filminde başrol oynuyor. Filmin bir sahnesini çekerken attan düşüyor, kafasını sivri bir kayaya çarpıyor. O halde sahneyi tamamladı. Sonra kaldığımız otele götürdük başına ilkel bir tedavi uygulayıp yatırdık. Bir süre sonra Yılmaz'ın beni çağırdığını söylediler. Gittim, bütün ekip

Yılmaz'ın başında. "Hayrola nasılsın" demeye kalmadı Yılmaz, "Abi kafamdaki delikten beynim akıyor" demez mi? Yas-tığı gösterdiler gerçekten başındaki yara-dan sarı bir sıvı akmış. Bir telaş, hastane, doktor... Antalya'dayız. Gelen doktor da hayatının ameliyatını yapmaya kalkmaz mı? "Saçları usturaya vurucuz, kafasını açıp yedi santim içeri giricez..." filan diyor Yılmaz'ın yanında. Yılmaz melul melul bana bakıyor. Doktor bir de "Sakin kıpırdatmayın" demez mi? Yılmaz'ı ilk uçakla İstanbul'a yollayacağız da, doktorun elinden kurtarmanın imkanı yok. Acele bir plan kuruyoruz, ertesi sabah doktorun yanına gidiyoruz. Erol Taş kaza haberini duyar duymaz uçağa atlayıp gelen Yılmaz'ın abisi rolünde. Arada filmcilere de küfrü basarak hayatının rolünü oynuyor. Doktora kardeşini İstanbul'a götürmeye geldiğini söyleyerek, "Bana engel olmaya kalkanı..." diye kükrüyor. Eli filmde kullandığımız sahte tabancılardan birine gidiyor, doktorun beti benzi almış: "Siz bilirsiniz!" diyor. "Aslında onu kurtarabilirdim..." Neyse Yılmaz'ı ilk uçağa atıp İstanbul'a yolluyoruz. Filmin yapımcısı Hürrem Erman'ı durumdan haberdar etmişiz. Yılmaz'ı havaalanından alıp doğrudan hastaneye götürmüş. Doktor, Yılmaz'ın yarasına şöyle bir baktıktan sonra biraz penisilin tozu ekip "Git çalışmaya devam et" demiş. Her an ölümü bekleyen Yılmaz, sanırım biraz bozulmuştur.

Yaşar Kemal, Kadirli'nin Hemite köyünden ya, önüme gelene övünerek ünlü romancıları Yaşar Kemal'in bir eserini filme alacağımızı anlatıyor, hoş görünmek istiyorum. Onlarsa "Boş ver körü" deyip geçiyorlar. Sonra peşinden biri "Canım, İnce Memed'in hikayesini ben anlattım ona" deyip çıkıyor. "O kadar da iyi yazmamış." diyor birisi. Bir başkası "Ölmez Otu, benim hayatım" diyor. Her romanın gerçek bir sahibi var. "Ben yazsaydım sen o zaman görürdün." Bunu söyleyenin okuma yazması yok belki.

Onlara, anlattıklarını varsaydıkları şeylerin, hayat hikayelerinin, Yaşar Kemal gibi gerçekten büyük bir yazarın eli değmese, hiçbir önemi olamayacağını, bir sanat eseri olamayacağını anlatamıyorum.

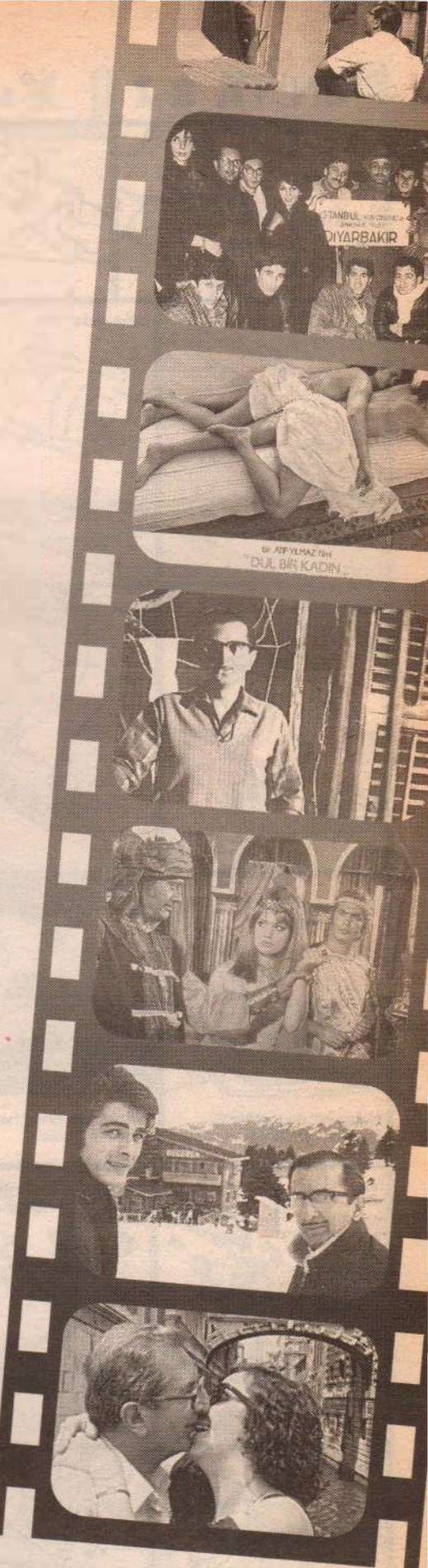
Ruhi Su'nun Kadirli'de bulunduğu çevreye nasıl yayıldı bilmiyorum. Kadirli'de, neredeyse bütün Çukurova'da ne kadar aşık varsa bizim kaldığımız otele taşınmaya başladı. Sazını kapalı Ruhi abinin odasının kapısına dayanıyor. O dönemde ses kayıt cihazları o kadar gelişmemiş. Madeni bir tel üzerine kayıt yapan kocaman bir teybimiz var. Ruhi abi, büyük bir sabırla, gelen her aşıkla konuşuyor, iyi kötü demeyip söylediklerini, türkülerini büyük bir sabırla dinliyor. Tebe kaydediyor. Doğada dağdan dağa ulaşan sesler, otelin içinde gümbür gümbür patlıyor. Bu malzeme, ilerde filmimiz için de çok yararlı olacaktı. Tabi bu arada aşık sayısı yüzü aşmaya başlayınca, bütün ekibe fenalık geldiğini de söylemeliyim.

Güldürü türünü daha çok seviyorum. En popüler olanı Kibar Feyzo. O filmle ilgili aklievvel bir emniyet amiri suç duyurusunda bulunmuştu. Komünizm propagandası yapmaktan dolayı yasakladılar bir süre. Duvar yazıları ve Şener Şen'in söylediği "Ula ağanın pokunun üzerine pok olur mu" cümlesi yüzünden de herhalde.

Tarik Akan'la bir ara çok kötü filmler yaptık. Onun da playboy olduğu, sıradan filmler çekti. Tarık'la en önemli filmimiz Adak'tır. Dönemine göre en ilginç film. Toplumsal, yarı belgesel kurgusu olmasından dolayı. En son Eylül Fırınası'nı yaptık.

Ben 48 yaşına kadar askere gitmedim. Çağırmadılar. Çağırmanın da 'Gitmenin alemi yoktur' diye, gitmedim. 48 yaşındayken birisi ihbar etti beni, bizim piyasadan. Ondan sonra peşime düştüler, 48 yaşında askere gittim 'er' olarak. Acemiliği Burdur'da yaptım 3 ay. Ondan sonra Gebze'ye geldim. Orhan Bilgiç Kültür ve Turizm Bakanı'dı, Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'tı. Tanıyordum onları ve mecliste arkadaşlar da vardı. O dönem af kanununa bir defalık madde koydurmayı başardım. "46 yaşını bitirenler askerden muaf" diye. Yoksa mahvolmuştum. Çok matraklı, Paşa'dan iki yaş büyüdüm. Oradaki insanlar yetişmelerinden dolayı sivil hayattaki insanlar gibi değil. Biraz farklılıkları var. Ama ne olsa biraz kollandım. Paşa mesela, Burdur'da "Siz talimlere, eğitime çıkmayın" dedi. Sonra Subay Gazinosu yapıyordu. Burdur'da sinemacı olduğum için film filan lazım, "İzmir'den bize film temin edersen, sivil giyin" dendi. Sivil giyinince yüzbaşidan, binbaşıya kadar olan bütün rütbeliler beni subay zannedip selam veriyorlardı. Er olduğumu bilmiyorlardı tabi. Bende bozuntuya vermiyordum. "Merhaba evladım" deyip geçiyordum.

Ben bir kadını tavlamaya hiç niyet etmedim. Çapkınlık, niyet etmek ve onu elde etmek için emek harcamaktır.

Ben bunu yapmadım. Kadın arkadaşım daha çoktur ama.

Aşk patolojik bir vakadır. Sağlıklı bir iş değil. Önemli olan belli bir birikimden sonra, bir şeyler paylaşıktan sonra sevmek. Aşk çünkü hastalıklı bir durum. İki kişi arasında iktidar mücadelesi.

Bağırsak ameliyatı, disk ameliyatı, en son prostat kanseri oldum, atlat-tım. 7-8 sene oldu. Cem Mansur ve Lale Mansur yakın arkadaşlarım. Onların Londra'da evleri vardı. Onlara gittim, orada radyoterapi gördüm. Kemoterapi gibi değil. Hiçbir yan etkisini hissetmedim. Erken teşhis oldu da kurtulduk. H

başlarımı kazmaya

burdani ki
aceba

A-A geçen sene incelik
bir şeymişim, ne çok kilo
almışım ben vahi!

bulmak
tabi

evraka yolları
dar! daaer bana
bakma benim

Sicak

Sıcak
çöllere
düşlerini
ezen benim
hasat yapan
sezonluk
işçimsin
bi kere!...
Seni en çok
en çok
bu yüzden
seviyorum!

Beşiktaş Spor Kulübü'ne yirmi beş yıl hizmet vermiş masör Necati Yücel futbolu, masörlüğü, sakatlanmayı, çocuklarım dediği futbolcuları ve Beşiktaş hakkındaki görüşlerini anlattı.

Sakatlandığı Zaman Oyuncu Yalnız Kalır

FARUK KAYA

Nasıl başladı masörlük?

- 1949'da Kastamonu'nun Abana ilçesinde doğdum. Liseyi, Sanat Enstitüsü'nde İstanbul'da okudum. Benim kamfanda okul bittikten sonra İsviçre'ye gitmek vardı, her şey hazırda gidecektim yani. Son anda bir değişiklik; Beşiktaş kulübünün o zamanki masörü Zeki Er, yanıma genç bir eleman istiyordu. Zeki Er'le tanıştık, kulübün birinci masörüydü, pratik olarak onun yanında yetiştim.

Çocukluk yıllarınızda futbola aranız nasıldı?

- Okul yıllarında oynadım, çok iyi olmasam da tekniğim iyiydi. Hatta Beşiktaş'ta futbolcularla birlikte antrenmanlarda 'ortada sıçan' oynardım.

Yaptığınız işin en doğru ismi nedir?

-En doğrusu spor masörü bence. Hâlen bu işin bir okulu yok. Spor masörü sahada ilk müdahaleyi yapar; çünkü Anadolu'yu düşünün orada normalde doktor bulmak zor, kulübün doktoru nasıl olsun. Çoğu kez doktor yerine maçlarda imza atmışım.

Maçlarda; koşarak gelir masör, fıs fıs soğutucuyu sıkar ve gider. Masörün bir takımdaki görevi ve önemi nedir?

- Masörlük denilince ikiye ayırmak gerekir; birincisi genel dinlenme masajı yaparsınız ki o bile bilinmiyor pek. Halk arasında omuzlar şöyle bir mincıklandığı vakit masaj yapıldı sanılıyor. Spor masörü dendiğinde ise; profesyonel manada hayatını bu işten kazanıyorsa anatomi bilecek, lisan bilecek, teorisini bilecek, sinir sistemini bilecek...

Halkın bakış açısı nasıldır masörlüğe, kız verirler mi yani?

- Neden vermesinler? Ben evliyim, kızım İngilizce öğretmeni, oğlum Avustralya'da mastır yapıyor. Halkımızın bakış açısı da yeni yeni değişmiştir; hani iğne yapan, oyuncuyu sakat bırakan masörler yok artık.

Bir masör nasıl hazırlanır maça?

- Masör de bandajlarını, çantasını hazırlar. Maçlardan önce program dahilinde tek tek futbolcuların masajını yapar. Masaj yaparken bile sakatlık olacağını görebilir. Bir nevi erken teşhis...

Masör-futbolcu ilişkisi nasıldır?

- Eşimden, ailemden çok futbolcularla beraberdim. Bayramı, yılbaşı yok bu işin, hep onlarlasınız. Bir de ben yanımdaki asistanı göndereyim değil de, bizzat kendim gideyim isterdim. Oyuncu sakat-

lık durumunda sizin orada olduğunuzu bilmeli, böylece daha güvende hissederek kendisini. Bulunmadığım bir antrenmandan sonra Necati ağbi nerdesin, niye gelmedin diye sorarlardı. Bu sevgiyi hak etmek için aynı şekilde ben de onları çok sevdim ve çok saydım. Onların nabzını tutabilmek çok önemlidir. Oyuncular çocuk gibidir, onların psikolojisini bana doğru yürürlerken anlardım. Bir tarafta sizin kanatlarınızın altındaki çocuklar, kenarda biraz daha mesafeli bir teknik kadro. İyi bir masör ikisi arasındaki dengeyi sağlayabilmelidir. Böyle olunca oyuncu da size güvenir, rahatlar. Sakatlandığı zaman oyuncu yalnız kalır, bakın bu çok önemli. Ahmet Dursun örneğinde olduğu gibi, aylardır sakat çocuk.

En fazla sakatlık maçlarda mı yoksa antrenmanlarda mı olur?

- Maçta daha fazla olur. Orada tam kapasitesini kullanıyor oyuncu.

Sizin zamanınızda en az sakatlanan ve en çok sakatlanan kimdi?

- En az sakatlanan Rıza Çalımbay diyebilirim, Ulvi'yi, Kadir'i de sayabilirim. En fazla sakatlanan Metin Tekin; sprinter olduğu için...

Futbolcunun oynadığı mevki, sakatlıklarda etkili mi?

- Tabi, gerideki oyuncular; stoper diyelim, ya da orta sahadakiler belli alanlarda koşarlar, patlayıcı deparları az olan sporculardır, ama kanat oyuncuları 60-70 m. git gel yaparlar. Aynı şekilde forvet oyuncularının sakatlanma riski daha fazladır. Örnek : Rıdvan Dilmen, Metin Tekin...

Sizi en çok korkutan sakatlık hangisi olmuştu?

- Sarı Fırtına Metin örneğini verece-

ğim. Gordon Milne zamanı, Sakarya ile oynuyoruz, yanılmıyorsam kupa maçıydı. Sakaryaspor'un Turan'lı, Oğuz'lu zamanları. Bir kafa topunda Turan ile Metin çok kötü çarpıştılar. Travma geçirdi Metin, konuşamama hali oldu, burnundan kan geldi. Vakit kaybetmeden İstanbul Cerrahpaşa Hastanesi'ne kaldırdık. Altı ay uzak kaldı futboldan.

Siz hiç sakatlanmadınız mı?

- Antrenmanlarda hep kenarda oturdum herhalde. Futbolcular kadar olmasa da ben de koşuyordum. Yine bir çalışmada "ortada sıçan" yaparken Samet Aybaba ve Kadir arasında kalarak sakatlandım. Bu sefer futbolcular ilk müdahaleyi yaparak saha kenarına taşıdılar beni. "Yaktınız beni" diyorum, "biraz da masörler sakatlansın" diye gülmüşlerdi.

'Numaradan yerde yatıyor' ya da 'harbiden gitti çocuk' dediğiniz anlar olur muydu maçlarda?

- Hangisinin düştüğü zaman kolay kalkacağını, hangisinin yatacağını çok iyi bilirim. Gordon Milne ayakta kalmak önemli derdi, Daum da öyleydi, hep bunu aşılama çalışmaları futbolculara, bana da kolay kolay gitme derlerdi, bırak kalksın. Futbolcu isteyerek pek yapmaz ama artistik düşme diye bir şey de vardır.

Yaşadığınız en anlamlı şampiyonluk hangisiydi?

- Altı şampiyonluk yaşadım. 1981-82 sezonundaki şampiyonluk önemliydi. Trabzonspor'la çekişiyorduk, son maçımız Eskişehir'leydi. Eskişehirspor kaybe-

derse düşecekti, bu açıdan da trajiktir. Şimdi Malatyaspor'un hocası Ziya'nın 2 golüyle kazanarak şampiyon olmuşuk.

O kadar yıldan sonra Beşiktaş'tan ayrılmamız nasıl oldu?

- Uzun yılların getirdiği bir yorgunluk vardı ama yönetime de biraz kırıldım, Süleyman Seba dönemi. Biraz daha anlaşılacak isterdim. Sorunlar oturup konuşularak halledilebilirdi.

Masaj salonunuza kimler geliyor?

- Tenis oynarken sakatlanan birisi de geliyor, özel olarak gelenler de var. Geçen yıl Sergen gibi, Tümer gibi... Beşiktaş'tan oyuncular geldi.

Beğendiğiniz futbolcular?

- Eskilerden; Pele, Metin Oktay derim. Bugün yabancı olarak Zidane çok iyidir. Beşiktaş eski kadrodan; yakacaklarınız beni valla, hangi birini söylesem ki Rıza, Şifo Mehmet.... Sergen var, hala oynuyor. Yenilerden Fenerbahçe'li Tuncay'ı beğeniyorum.

Eski, bir de şu anki Beşiktaş kadrosunu ve taktiklerinizi öğrenebiliriz?

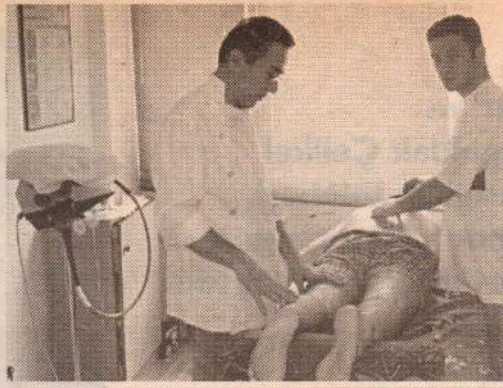
- Eski kadroyu 4-4-2 olarak düşünüyorum; defansın ortasında Gökhan ile Ulvi, sağ bekta Süleyman Oktay, sol bekta Kadir. Orta sahada göbekte Şifo Mehmet ve Ali Gültiken, tabi Ali ortadan forvete destek verecek, üçlü forvet gibi... Orta sahanın solunda Sergen Yalçın, sağ tarafında Rıza. İlerideki ikili de; Metin ve Feyyaz diyorum. Şimdiki Lucescu'nun oynattığı düzeni beğeniyorum 3-5-2 yani. Gerideki üçlü savunma; Emre Aşık, Ronaldo, Zago. Sağ kanatta Kaan Dobra ileri geri çalışacak, aynı şekilde solda İbrahim Üzümler. Ortada Guinti ve Tayfur, forvetin arkasına da Sergen'i koyardım. İleri ikilinin biri İlhan Mansız, diğeri Ahmed Hassan.

Masörlük yapmasaydınız ne iş yapardınız?

- Ahşap modelleri, makine parçalarıyla uğraşıyor olurdum belki, ama hayat bu hiç belli olmaz...

Son olarak söylemek istediğiniz?

- Hayvan Dergisi'ne gerçekten çok teşekkür ediyorum, hep göz önünde bulunanları değil, işlerin arka planlarında kalanları da görmek gerekir. H

İki arkadaş - şair, Rüştü Onur ve Muzaffer Tayyip Uslu, Zonguldak Çelikel Lisesi'nde okumuşlar ve Necatigil'in talebesi olmuşlardır. Garip şiiri çizgisinde yaşlarına göre yetkin şiirler ortaya koymuşlardır. Her iki şair de genç yaşta veremden ölmüştür...

İki Naif Şair İki Trajik Hayat

İHSAN TEVFIK

Beni bugün saat 4'te caddeden bir çocuk gibi koşarak, hatta zıplayarak geçtiğini görenler garip buldular. Evet artık ben Garip'im. Süleyman Efendi'yle akrabalığımız anadan geliyor. (R. Onur)

Şair Dostlar

Turgut Uyar, "Bir Şiirden" adlı inceleme kitabında Rüştü Onur ile Muzaffer Tayyip Uslu'yu bir arada değerlendirirken: "Şiirleri de yazgıları gibi açıklanmaz bir biçimde birbirlerine benzeyen bu iki şairi bir arada anmak gerekliliğini duydum." der.

Oktay Akbal da "Şair Dostlarım" da iki ozanı birlikte ele alır. Akbal, kitabında tanıdığı şairlerle dostluğunu anlatırken hiç tanımadığı bu iki naif ozanı da 'şair dostlar' arasında gösterir. Şöyle der onlar hakkında Akbal: "İkisini de tanımadım. Ne dumanlı bir kahvede, ne bir deniz kıyısında, ne de herhangi bir sokak ortasında karşılaştım. Nasıl konuşturlardı, nelerden bahsederlerdi, gülüşleri, bakışları, adım atışları, şiir okuyuşları nasıldı bilmiyorum..."

O şiirlerdeki tatlı hüznü, hayata bağlılığı, eşsiz sevinci gördükçe onlar için hayalimde bir çizgi olsun çizemiyorum. Onlarla, bol gölgeli bir kahvede, karşılıklı oturmak, birer sigara yakıp, şiirden, insanlardan, aşktan konuşmak isterdim...

Ben ikisiyle de kendimi yabancı saymıyorum. Sanki eskiden beri tanıyormuşum, saatlerce karşılıklı konuşmuşum, şiirlerini dinlemişim, dertlerine ortak olmuşum, تنها yollar boyunca avareliklerinde beraber bulunmuşum. Hayatının bütün hikayesini öğrenmiş gibiydim."

Benzer Yaşamalar

Sadece T. Uyar ve O. Akbal değil; onlardan bahseden birçok şair, eleştirmen iki şairi birlikte ele alır. Ben de yazgıları-şiirleri neredeyse ortak iki şairi aynı şekilde birbirinden ayrı düşünemiyorum. Ortak yaşamalar, dedik de bakın hangi noktalar da birleşiyor iki şair.

En başta kısacık bir ömür ve talihsiz bir yaşam serüveni. Rüştü Onur 22, M. Tayyip 24 yaşında veremden ölür. Zonguldak Çelikel Lisesi'nde iki arkadaş beraberdirler. Hocaları da **Behçet Necatigil**'dir. Rüştü Onur, Devrek'te (Zonguldak) doğar, İstanbul'da ölür. Muzaffer Tayyip İstanbul'da doğar, Zonguldak'ta ölür.

Her şeyden önemlisi, ikisi de bir kazanın iki ayrı uçtan örülmesi gibi benzer bir şiiri birbirlerine yaklaşıp dokurlar. Bir üst başlık koymak gerekse "Garip" bir şi-

iridir bu. M. Tayyip, hayattayken "**Şimdi-lik**" adlı bir şiir kitabına varır. (1945) Rüştü Onur bir kitaba varamaz. Ama 1956 yılında Yeditepe yayınları arasında **Necati Cumalı**, M. Tayyip'i "Bütün Şiirleri" ile yayımlar, **Salah Bırsel** de "Rüştü Onur" kitabını düzenler. Aranırsa daha birçok yakınlık bulunabilir.

T. Uyar, her iki şairin şiirlerinin benzerliğini; içinde bulundukları toplumsal sınıf, eğitimlerinin benzerliği, uzun süre bir arada bulunmanın verdiği etkilenme, birtakım şeyleri birlikte bulma, birlikte düşünme yönleriyle açıklanabilir bulur, ama yazgıları?...

Memnuniyet

Benden zarar gelmez

Kovanındaki anyı

Yuvasındaki kuşa

Ben kendi halimde yaşarım

Şapkamın altında.

Sebepsiz gülüşüm caddelerde

Memnuniyetimden;

Ve bu çılgınlık delicesine

İçimden geliyor.

Dilsiz değilim susamam

Öyle ölümler gibi

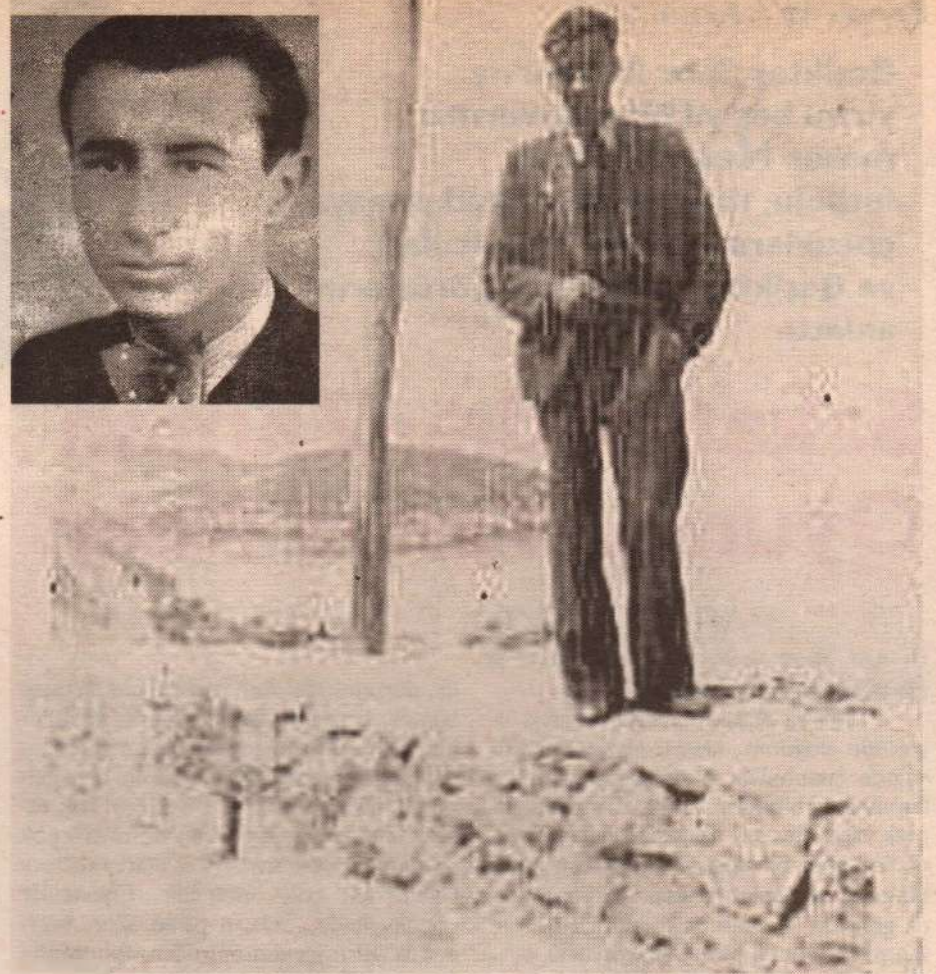
Bu güzel dünya ortasında.

Rüştü Onur

Yeni Zonguldak, s.34, 1942

Kime Anlatacaksın Velakin

M. Tayyip'in ve R. Onur'un, şiirlerinde, 'kendi şapkası altında yaşayan' 'küçük insan' anlattıkları eleştirmenlerin ortak saptamasıdır. Her zamanki mutluluk-mutsuzlukları içinde, sokaktaki, evdeki, elleri ceplerinde ısıklı çalan, aşık olan, serserilik yapan, baharı özleyen, harbin bitmesini isteyen, hayat karşısında çoğu kez mahzun duran bir insandır bu. Bu insanın, yaşam bütün güzelliğiyle yanı başındadır, ölüm de. Her ikisi arasında gel-gitler zaten modern insanın dramıdır ve şiirin de konusudur. **Orhan Veli'yi, Cahit Sıtkı'ya** ve diğerle-

rini hatırlayın.

2000 yılında M. Tayyip adına bir şiir yarışması düzenleyen ZOKEV'in (Zonguldak Kültür ve Eğitim Vakfı) başkanı Prof. Dr. Vedat Didari "Muzaffer Tayyip Uslu'ya Armağan" kitabının önsözünde şöyle diyor: "Yirmi dört yıla, ölümünden altmış yıl sonra anılacak kadar eser sığdıran bir şairin arkasından uzun uzun yazmak olsa edebiyatçıların işi. Bizim işimiz unutmamak, unutturmamak... Anmak...Gelecek kuşaklara bırakmak..." Sayın Didari'nin, M. Tayyip'i esas alarak söylediği bu sözler benim Hayvan'da yazdığım yazılardaki temel yaklaşımıma da veriyor.

Evet, unutmayalım, unutturmayalım. Şiirin ve hayatın çilesini çekmiş garip ozanların ilgiyi çokça hak ediyor ama bir başka unutulmuş ozan **Cemal Kırca**'nın söylediği gibi: "Kime Anlatacaksın Velakin!" Haklıyız da alacağımız yok! Galiba.

"Vakit erken" der şair ama erken gider: "... Hülâsa anacığım / Ne ambarda darım / Ne evde karım var / Çıplak doğurdun beni / Çıplak gideceğim..."

Sanat Yaşamları ve Şiirleri

İki arkadaş-şair Zonguldak Çelikel Lisesi'nde okumuşlar ve Necatigil'in talebesi olmuşlardır. Necatigil, **Tahir Alangu**'ya yazdığı bir mektupta hem R.Onur'dan hem de M. Tayyip'ten şöyle söz eder: "Buralı diğer iki genç -henüz liseyi bitirmemiş- şairle birlikte gazetede de göreceksin ya, üç şiir (Her üçü de henüz hiçbir mecmuada çıkmamıştır. Yeni Zonguldak'a bahsettik bu şerefli!) çıkarıyoruz. (Zonguldak, 14.4.1942)

M. Tayyip ilk defa Varlık'ta çıkan şiirleriyle adını duyurur. Daha sonra Zonguldak'ta çıkan **Ocak**, **Değirmen** ve **Karaelmas** gibi gazete ve dergilerde yazar. R. Onur ise; **Yeni İnsanlık**, **Varlık**, **Ses**, **Bağ**, **Ocak**, **Yeni Zonguldak**, **Serveti Fünun** gibi dergi ve gazetelerde görünür.

Her iki şair de Garip şiiri çizgisinde yaşlarına göre yetkin şiirler ortaya koymuşlardır. Hatta Garip'in poetikası daha ortaya konmadan da T. Uyar'ın deyişiyle,

"sezgileriyle varırlar bir şiir beğenisinin kıyısına." M. Tayyip, Karaelmas ve Ocak'taki yazılarında O. Veli'ye benzer görüşler söyler. Halis şiir, vezin ve kafiye-nin hatta mananın dışındadır, der. Güzel şeyler söylemekten çok söyleyiş tarzının önemli olduğuna dikkat çeker. Edebi sanatlarla ve imgeye karşı da mesafeli durur. R. Onur ise açıkça şu sözleri söyler: "Beni bugün saat 4'te caddeden bir çocuk gibi koşarak, hatta zıplayarak geçtiğini görenler garip buldular. Evet artık ben Garip'im. Süleyman Efendi'yle akrabalığımız anadan geliyor."

Yaşama Sevgisi

M. Tayyip de, R. Onur da yalın, adeta çıplak denilebilecek bir dille şiirler kaleme alırlar. 'Yaşama sevinci' diğer 40 kuşağı şairlerinde olduğu gibi kutsanmıştır onlarda. O. Akbal'ın, incelemesinin sonunda dikkat çektiği M. Tayyip'e ait iki dize yaşam ve ölüm karşısında sadece iki şairin değil neredeyse bütün bir kuşağın tavrını yansıtır: "Güzel olan yaşadığımızdır / Bir gün öleceğimiz değil."

Yine M. Tayyip'in hastalığını, veremi imlediği "**Kan**" şiirinde bile hastalık ve ölüm değil yaşama sevgisi ön plana çıkar.

Arzu

*Bir sabah uyandığım vakit
Seyredebilsem pencereden
Kocaman gemilerle dolu
Kocaman bir limanı*

*Bir sabah, uyandığım vakit
Rabbim diyebilsem, içimden,
Bir şeyler var bu sabahta
İnsana "Yaşıyorum" dedirten.*

Muzaffer Tayyip

Rüştü Onur, 1920'de Devrek'te başlayan kısa yaşam koşusunu, 1 Aralık 1942'de İstanbul Beşiktaş'ta, Şair Leyla Sokağı'nda tifodan ölen nişanlısının evinde tamamlar. 2 Aralık 1942'de Beşiktaş'ta Yahya Efendi Mezarlığı'nda kendinden 19 gün önce ölen nişanlısının yanına defnedilir.

R. Onur, nişanlısı ile Heybeliada'da Sanatoryumda yatarak tanışmış, oradan çıkınca kızın Şair Leyla Sokağı'ndaki evine taşınmıştır. Şair, geçimlerini sağlamak için sokakta ve Beşiktaş Pazarı'nda yeşillik satmıştır.

Garip şiiri tarzında, yaşama sevincini işleyen "küçük adam"ı anlatan şiirleriyle sevilmiştir.

Trajik bir şiirdir: "Önce öksürüverdim / Öksürüverdim hafiften / Derken ağzımdan kan geldi / Bir ikindi üstü durup dururken / Meseleyi o saat anladım / Anladım ama, iş isten geçmiş ola / Şöyle bir etrafıma baktım / Baktım ki yaşamak güzeldi hâlâ"

Yaşama sevgisinin ne kadar rahat bir

İtiraf

I.

Size açabilmeliydim içimi

Geceler yalnız size

Ve yüzüm kızarmadan

Çocukluğumun küçük aşklarını

Anlatabilmeliydim

Geceler yalnız size.

II.

Benim de aşklarım oldu

Ve alabildiğine günahlarım.

Halbuki bigünah olmak istedim

Bütün ömrümce.

III.

Anam,

Ben topaç çevirirken sokakta,

Benim güzel oğlum

Paşa olacak derdi...

Halbuki ben hâlâ

Topaç çeviriyorum sokakta.

Rüştü Onur

söyleyişle verildiği dikkatlerden kaçmamaktadır. **Salah Bırsel**, 1955'te Yeditepe'den çıkan "Günlük"ünde: "Denilebilir ki, yeni edebiyatımız içinde, M. Tayyip Uslu kadar mısraları rahatlıkla söylemiş bir başka şairimiz yoktur. Hem sonra, Muzaffer, bu rahatlığı, şiirini nesre düşürmeden elde etmesini bildi."

Herhalde yaşamadan duyulan memnuniyetin zirvelerinden biri olsa gerek R. Onur'un en çok bilinen ve sevilen "Memnuniyet" şiiri. Şöyle bitiyordu: "Dilsiz değilim susamam / Öyle ölümler gibi / Bu güzel dünya ortasında"

Yine, M. Tayyip, "Rüştü'den Gelen Mektup" şiirinde yaşama sevgisi adına ortak bir ses verir ikisi adına: "Önce bütün şairlere selam / Sonra şunu söylemek isterim / Ölüm hiç de güzel değil / Ne sabah var ne akşam" İki şairin de trajedisi bu di-

zelerde saklı zaten. Yaşama derin bir aşkla bağlı iki naif ozan, ne sabahın ne akşamın olduğu o dar, kör kuyulara daha 25'i bile bulmadan girdiler.

M. Tayyip demiyor muydu: "Vefasız dostlara hatırlat / Kimseye kalmaz o dünya" R. Onur demiyor mu: "Sabah dönüşünde annem / Bütün kuşları / Odamda bulacak / Ve ben kim bilir o zaman / Nelerde olacağım."

R. Onur'a ait Elveda şiirinin son iki dizesiyle elveda diyelim: Elveda bir ömür süren yolculuk / Elveda ey kuş ki dallar arasın-da.

Muzaffer Tayyip, 1922'de İstanbul'da doğar. O da yakın arkadaşı R. Onur gibi genç yaşta (24) 1946'nın 3 Temmuz'unda hayata gözlerini yumar. "Ah elbet dolarsa ölüm sık sık dilime / Öleceğim, ölüyorum, öldüm / Diyeceğim bir gün"

İki şair de veremden ölür. Hastalık yüzünden İst. Üniv. Felsefe bölümündeki eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmıştır. Bunda maddi yetersizliklerin de rolü vardır.

M. Tayyip, -hastalığıyla ilgili olarak- ölümünden 4 ay önce yazmış olduğu bir mektupla Oktay Rifat'tan da yardım ister. (23.02.1946 tarihli mektup)

Bir müddet Zonguldak'ta kömür işletmelerinde memurluk yapmıştır.

*Zokev'den bir diğer dost Ahmet Öztürk, Devrek Belediyesi'nin, Rüştü Onur'un büstünü diktiğini ve yine Salah Bırsel'in 1956'da Yeditepe Yayınları arasında çıkan "Rüştü Onur" kitabını yeniden basmak için belediyenin hazırlık içinde olduğunu söyledi. İnsan şiir adına seviniyor, umutlanıyor. H

Rüştü'den Gelen Mektup

-Oktay Rifat'a-

Önce bütün şairlere selam

Sonra şunu söylemek isterim

Ölüm hiç de güzel değil

Ne sabah var ne akşam

Sokakların ellerinden öperim

Bana yaşamasını öğretmişlerdi

Dost olsun düşman olsun

İnsanlara iyi günler dilerim

Söyle sarı saçlı daktiloya

Ben yokum artık

Vefasız dostlara hatırlat

Kimseye kalmaz o dünya

Nasıl unutturum güzeldi yaşamak

Fakat hakkı varmış Oktay'ın

"Hatıralar da dal istiyor

Kuşlar gibi konacak"

Muzaffer Tayyip Uslu

Simdilik 1945

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

sinek

Sivrisinek sinekçiller familyası içindeki en beter türdür; Kan emer...

Sinekler insanlardan çok çekmiştir. Özellikle çocuklar sinekler için bin türlü işkence icad etmiştir:

Çift kanatlılardan, altı ayaklı uçucu böceklerin genel adı.

Uzun yol yapan kamyonların, otobüslerin ön camları sinek mezarlığı gibidir. Ne kadar çok sinek varsa, yol o kadar uzun, sıkıntı o kadar büyük, ayrılık o kadar yaman demektir.

Bazıları sineği bile incitmekten çekinir. Sahi siz hiç öldürmeden önce bir sinekle göz göze geldiniz mi?

Bir gün çok yürürseniz dikkat! / sinekler şehirde kalıyor.

Yangın, E.Cansever

Eskiden lux lambaları yaygındı. Piknik yerlerinde, akşam alacasında, genzimize varmış sinek kokusu dolardı. Sinekler ışığa koşar ve mutlu ölürlerdi...

Sinek az gelişmişliğin, pisliğin, sefaletin simgesidir.

Küçükken sinekleri izlerdim. Garip bir hareket yaparlardı; ön kollarını bıçak biler gibi birbirine sürterlerdi. İşte, derdim kendi kendime, yine insanlarla savaşa hazırlanıyorlar.

Büyüteçle yakma yöntemi

Göğesinden iğne geçirme yöntemi

Ayağına ip bağlama yöntemi

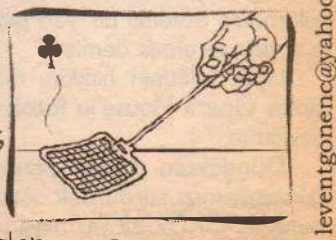

Kanatlarını koparma yöntemi

Toplu olarak kibrit kutusuna hapsetme yöntemi

Aşağıdaki karikatür en çok çizilen sinek karikatürlerinden biridir.

Levent Gönenç

Akşama tarhana çorbası yapıyordum. Koyulaşsın diye karıştırıp dururken, içimden vız gelir telefon faturası diyerek, sarıldım mutfaktaki telefona. Şavkar'ı da mutfakta yakalamıştım.

Yaşadığımız Şiir

NIHAT ZİYALAN

Elektronik posta çıktı, elyazılı mektupların pabucu dama atıldı. Zarfı elime aldığımda bir heyecan, zarfı açtığımda bir başka heyecan. Bunları arada bir yaşıyorum artık. **Şavkar Altinel**'in önce kitabıyla tanıştım. 1996 yılında imzalayarak Sydney'e gönderdiği **Güneydeki Ülke: Avustralya'da Bir Yolculuk**'la.

Elyazımla bir teşekkür mektubu yolladım. Elyazısıyla birşeyler karalayıp yollarsa sevineceğimi de ekledim mektubuma. *Yahu benim elyazım çirkindir* diyen mektubunun ardından şiir kipleri de geldi. Gerçekten elyazısı çirkindi ama satırları derinlikliydi. Şavkar'ın şiirlerini, zihni mi geliştiren mektuplarını okudukça, şiirimin değiştiğini farkettilim. Şimdi artık, sözcük deformasyonu ile imgeye yüklenip bir şey söyleme yerine, yaşadığım şiiri terütaze anlamlarla vermeye çalışıyorum.

Daha sonra karısının sayesinde Şavkar'la tanıştım. Sydney'e gittim, şöyle güzel bir Opera House'lu fotoğraf çektiyordum diye içlenmesine dayanamayan karısı, doğum gününde ona bir sürpriz yaparak, Londra-Sydney uçak bileti almış.

Sydney'e gelişinde, rahatsız etmekten çekindiği için evimde kalmadı Şavkar. İlk görüşte soğuk bir adam izlenimi bırakmıştı. Kenti dolaştığımız birkaç gün içinde yanıldığımı, egosu doyuma ulaşmış gerçek bir entelektüelle karşılaştığımı anladım. Soğuk bir adam yerini ciddi bir adam aldı. Not tuttuğu defterini, kıymetli kağıtlarını, fiyakalı bir çantada değil de, plastik bir torbada taşıyan alçakgönüllü bir kişilik. Sonra dikkat ettim, daha önce sevgili **Orhan Pamuk**'la dolaştığımız güzergahı seçmişti. Harita okumalarına hayran olduğum kişiler. Bir de bunlara sevgili **Genco Erkal**'i eklemek zorundayım. Sydney Kulesi'nin tepesinden, otuz kilometre ötedeki bir yeri işaret ederek *bak sizin ev orada* demişti.

Uçak biletinin hakkını ödemek için bolca Opera House'lu fotolarını çektim Şavkar'ın.

Döndükten sonra yazışmamızı ve faklaşmamızı sürdürdük. Ardından aynı dergide, **ÖKÜZ**'de yazmaya başladık. Şi-

iri bıraktım, artık şiir yazmayacağım diyen yazısını gene **Öküz**'de üzümlere okudum. Sevgili **Memet Fuat**'ın iyi şiir dediği Şavkar Altinel, düzyazıya vurdu kendini. Dergilerde yayınlandığı sırada ses getiren bu yazıları YKY kitaplaştırdı. Belki Tüyap Kitap Fuarı'nda görmüşsünüzdür.

Yılmaz Güney'li yıllarda, Adana'daki abimiz **Kolonyacı Şükrü Tekbaş**, bize **Arif Damar** şiirini sevdirmişti. Ne zaman ondan şiir okusam heyecanlanırdım. Bir süre önce Hayvan'da çıkan **Mübadil**'ine de çarpıldım. Melbourne'da oturup, çiziktirip duran **Deniz Günal**'ı aradım hemen. Hayalimizde kurduğumuz, **Damardan Şiir Derneği**'nin bir üyesi olan Deniz, fahri başkanımızı kastederek, *Şavkar'a okudun mu* diye sordu. Akşama tarhana çorbası yapıyordum. Koyulaşsın diye karıştırıp dururken, içimden vız gelir telefon faturası diyerek, sarıldım mutfaktaki telefona. Şavkar'ı da mutfakta yakalamıştım. Penceresinden el kadar kış bahçesini seyrederken çay yapıyormuş kendine.

O da sevdi Arif Damar'ın şiirini. **Mübadil**'i başımızın üstünde tutarak, başka konulara geçtik. Tam şiirde öykülemeye karşı olduğumu söyleyip, kanıtlamaya çalıştığım sırada, öbür taraftan heyecanla bağırıyor Şavkar. *Yahu bahçede fındık yiyen sincabı haklayacak kedi! Burada bir cinayet işlenmek üzere Nihat!* Kısa bir sessizlikten sonra, rahatlamış bir sesle tekrar konuştum. *Oh be! Sincap kaçtı abi!*

"Bak Şavkar! Sydney'in Blacktown semtindeki evimde tarhana çorbası yaparken, beni heyecanlandıran bir şiiri okumak için sana telefon ediyorum. Aynı anda sen Londra'nın bir kasabasındaki evinin mutfağında çay yapıyorsun. Telefonda konuşurken seyrettiğin kış bahçende, kedi sincabı götürecektir diye heyecanla bağırıyorsun. Senin heyecanını burada ben aynen yaşıyorum. İşte şiir bu abi. Hayatımızdaki şiir. Bu şiir asla kağıda dökülemez."

"Ne biliyorsun?"
Şavkar'la konuşmamız bittikten 'bir' saat sonra telefonum çaldı. Fakstı:

Sevgili Nihat, öykülemenin nesi var mı? Biz de **İlhan Berk** gibi "Şiire öyküleme giremez" diye mi düşünüyoruz yani? Biliyorsun, ben artık şiir yazmıyorum. Ama telefonda dediklerini anlattığım arkadaşım **Erkal Tavşanlı** hemen şu şiiri yazıverdi. Bana sorarsan şiir. Sen ne diyorsun? Sevgiler.

Denge

"Ben tarhana çorbası kaynatıyorum şimdi Sydney'de," diyor telefonda. İki yıl önceki tren geliyor aklıma: Mavi Dağlar'a giderken kısaca durduğumuz istasyon, beyaz evlerle, tozlu okaliptüsler Eylül güneşinin altında. Demek Blacktown burasıymış...

Dışardaki kış bahçesine takılıyor sonra gözüm;
Kedi pusmuş,
fındıklarını kemiren
sincabı gözetliyor.
"Aman," diyorum,
"bir can kaybetmek üzereyiz."

Bir kahkaha atıyor.
"Ben burada çorbamla," diyor,
"sen orada sincabınla.
Nasıl da karmaşık, ince bir denge: Kolaysa gelsin de yazsın bunu şiir, bakalım."
Oysa ne bir şey yazmak istiyorum Ne de gözümde bir önemi kaldı artık şiirin:
Çorba taşı,
sincap öldü,
denge bozuldu
yıllar önce benim için.

Erkal Tavşanlı

50 yıl ve 60 dakikanın emeği olan şiiri okuduktan sonra:

Ey Erkal Tavşanlı yani namıdiğer Şavkar Altinel. Şiiri bıraktım diyorsun ama şiir seni bırakmamış.

Oh be! H

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Neler gördüm?

24 Ekim 2003,
öğle tatili

> Arkasında dünyayı taşıyan bi kartal (yanında çalıştığı dükkan yazıyo)

> Ayakkabı vitrini önünde çene çalan kadınlar (sivri uçlu modalara artık karşı koyamıyo gibiler)

> Kuruyemişlerle dolu üç metrekare alanda, TV seyreden amca (bi kere ciklet almıştım ordan)

> Bangır bangır, alemlere akan bi diskotek (tavandan top yerine CD sarkıyo)

> Matador gibi ince bükülmelerle aradan süzülen yeşil adam (kırmızı adamlar bekliyodur ilerde)

> 4 tekerlekli ve tıknaz bi kadın düşmanı (üstüne kırar ama seni kıramaz)

> Etrafına bakmadan adamın önüne atlayan yeşil şaşkınlar (böyle durumlarda tarlada mı yürüyorsun kardeşim demek adettendir)

> Göstere göstere yüksekte giden büyük abi (bu mesafeden malum biraz küçük gözüküyo)

> Sarı bagajın altında yazan dertli yazılar (mobil edebiyattan evlere servis)

> Atom karınca gibi sıvışan çift teker (yollamanın gücü adına kur-ye-men)

> Ayrı yönlerde bakan karı koca (hiç konuşmuyolar, adam gaz kadın fren)

> Taksim istikametine gitmekte olan yolcular (yoksa durmakta mı demeli, akbilebilsem)

Ağır ağır akan
trafikte beklerken.

BAKANGÖR

Latin Alfabesinin İpuçları - 2

DOĞAN GÜNEŞ

G Sizce silahını içeri mi doğrultmuş, yoksa saklıyor mu? C harfini hatırlayın, dışarıya ilk uzun gözlemini. Geriye dönüp sonra daha uzağı görmek istemişti. İlk gözle mi sırasında yakınıni daha iyi incelediği muhakkak. "Artık biraz daha yuvarlanabilirim ileri doğru ama silahımı yarıma almalıyım. Yerleşik bir kalenin surlarıyla, hareket halindeki zırhlı hayvanları düşünün. Kaplumbağa, salyangoz vb. Korunmak için kabuklarının içine çekilirler, silahları yoktur ve yavaştır. Güvenliğini yanında taşıdığından hızlanamazlar. Ama insan düşüncesi, silahlı ve savunmasızdır. Bu yüzden çok uzaklara hızlı gidebilir. Davranışlarındaki temkin düşüncelerinde rastladığı korkulara ilişkindir. İnsanın silahlanması avlarını yakalamak için değil, soyut düşünceyle karşılaştığı içindir. Kaplumbağa yavaştır ama ilerleyebilir. Bir kalenin içinde sonsuza dek aynı yerde kalmaz. Kalenin dışına çıkan insan bir spiral gibi içe kıvrılan korkusunu silahla durdurmayı deniyor.. Bu bir cesaret sonuça. Yakınıni bir tehdit olmadığı için mi gözlemlemiyor, yoksa öğrendiğini sandığı için mi?

H işte ileri karakol! Bir direk, silahla temas eden ikinci direk gözlem yönlerine dikkat edin. Yukarı ve aşağı açılmış.. Şimdi tehdit yalnızca yukarıdan gelebilir ama aşağısı ilk işgal bölgesi! Güvenli bir yerde düşünce gökyüzüne ya da elinizin altındakilere yönelir. Elinizin altındakiler sizsinizdir. Gökyüzü olmak istediğiniz. Aradaki sınır güvenlidir.

İlk kez diğer yöne bakış. Ama asla bir gözlem değil.. Daha çok avluda kısa bir yürüyüş. Bir sıkıntı, kafanın ve kuyruğun belirdiği an bu. Bireyin kendi içine savrulması, dikkatsizce ilk davranış belki de. Sıkıntıyı oyunla karşılama ve kuyruk sallama, yani keyfi yerinde bireyin yapacağı ilk şey, cinsellik. Di-

ger yön karşı cinse söyle
bir bakıştır, orada bir tehdit
görmez.

İleri karakol saklanıyor, ilkel güvenlik ve işgal tanınmayacak biçimde tek bir gövdeye ve bir reye dönüşüyor. Daha önce ki manevralar, gözlemler, deneyler bir sonuç veriyor. Acaba dışarıdan nasıl görünüyorum?.. Ben (Latin alfabesinde kendisine kafa (nokta) verilen tek küçük harf)

KYönünü tekrar nasıl sağa çevirdiğine dikkat edin. Bakış yönü bir merkezden kaynaklanıyor artık. Yine C harfini hatırlayın, o her şeyiyle açık bir bakıştı, sırtını yaslamadan. Şimdi bakış sırtını bir desteğe ve odağa yasladı. Savunmasına güvenen ve gelecek tehlikeyi en güçlü yeriyle karşılayacak olan bir duruş.

L Trajik bir sinsilik. Güvenlik içinde kendini yalnızlığa bıraktıkları ritim sanatsal davranışların ve kendini ifade kayıtsızlığı; dışarıdan bir başka biçimde görünme isteği. Kılık değiştirmenin gerekliliğine inanıyor. J harfini hatırlayın.. Şimdi sıkıntı duymuyor ve oyuna ihtiyacı yok. Yalnızlığını keşfediyor.

M Şimdi A ve M harflerini aklımızda tutalım. Üçgen fizik dünyamızdaki keşfimizdi. Yer çekimini kullanarak ona yaslandık ve bir çatı çattık ama zemini kullandık. Yere sağlam basmanın koşulu zemindir. L harfindeki güvenlik içindeki kendini bırakış zemine doğru. M harfinde zeminden destek alarak ilerleme keşfediliyor ama aynı anda yukardaki bir seviyeden. İlerleme, çünkü statik bir çatı değil bu. M harfinin hareketini tekrarlırsak sağa doğru sonsuza dek ilerleyebiliriz. Dalgalanma, sıradagılar ve tüm titreşimler benzer bir ivme almışlardır. Karşıt iki birimlikten destek alarak ilerleme..

Bir sıçrama, yayılma.

N Harfin hareketi yine sonsuzluk veriyor. Dalga boyunun kısalmasına ve sıçramanın eğimini dikkat edin. Bu iki harf birbirine benzese de, niyet açısından çok farklılar. M harfi sıçrayarak ilerlerken N sanki hep daha yükseğe sıçramak istiyor.

O M ve N harflerinde sağa doğru sonsuzluk varken 0 harfinde tekrar ancak her yöne genişleyerek ilerleme imkanı verir. Yani çemberi kapatma hareketi çapı belli olmayan bir alanı kontrol altına almak ya da içine hapsolmaktır. Burada biçim belirleme hükümdür. Tüm hükümler sonlu olduğundan ölümdürler. İlk kez ölümün düşünülmesi. Diğer harflerin biçim oluşturarak kapanmaları, tıpkı A harfindeki zemin gibi bir fikre dayanmalarındır. Oysa 0 harfi yalnızca kendi hareketine dayanır bu da bir fikir değildir. Sıfır rakamını da aynı hareketle tekrarladığımızı hatırlayın. 0 sıfırdır. Nötrdür... Ölümdür.

P Hayata geri dönüş... B harfini düşünün bir yön belirlemiştik, başka yön yok gene ona dönüyoruz. Peki neden tek yarım daire kaldı direğe dayanan? Daha önce biri kullanıldığı için mi? Geçmiş artık yok mu? Harcanan, tüketilen, yitirilen şeyler olduğu için mi?

R çabuk bir destek geliyor P ye. İlginci olan burada harfin kendi geçmişini hatırlaması ve K harfinden o desteği almasıdır. Lütfen K ya okuyun tekrar.

Her iki yöne kucakla-
yan bakışlar. I harfini
düşünün, benlik nasıl
yumuşuyor. Yaşamla il-
gileniyor.. Bu kendin-
den geçmektir. Ask burada
ortaya çıkıyor. Bir nesne ya
sık <https://www.beyaz.com.tr>

(devam edecek)

Cahit Tanyol

Hoca Kadri Efendi'nin Parlamentosu

Kitabın birinci bölümünde önemli ama unutulmuş bir Türk aydınını; Hoca Kadri Efendi'yi tanıtıyor Tanyol. Cumhuriyet kurulmadan yıllar önce devrimleri hayal etmiş bir düşünürü...

İkinci bölümde ise nefis bir anlatı var: *Atatürk'le Ahirette Mülakat*. Bu fantastik anlatı bir rüyayı konu edinir. Tanzimat'tan bu yana tüm politik simalar rüyada yerlerini alır. Sohbetin konusu Türkiye ve geleceğidir...

Oral Çalışlar

'68 Anılarım

"... 68 olaylarının üzerinden tam otuz beş yıl geçmiş. Bu anılar artık temelli tarih oldu. Bu anılar, bir kuşağın ruh halini, dünyayla ilişkisini yansıtmayı bakımından iyi bir değerlendirme sayılabilir. On beş yıl sonra ben de yeniden bu anıları gözden geçirince, hafıza iyice silinmeden geri kalan anıları yazmak gerektiğini hissettim. Tüm 68 kuşağının kahramanlarını sevgi ve özlemle anıyorum..."

Adam, köpeğin gölgede bile parıl parıl yanan siyah tüylerine şefkatle dokunurken, bir ay önce Çiçek Pasajı'nda, bir dost sofrasında içtikleri g nü anımsadı. Yüzünü buruşturdu. Masadakilerden çoğu kendisi gibi edebiyatçıydı.

Yalnız Bir Adam

AHMET ÜMİT

Patika yol, kızıl çamların arasından kıvrılarak denize iniyordu. Arada bir mavimsi sulara dalıp çıkan martıların oluşturduğu kırıltılar da olmasa deniz sakin sayılırdı. Patikanın denize kavuştuğu yerde, üç adam boyunda bir kaya duruyordu: Kayanın duldasına oturmuş bir adam vardı. Elinde bir kalem, yanında siyah bir köpek avcundaki küçük deftere bir şeyler çiziyordu. Köpek aptal gözlerini dikmiş, sanki az sonra müjdeli bir haber alacakmış gibi umutla sahibini izliordu. Sahibi köpeğin varlığından haberliydi ama sanki o yanında değilmiş gibi yazdıklarına dalıp gitmişti. Yazdıkça deniz bulaşığı mavimsi gözlerindeki keder, rüzgârda açılan koyu bir sis gibi ağır ağır dağılıyordu.

Birkaç saat önce, güneş henüz doğmamışken, adanın öte tarafındaki iskelede balıkçılara kendisini de yanlarına almaları için yalvarmış ama onu reddetmişlerdi. İş bilmiyordu. Misinaları birbirine karıştırıyor, ağları yırtıyordu. Gerekli sabrı göstermiyor, sessiz olunması gereken yerde gürültü yapıyordu. Başını yazdıklarından kaldırıp, derinden bir iç geçirdi. Kızımıyordu balıkçılara; ne yapsınlar ekmek parası. Sofrada yiyecek olmazsa dostluk da, arkadaşlık da, yaşam da olmazdı.

Sıkıntıyla denizin sonuna baktı, ama ufku göremedi. Denizin bitip gökyüzünün başladığı o belli belirsiz sınır, afacan bir ilkokul öğrencisinin dişlenmekten didik didik olmuş kirli silgisiyle sonsuza dek silinmiş gibiydi. İlkokul öğrencisi aklına gelince gülümsedi.

"Yani Usta," diye mırıldandı. "Yani Usta başkaydı."

Sahibinin kendisiyle konuştuğunu sanan köpek siyah kuyruğunu keyifle sallamaya başladı.

Adam yeniden elindeki kağıda çevirdi bakışlarını. Kurşun kalemi sıkıca kavrayıp yazdı bir süre. Sonra yazdıklarını dikkatle okudu, ama beğenmedi. Kaşları çatıldı, yüzü asıldı. Öteki sayfaya geçerken,

"Yani Usta'yımış," diye mırıldandı yeniden, "O da bırakıp gitmedi mi seni ötekiler gibi?"

Sıcak artıyordu, köpek dili dışarda hızlı hızlı soluk alıp veriyordu. Adam hafiften terlemeye başlamıştı.

Pat pat pat pat... diye sesler duydu. Sesin geldiği yöne bakınca bir balıkçı motoru gördü. Peşinde kavgı döğüş, çılgınlık çığlıkları martılar.

"Yükünü tutmuş. Deniz iyi davranmış onlara, balığı esirgememiş. İki saat sonra varır İstanbul'a."

Birden canı müthiş rakı çekti. Ama rakı sözcüğü aklına düşer düşmez, karaciğerindeki sancı da yeniden debreşti.

"Ha s.ktir!" diye söylendi, "Hayalini bile kuramayacağız artık..."

Bir süre düşündü, sonra uysal gözlerle bakan köpeğe dönerek,

"Boş ver be Şeytan," dedi. "Hayali değil gerçeği olsa ne yazar."

Şeytan karşılık vermedi aynı umutlu, mahsun gözlerle bakmayı sürdürdü. Adam, köpeğin gölgede bile parıl parıl yanan siyah tüylerine şefkatle dokunurken, bir ay önce Çiçek Pasajı'nda, bir dost sofrasında içtikleri günü anımsadı. Yüzünü buruşturdu. Masadakilerden çoğu kendisi gibi edebiyatçıydı. O sakız gibi rakı, o birbirinden güzel mezeler, ağızlarından dökülen çirkef sözcüklerle ziyan olup gitmişti. Emindi, kalkacak olsa ardından "yaşlı ibne," diyerek onu da çekirtmeye başlardı. "Boş ver," dedi yeniden, kafasındaki görüntüleri kovmak istercesine elini savurarak. İşte o anda gördü çingene kızın rengarenk pazen elbisesini. Her şeyi unuttu. Neşeyle gülümsedi yeniden.

"Heyy!" diye bağırdı.

Sesi duyan kız ot toplamayı bırakıp doğruldu. Sesin geldiği yöne dönünce adamı gördü.

"A be ne bağıyorsun? Ödümü kopardın!"

"Ne yapıyorsun bakayım orada?"

"Kör müsün, ot topluyorum."

Adam bayıldı kızın diklenmesine.

"Benim tarlamdan nasıl ot toplarmışsın bakalım sen!"

"Allahın toprağı senin tarlan mı oldu şimdi?"

"Ne sandın ya benim tarlam? Şimdi"

"Ne sandın ya benim tarlam? Şimdi"

kolundan tutup götürüyem mi seni karakola?"

Çingene kız, adam ciddi mi, alay mı ediyor emin olamadı. Emin olamadığı için de korkmaya başladı.

"Kusura bakma be amcacığım. Ne bileyim ben buranın senin tarlan olduğunu."

Adam kakhaha atmamak için kendini güç tutuyordu.

"Amca mı? Benim gibi bir delikanlıya bir de amca diyor şuna bak?"

Çingene kızı adamın sesindeki neşeden işin şaka olduğunu anladı. Torbasını sırtına vurarak,

"Eğlen beyzadem eğlen," dedi, sitem dolu bir sesle. "Biz bir tutam ot toplayıp satmanın derdine düşelim, sen rezilliğimize bakıp keyiflenmene bak."

Çingene kızın gitmekte olduğunu fark eden adam.

"Dur gitme," dedi. "Kötü bir niyetim yoktu. Laflamak istedim biraz."

Çingene kızı cevap vermedi. Tepeyi bir keçi gibi çevik adımlarla tırmanarak gözden kayboldu. Adam üzüntüyle köpeğe döndü.

"Marika da bunun yaşlarındaydı," dedi sonra. "Kumkapı'da bir meyhanede tanıdım onu." Derinden bir iç geçirdi. "Param için yatardı benimle. Bir sevdiği vardı. Doğru mu yalan mı, bilemem. Ama zehir yeşili bir acı gelip yerleşirdi yüreğimin baş köşesine. Hiçbir şeyimiz uyuşmazdı, yine de deli gibi severdim onu. Onu sevmeseydim içimdeki boşluğun beni boğacağını düşünürdüm. Yani Usta'yı da bu yüzden sevdim. Ötekileri de. Hepsi acı verdi bana. Belki de ben onları değil de bana verdikleri acıyı seviyordum... Nasıl anlatmalı sana? İnsan tuhaf bir yaratık... Bilmiyorum be şeytan... Bir tek annem farklıydı sevdiğim insanlar arasında..."

Annesini düşündü. Ak saçlı, daima gülümseyen, sıcacık, şefkat dolu bir kadın. Belki de bütün suç annesindeydi. Bu kadar sevgi, bu kadar şefkatle onu aldatmıştı. Yeryüzü böyle değildi çünkü.

"Annem gerçek dünyanın çirkefliliğini, sevgisizliğini anlatmadı, dahası hissettirmedi bana," diye düşündü. "Belki de bu

yüzden insanlarla ilişki kuramıyorum. Belki de bu yüzden tuhaf, ayrıksı, yalnız kalıyorum kalabalıkların içinde."

Köpeğin başını okşadı yeniden.

"Belki seni de bu yüzden seviyorum. Beni olduğum gibi kabul ettiğin için."

Köpek sahibinin sözlerini onaylarmış gibi kuyruğunu salladı. Adam yere bıraktığı kağıtlara, kaleme baktı.

"Belki yazı yazmam da bu yüzden," diye söylendi. "Kendimi istediğim gibi, en az yalanla anlatıyorum. Kimseye borcum yok. Ne ezilenlere, ne ezenlere; ne millete ne devlete. Kağıt ve kalemlerle başbaşa kalınca, kendi vicdanımla başbaşa kalmış gibiyim."

Denizde bir şapırtı yükseldi. Döndü, sudan fırlayan gümüş renkli bir balık gördü.

"Bak bak," diye söylendi heyecanla, "lüferin biri geçirmiş dişlerini zavallının kuyruğuna... Ne boktan dünya bu be! Gücü yeten güce yetene."

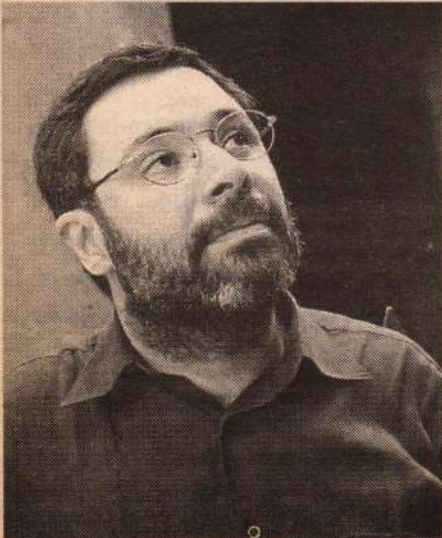
Köpek, adama yanıt vermedi, yeniden az önceki yerine uzandı. Adam kağıtlarını, kalemini aldı. Yeniden yazmaya başladı. Daha da yazacaktı ki, güneş kağıdın üstüne düştü. Adam başını kaldırıp baktı. Gözleri kamaştı.

"Dinine yandığının güneşi," dedi dişlerinin arasından. "Sanki dünyada başka yer yokmuş gibi yine geldin dikildin tepemize." Sonra köpeğe dönerek sürdürdü sözlerini. "Vakit geldi galiba. Hadi, gidelim."

Adam, "Hadi", deyince köpek sanki bu komutu bekliyormuş gibi uzandığı yerden kalktı, havayı uzun uzun kokladıktan sonra sahibini arkada bırakıp, hızlı adımlarla patika yolu tırmanmaya başladı. Adam acı bir gülümsemeyle başını salladı.

"Sen de sıkılmışsın şeytan," dedi. "Bu adam yetmiyor değil mi sana. Yoksa sen de mi bıktın benden? Yoksa sen de ötekiler gibi misin? Daha iyi birini bulunca, beni bırakıp gidecek misin?"

Köpek, sahibinin gelmediğini anlayınca durmuştu. Dili dışarıda, dönüp baktı. Sahibi kendi kendine konuşmayı sürdürüyordu. H

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Tarihte Cinsellik

Reay Tannahill

Dost Yayınevi

Tarihte cinsellik adlı bu kitabı görünce kendimden geçip hemen aldım. Atalarımızın cinselliğe nasıl baktığını deliller gibi merak ediyordum. Geyşalardan, haremağalardan, Taocu seks kılavuzlarından AIDS'e kadar uzanan bütünlüklü ve aydınlatıcı bilgiler öğrendim bu kitaptan. Sevgiyle yaşanan cinsellik: vücutta fiziksel ve ruhsal tatmin ve rahatlık duygusu oluşturur; kan dolaşımını artırır. Mutluluk veren hormonların salgılanmasına neden olur; kas çekilmelerinde meydana gelen acıları hafifletir; formda hissettirir. Sevgiyle yaşanan cinselliği savunulara bu kitabı deliller gibi öneriyorum. (T.İş Bankası Balmumcu şubesine para yatırmaya giderken Emre Aköz'le karşılaştım ve hemen bu kitaptan kendisine verdim. İyi okumalar Emre...)

Türk Basın Tarihi

(İl. Mahmut'tan Holdinglere)

Remzi Kitabevi

Türk Basınına olan tutkumu asla gizleyemem. Hiçbir bavu kitapçısı basını tarihi hakkında yalan söylemez. Bu kitabı Türk basınında çalışan bütün muhabir arkadaşlarıma acilen öneriyorum. Bu kitapta kimler yok ki. Ertuğrul Özkök, Dinç Bilgin, Turgay Ciner, Aydın Doğan vs. 56 yıllık usta gazeteci-yazar Hıfzı Topuz, 175 yıllık Türk basın tarihinin öyküsünü anlatıyor.

Memleketimden

Karikatürcü

Manzaraları

Semih Balcıoğlu

Can Yayınları

Tanıdığım bütün karikatürcülerde ortak bir özellik var. O da mizahla olan gerçek ilişkileridir. Semih Balcıoğlu'nun Memleketimden Karikatürcü Manzaraları'nda 40 karikatürcü ile ilgili 40 anı yer alıyor. Memleketimden Karikatürcü Manzaraları, yarım yüzyılı aşkın bir süredir, her gün gözlerimizin önünde; kitaplarımızda, aldığımız gazetelerde, dergilerde; gittiğimiz karikatür sergilerinde. Buyurun Memleketimden Karikatürcü Manzaraları'na. (Arkadaşları arasında adı "Düşünen Adam", Ercan Akyol'a bu kitabı sevgiyle ben götürdüm. Sevgili Ercan Make-donya'dan Türkiye'ye göç eden bir ailenin sevgili çocuğudur. İyi okumalar Ercan abim benim!!)

İz Edebiyat Yazarları

2003 e-debiyat Yıllığı

Yayına Hazırlayan:

Diren Yardımlı

İzlenim Yayınevi

2000 yılının başlarında kurulan İzEdebiyat web sitesi, pek fark edilmese

de, üç yıllık kısa bir sürede dünyanın en büyük amatör edebiyat platformu oldu. Tek bir çatı altında bulunan 1300'e yakın şair ve yazarıyla, 15.000'i aşkın eseriyle, İzEdebiyat kısa bir sürede internetin 'en büyük kitabı' haline geldi. Bugün İzEdebiyat'ta yer alan eserler, çok yakında bir milyonuncu okuruna ulaşacaktır. İzEdebiyat'ta yer alan tüm öyküler, romanlar, denemeler, şiirler ilk kez okurun karşısına çıkmaktadır. İzEdebiyat'ın bu başarısı nereden geliyor sorusuna birçok yanıt bulunabilir belki, ama sitenin asıl 'büyü'sünü araya yayıncıyı sokmadan, okuru ve yazarı karşı karşıya getirmesinde olduğuna inanıyorum. Bu, hem okur, hem yazar için paha biçilmez bir fırsat ve heyecandır.

Yüzüklerin Efendisi ve Felsefe

Gregory Bassham

Eric Bronson

William Irwin

Güncel Yayıncılık

Kitaplarıyla, filmiyle, oyunuyla hayatımıza giren fantastik Orta Dün-

ya sana sesleniyorum! Güç, iyilik için kullanılabilir mi, yoksa hep yozlaşmak zorundadır? Ahlaklı yaşam, zayıf bireylerin seçtiği bir yaşam mıdır? Yüzüklerin Efendisi, bu türden birçok araştırıcı soru soruyor ve bu kitap, bu sorulara yanıt bulmaya çalışıyor. Şimdi Hobbit piponuzu yakın ve kendinizden geçip bu kitabı okumaya başlayın.

Malihülya

Tayfun Pirselimoglu

Om Yayınları

Yönetmen Tayfun Pirselimoglu'nun yeni romanı "Malihülya" okuyucularıyla buluştu. "Gerçek bir aşk, aşkını ruhuyla yakalamalı. Malihülya ya da

Haşmet'in peşinde yaptığı harikulade yolculuk inanılmaz derecede okuru alıp bir rüyaya götürüyor. O hepimizi kendisine aşık eden kadını arayıp bulmaya çalışıyoruz roman boyunca. Neden böyle yapıyoruz? Bunu ancak kitabı okuyarak öğrenebiliriz. (Vatan Gazetesi'nden Şebnem, Malihülya'yı görünce heyecanlanıp hemen bavulundan aldı. İyi Rüyalar Şebnem!)

Osmanlı İmparatorluğu Tarihi

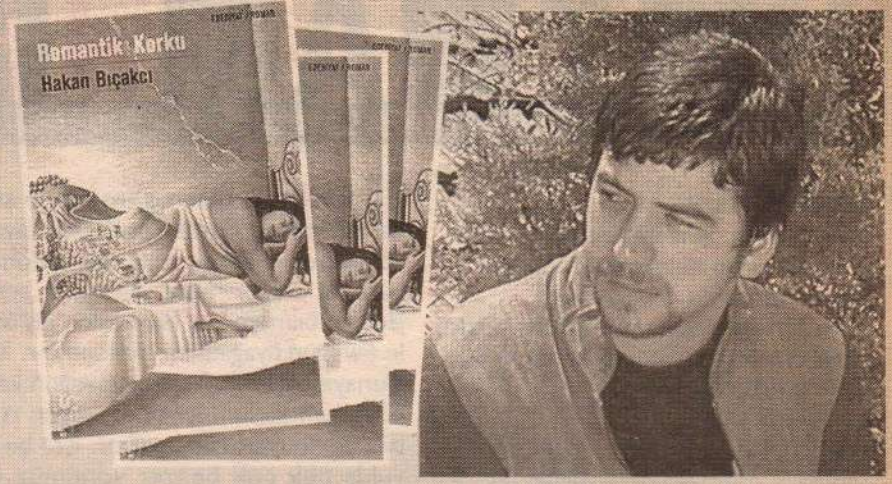
Çeviri: Şiar Yalçın

Nokta Yayınları

Nokta Yayınları karınca gibi çalışmaya devam ediyor. Necati Güç ve Engin Uğur yayınevinin ortak sahipleri. Kültür

ortamına katkıda bulunmak için ellerinden geleni yapan emekçi yayıncılar. Daha önce kitap dağıtıcılığı yapan bu arkadaşlar, şimdi yayıncılık yapıyorlar. Bu kitap, başarıya ulaşmış milletlerin yaşam öykülerinin anlatıldığı otuz ciltlik bir çalışmanın, Osmanlı İmparatorluğu Tarihi içeren 19, cildinin dilimize kazandırılmış şeklidir. Tarih sevenlere duyurulur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranney.org
Sayim@superonline.com

Genç romancılarımızdan Hakan Bıçakçı'nın Oğlak Yayınları'ndan çıkan iki kitabı var: **Romantik Korku** (2002, Ekim) ve **Rüya Günlüğü** (2003, Haziran) Daha önceleri çeşitli edebiyat dergilerine şiir, deneme ve öykü yazan Bıçakçı, şu sıralar üçüncü romanı üzerinde çalışıyor.

Aklımızdan Geçenlerin Yüzde Beşini Bile Hayata Geçiremiyoruz

Sizi yazmaya iten nedir?

- Hiçbir zaman yazar olma hayalim yoktu. Ailemde veya çevremde beni bu konuda yönlendiren kimse de olmadı. Ancak kendimi bildim bileli bir şeyler yazma alışkanlığım vardır. Neden yazdığımı iki adet içgüdüyle açıklayabilirim. Birincisi aklıma gelen ilginç bir öyküyü kâğıda dökme. Bunu yapmazsam ciddi bir rahatsızlık duyuyorum. İkinci içgüdü ise kâğıttakini paylaşma.

Etkilendiğiniz isimler?

- Sinema ve sosyolojide başlıca beslenme kaynağım. Frankfurt Okulu sakimleri, Z. Bauman, J. Lacan, D. Lynch, A. H. Tanpınar, E. Cansever, M. Proust ve F. Kafka etkilendiğim başlıca isimler...

Yazma düzeniniz nedir?

- Belirli bir yazma düzenim yok. Ancak genellikle geceleri çalışıyorum. Her gün yazmasam da bir haftadan fazla çalışmaya ara verdiğimi hatırlamıyorum. Bazen iki saat, bazen on sayfa... Ancak şu var ki, roman tamamlanana kadar sürekli kafamda oluyor. Yazmasam da aklımın bir kenarında hareket halinde oluyor. Bu da roman için faydalı, benim için zararlı bir durum tabii.

Rüya Günlüğü bir başkasının rüyalarını gören bir adamın öyküsü. Romantik Korku'da da bol bol rüya bölümleri var. Rüyalara verilen bu önemin bir sebebi olmalı?

- Rüyaların sürekli kontrol altında tutmaya çalıştığımız hayatımızın dışında kendine göre işleyen tuhaf bir düzeni var. Rüya ya da yaşanan bir olayın gerçekte yaşanan farkını çok göreceli ve karmaşık buluyorum. Rüya konusu hem ilgimi çekiyor, hem de hikâyemi anlatmam için iyi bir araç oluyor. Freud'un arzu tatmini, Jung'un kolektif bilinçaltı ve Hobson'un

saçmalık teorisi... Hepsinin romanlarımda etkisi var.

Romantik Korku'da olayların gerçekten olup olmadığından, hatta bazı karakterlerin var olup olmadığından bir türlü emin olamıyoruz. Bu bilinçli bir tercih herhalde?

- Belirsizlik duygusu Romantik Korku'nun omurgasını oluşturuyor zaten. Yaşamımız belirsizliği yok etmek üzerine kurulu. Ayrıca aklımızdan geçenlerin yüzde beşini bile hayata geçiremiyoruz. Tüm bunlara gönderme yapan, bilinçli olarak yaratılmış bir belirsizlik Romantik Korku'daki.

Roman kahramanlarını kendinizden ve çevrenizden yola çıkarak mı yaratıyorsunuz?

- Hayır. Tamamen kurgu karakterler. Örneğin Rüya Günlüğü'nün kahramanı Haluk, edebiyattan hoşlanmayan, bir filmi oturup baştan sona izlemeyi sıkıcı bulduğu için film izlemeyen bir tip. Bu haliyle de bana çok uzak...

Romanlarınızın türü nedir?

- Yazarken "türü ne olsun?" diye bir düşüncem hiç olmadı. Sadece aklımdaki öykü

küyü en etkili biçimde anlatmaktı derdim. Ama şimdi dönüp yazdıklarıma bakıyorum ve tür olarak 'psikolojik gerilim'e yakın durduklarını düşünüyorum.

Gelecekteki projeleriniz?

- Şu sıralar üçüncü romanla uğraşıyorum. Önümüzdeki kışa bitecek gibi... Roman yazmaya devam edeceğim gibi gözüküyor.

Şiir, öykü veya oyun yerine roman türünü tercih etmenizin özel bir sebebi var mı?

- Çünkü ayrıntılara karşı takıntılı bir merakım var. H

HAYVANARTBAHÇESİ

İstiklal Caddesi Turhol Han No:373 Kat:4 Daire:7 / 80800 Beyoğlu - İstanbul

Senin Ömrü

ey bünyamin denilen belâli şair dilini dünyanın dertlerinde yunarak kobra yılanlarına yediren kâfir senin ömrün savunmasız çaylak sürüsü senin ömrün örselenmiş sevda delisi senin ömrün bir bakışın en nankör yüzü

yıldızlara bakmaya doyuverdin de denizlere bakmaya doyuverdin de bakmaya doyamadın sevgilinin yüzüne kanser ve karanfil gibi girdin her yere...

Bünyamin Durali
Silivri

Heey!

Arkada Neler Oluyor Öyle, Çıkarın Şu Mandali!

Beşiktaşta deniz kenarındayım. Hava soğuk, hava ayaz, hava kararmakta... Sı ak çay bardağına sımsıkı yapışmışım. Ellerimi ısıtmak için ondan medet umuyorum. Biraz daha kuvvetli sıkarsam herhalde parçalanır ama bunu denemeye niyetim yok. Burada oturarak kendime işkence ediyorum ama gözlemin önündeki İstanbul manzarasını hafızama iyice kazımadan kalkmak imkansız olsa gerek. Başımın üstünde martılar dolanıyor. Neye kızdıklarını bilmiyorum ama durmadan bağıyorlar. Pek de umurumda değil. Başımın içindekiler beni daha fazla ilgilendiriyor. Her şeye kafa yormaktan içerisi öyle kalabalık ki anlatamam; tüm dünya bir o yana bir bu yana savruluyor. Ama eminim bu da martıların pek umurunda değildir. Sıkıldım artık. Ağzımdan Orhan Veli'nin dizeleri dökülüyor düştüğü b.k çukuruna: "Gün olur alır başımı giderim, denizden yeni çıkmış ağların kokusunda" Kaçıp gitmek istiyorum kimsenin bilmediği yerlere. Ne var ki bir işe yaramayacağının daha şimdiden farkındayım. "Niçin başka güneş, başka toprak ararsın?"

Yurdundan kaçmakla kendinden kaçars mısın?" demiş ünlü bir filozof (Adını şimdi hatırlayamadım ama aklıma gelince söylerim) insan kendinden kaçamıyor ki. Bavlunu otel odasında unutabilirsin ama kendini istemesinde yanında götürürsün. Değişmek, kirışle-ri kırmak... bunlar çaba gerektiriyor. Yani azimli insanların harcı. Benim gibi sıradan ve tembel insanlar hayatları boyunca kendi içsel çekişmelerinin ve alışkanlıklarının esiri olmaya mahkumlar. Bizimkisi bir anlamda bile bile lades demek. Her şeyi ama her şeyi kanıksamışız. Alışkanlıklarımıza alışalı yıllar olmuş; artık o noktadan çok uzaktayız. Devir kanıksama devri. Bazen bu şehirde doya doya yaşıyor muyuz yoksa kanaya kanaya ölüyor muyuz anlamıyorum. Ama her ne olursa olsun gıkımız çıkmıyor. YAZIK!

Diskavri Çenil da izlediğim: tavu-

ğun teki ağaca tünemiş uyuyor, o sırada bir vampir: yarasa usul usul tavuğa sokuluyor. Yarasa sanki ağır çekimde hareket ediyor. Ilyce yaklaşıyor sonra jiletten bilmem kaç kat keskin dişleriyle tavuğun ayağına bir çizik atıyor. Kan akmaya başlıyor. Yarasa, tavuğun kanını yudum yudum içiyor. Tavuğun ruhu bile duymuyor, hala uyuyor. İşte bu tavukla pek çok benzer yönümüz var ama onları saymayacağım. Biraz düşününce hepsini kolaylıkla bulursunuz zaten. Benim dikkat çekmek istediğim başka bir nokta var: tavuk uyanırsa yarasaya haddini bildirecek, daha fazla kanını emdirtmeyecek. Ama biz bu tavuk kadar bile olamıyoruz. Biz uyanı-ğız, vampirlerin geldiğini görüyoruz, kanımızı hortumluyorlar. Buna karşı nasıl bir tepki koyuyoruz? Ne yazık ki uyuma numarası yapmaktan başka hiçbir şey yapmıyoruz.

Çocuklar ışıkları açıp kapamayı bir oyun olarak görmeselerdi, öyle bir dakika karanlık eylemi falan da yapacağımız yoktu bizim. Birileri "susma sus-tukça sıra sana gelecek" diyor ama biz inatla susuyoruz susuyoruz en sonunda sırayla bir yerlerimize giriyorlar. YAZIK!

Eskiden Adana hipodromunda bir olaya tanık olmuştum: bir arkadaşımın ahırların bulunduğu tarafta dolanırken üç dört tane adamın bir attan kan almaya çalıştığını gördük. Adamın birinin elinde kocaman bir iğne, atın kışına batırmak için bekliyor. Ama at bu, bir çiftte atsa adamın işi tamam. Bunu engellemek için ilk önce atın burnuna kocaman bir mandal taktılar. Hayvanın en hassas yeri burnu, mandalın verdiği acıyla at başladı kafasını sallamaya. Bu sırada iğneyle bekleyen adam atın kışına iğneyi batırdı. Kanını çekti. At burnunun acısından iğneyi miğneyi hissedemedi tabii. Arkadaşla buna çok gülmüştük. O zamanlar şimdikinden daha salaktım. Sonradan fark ettim bizim durumumuzun attan daha vahim olduğunu. Burnumuzda bir değil onlarca mandal var. Bu yüzden arkaya giren çıkanın sayısını bilen yok. Herkesin tek yaptığı 1-2-3 TIB! Konuşanın ağzına derin devlet girsin. YAZIK! Aslında bu ülkede bugüne kadar ne Orhan Veli ne de bir başkası bir b.k çukuruna düştü. Zaten buna imkan da yok çünkü hepimiz halihazırda bir b.k çukurunda yaşıyoruz. Ama bana bunu değiştirmek için ne yapmak gerektiğini sormayın. Size verecek cevabım yok. Ne de olsa ben tembel bir adamın ve eskisi kadar olmasa da hala bir gerizekalı sayılırım. Ne bileyim, gidin bir sürü gazeteciniz, aydınınız, yazarınız, çizeriniz, politikacınız var; onlara sorun. Eminim size bir yanıt vereceklerdir. Sonuçta hepsinin bir fikri ve bir kılı mutlakı vardır. Beşiktaş'ta deniz kenar-

rındayım ve resmen kışım dondu. Kalksam iyi olacak. Sokmuşum manzarasına da İstanbul'una da... En iyisi eve gideyim de alışkanlıklarımı ipe sereyim. Belli mi olur bakarsınız üstüne bir de çay demlerim. Bu arada o filozofun adını hatırladım: Horatius. Güzel bir sözü daha vardı onun, iyi mi, şimdi de ne dediğini unuttum. Amaaaaaaaan boşverin, özlü söz duymak istiyorsanız açın Atatürk'ün hayatını okuyun.

- Kemalist misin?
- Hayır. Mustafaistim!

Seydi Şahin
İstanbul

Kurşun Asker

Çocukken hep merak ettim Kurşundan asker olur mu diye, Halbuki, askerin miğferiydi kurşun, Askerin postalı, ananın yüreğiydi. Gidip alındı, O, bir tabur kurşun asker Köşedeki küçük oyuncakçıdan Taburu yalnızca 8.5 milyar dolara, Eve geldiler, üşümesinler diye Dizdim hepsini odun sobasının yanına. Sabah erken kalkıldı Taarruz günüydü, uyunmazdı. Yanlarına gelince, bağırdım anama Anam! Hani bunlar kurşundu? Halbuki, askerin miğferiydi kurşun, Askerin postalı, ananın yüreğiydi.

Umut Torbalı
Antalya

Pullu Kız

Hiçbir zaman başaramamışımdır, kafa-ma koyduğum bir kızı elde etmek gibi bir isteği. Ve hiçbir zaman olmadı uzun vadeli bir ilişkim. En uzun ilişkim iki gündür. (İstikrarsız kız hariç...) Ve sevip sevmediğimi de anlayamamışımdır. O ilişkimde. Garip değil mi?... Gerçekten de zordur bir insanı sevmek ve beklemek. Hele de yedi denize yedi baş vuran bir denizciyi beklemek. İn-namazsınız ama beni hep bir denizkızı bekler, büyük okyanusun gizemli sularında, pullu bir deniz kızı... Alnı ak, boynu dik ve daha güzel günlere inanan, sabırlı bir denizkızı. Hala onun elini tutamamış olmama rağmen, inanıyorum bir gün onun sıcakık teniyle sevişeceğime, doyumsuz bir zevk için. Ve hala başaramadıklarım beni arkamdan kamçımlarken, gülüyorum geçmişe ve umutla gözlerimi ufka diyorum, orada olabilmek için.

Not: HAYVAN'ı hazırlayan tüm arkadaşlara, HAYVAN müptelalarına, ÖSS madurlarına ve şu anda 7 denize 7 başvuran kuzenime rasgele diyorum...

Cem Kurtuluş
Rize

..hızla dağılırken bulutlar, başı dönmüş yollar devrilirken birbirinin üstüne yine kararsız insanlar nereden gideceklerine cehenneme! kopuk bir varoluş dalgası var üzerinde, üstünde mutlak bir istek doğuyor batıdan ama hiç batmıyor doğudan, kuzey rüzgarları sürükledikçe uhları, güneyden gelen ılık meltem mahçup kalıyor bulutlara..., her gece oluşunda bir hayal daha katılıyor, uçurumlara dökülüyor yıldızlar geriye bir tek dolunay kalıyor, o güzel yüzünü derin okyanustan asla çıkarmıyor, soruları cevapsız bırakarak bakıyor, etrafındaki sisi dağıtarak kokuyor, omzuma her dokunduğunda ben açılıyorum, çiçekler soluyor, tek birisi solmuyor, o kim bilmiyorum ama parmaklarım ısrarla işaret etmiyor, bu yol hiçbir yere çıkmıyor, hep nedenle yaşıyoruz doğa yorumlarını yapmıyor, bir kırık yelkenle sürüklenip kendi yağımızla kavruldukça ufuk uzaklaşıyor bizden, biz batıyoruz bilmem kaçınıcı okyanuslarda...

Zeynep Çolakoğlu
İzmir

Öylesine

Dünya ellerimizin mahzeninde Bir atölyeydi Bizler her sabah hızarlarımızla Doğruyorduk umutların masumiyetini Alın yazısında turalandık Olmayası zamanların viyadüğünde Kalbimizde ağır bir ıhlamur kokusu Ağlıyoruz beyaz resmine sabahların

Çetin Ateş
Ankara

Sahte Dünya

Artık yaşamanın bir anlamı kalmamıştı Remzi için... Her şey üst üste geldi, sanki birileri tarafından özellikle planlanmış gibi hayatı bomb.k gidiyordu. Haftalardır iş arıyor, bir türlü kafasına göre bir iş bulamıyordu. "Nasıl olsa bulurum ulan, koskoca iktisat mezunuyum, bana iş mi yok!" gibilerinden gerdan kırıyordu eşe dosta. Ama, şaka-maka nerdeyse üç ay olmuştu işsiz kalalı. Af yarışından kazandığı para sununu çekince, üniversite günlerinden kalan, canım dostoyevski'leri, kafka'ları, beckett'ları; eksiksiz ahmet kaya, neşet ertaş, gencebay serilerini öldüm fiyatına elden çıkarıyor, parayı anlam-sızca uzun samsun, bilumum loto-toto ve çubuk şarabına yatırıyor. Oturduğu evin ödenmemiş kirası, dördüncü ayını doldurmuş, nurltopu gibi olmuştu. Ev sahibi allahsız: 'Bak evladım, bilirsin seni severim, ödesen artık kirayı, vallahi bana da para lazım, rica ederim.' zerafetini bir kenara bırakıp, bir hafta önce sabrı taşarak: 'Öde ulan kirayı, ligler başladı, dekoder taktıracam, şerefsiz!' şekilde terbiyesizleşmiş-

ti. Remzi, bunun üzerine, ev sahibi İhsan Amca'ya gayet şık bir kafa atmıştı. Karakolda yarım saat kadar ağlaması da sonucu değiştirmemiş, İhsan Amca şikayetini almamıştı.

Karakoldan çıkıp eve giderken, Remzi'nin arkadaşları tarafından taktılan ve 'Ne istedin ulan çocuk-tan, git al şikayetini, biz öderiz kirani ibnetor, yoksa fena olur!' kararlı cümlesiyle azarlanan İhsan Amca, onlara küsüp, birinci süper lig yüzü suyu hürmetine şikayetini geri almış ve Remzi'yi alından öperek affetmişti.

Bütün bunların üstüne, Remzi'nin muhakkak bazı bölgeleri oldukça tüylü sevgilisi Fevziye, bugün Remzi'ye, artık kendisini görmek istemediğini, hayırlı bir kısmet bulduğunu, evinin kadını olacağını, aşkın karın doyurmadığını falan, gayet kötü bir Türçe'yle kustu. Remzi, b.k gibi ortada kaldı.

Kendini eve zor atan Remzi, kendini Yeni Rakı'ya ve 'Nikah Masası' isimli şahesere verdi. Duygu seli oldu. Uzun süre içti, ağladı, Ümit Besen'di ve kendini intihar ederek öldürmeye karar verdi. Niye yaşasındı ki artık; iş yoktu, para yoktu, karı yoktu, güneş Remzi'ye haramdı.

Kalktı, içeri gitti. Gardroptan siyah, uzun kemerini çıkardı, sonra tekrar salona döndü. Sandalyeye çıkıp, lambanın yanındaki artık gerekli kakancaya, kemerin uç tarafını sıkıca geçirdi. Kemerin aşağı sarkan kısmını boynuna takıp, kemeri bağladı. Düşündü bir an için olanı biteni ve fakat herhangi bir film şeridi geçmedi gözünün önünden. Bir süre de şehadetin nasıl getirileceğini hatırlamaya çalıştı, hatırlayamadı, doğaçlama bir şehadet getirdi. Leş gibi de sarhoştı. Salya sümük ağlamaya başladı, bağıra bağıra ağladı bir süre.

- Elveda ulan kahpe dünya, geliyorum Ahmet abi, bekle! gibi bir şeyler saçmaladı. Kendini bıraktı boşluğa birden, sandalye düştü. Şu an ölmesi gerekiyordu ama kış üstü yerde buldu kendini. Saf saf baktı etrafına, boynundaki kemeri farketti, kopmuştu.

- Ölüyorduk lan! Uff, boğazım acıdı, diyerek, hiçbir şey olmamış gibi ilgisiz bir sigara yaktı. 'Hassiktir, ters yaktık!' buyurdu. Kemerin üzerinde 'Kalvin Kleyn' yazıyordu. Sahteydi...

Yunus Öztürk
Ankara

**güzellere neler söyler
bizim gibiler?**

- evet güzelim

bileklerim acıyor,
bilmediklerim uyutmuyor.
unutup gitsem
hepsine karşı gelip,

bir el çıkar
kaybettiğim devriliş.

Ahmet Özcan
Mersin

Eşek Başı

Eşeğe ters binerken
biliyor muydu Hoca Nasrettin
Anadolu'nun bazı yörelerinde
bakire çıkmayan gelinin
yüzüne kalın bir örtü örtülüp
eşeğe ters bindirilerek
baba evine gönderildiğini
ve kızı yerine dizini döven babanın
eşeğe kızıp semerini dövdüğünü
eşek sudan gelinceye kadar?
Peki kim anlatabilir bana
dereyi görmeden paçayı sıvayanla
eşeğe binmeden bacaklarını
sallayanın arasındaki farkı?
Bir sor neden yedi ilk Anadolu'lu
bir eşek
ya da eşeğini sağlam kazığa kim bağ-
layabilmiş?

Eşeğim kürye buradan nereye?

Zoofobi

Avuntu

Kapı gıcırtağı eşlik ediyor
Kabuğuna çekilmek isteyen yağmura
Gözlerimizi kapadık
Bulutların gerçek renklerini
Duyumakla yetiniyoruz

Salih Demirci
İstanbul

...

Büyük bir hızla kalktım kendimden
ve yola çıktım.
Sana dairleri topladım, sırtıma attım,
onun melodilerini ön cebime,
şunun söylediklerini iç cebime,
pusulalar topladım, yön duygumu
kattım avucumun içine...

Yoldayken
bir baktım; benden olanları almamış-
şım.
Döndüm uyandığım yere,
döndüğüm yerde ben kalmamışım.

Belma Yıldırım
Çanakkale

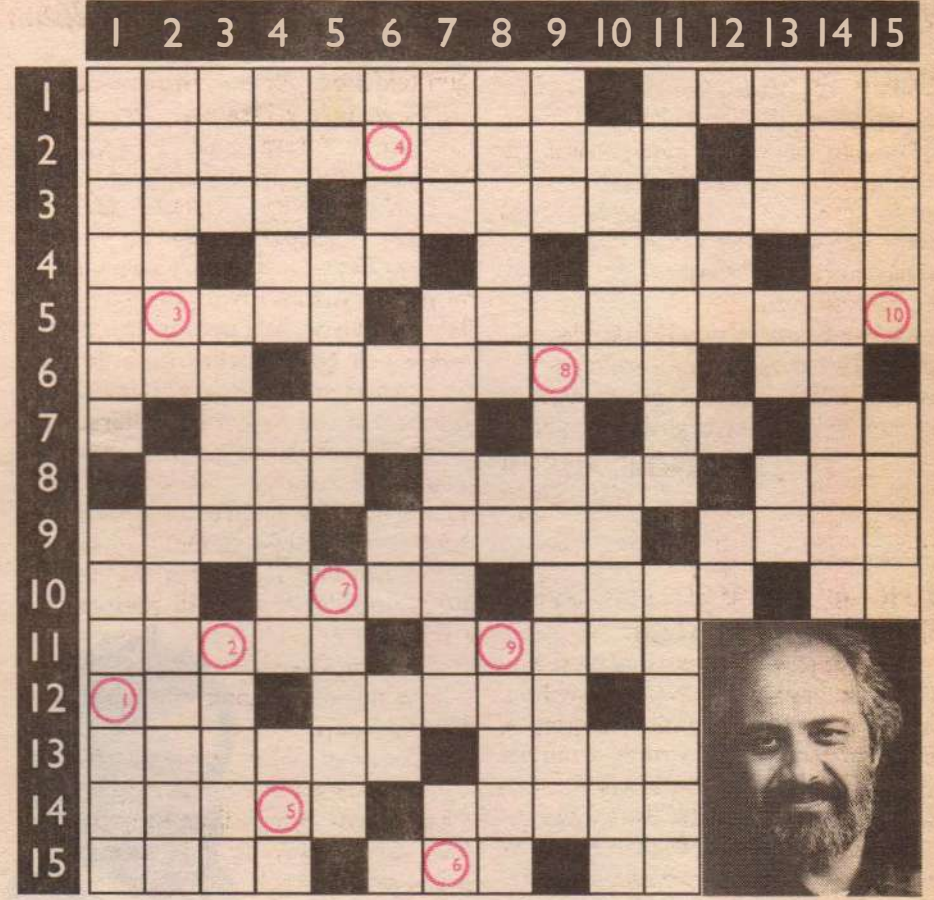
Yalnızlığın Kancasında IV

Akıp gidiyor caddelerden
Kalabalıklar kalabalıklar kalabalıklar
"Ve günün finalinde piyasalarda;"
Üç adım aşk
Üç adım düş
Üç adım masal
Kadın
Erkek
Çocuk
Genç
Yaşlı
Yalnızlığın kancasında sallanıyorlar
sessizce...

Erol Çelik

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

Hazırlayan: ERSİN TEZCAN
ersintez@xposta.com

Yukarıdan Aşağıya: 1. Müjde Ar'ın erkek kardeşi diye geyiği yapılan yararlı bir bitki - Resimdeki yazarın son kitabı 2. Bir bayan adı - Doğaya tapma, doğaüstü ruhlara inanma temeline dayalı din 3. Fikir, düşünce - Göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaşan ya da kuruyan akıntı - Pirinçle pişirilen bir tür yemek 4. Ucu keskin ve batıcı olan - Dizem, tartım - Bir kılıç türü 5. Sözde "birleşmiş milletler" olup neden birleştiği bizlere IRAK olan örgütün kısa yazılışı - Öge, ilke, uknum - "... yalamak" (dalkavukluk etmek) 6. Bilir, bilgili - "Aptal Kutusu" anlamına gelen yabancılaştırıcı aygıtın kısa yazılışı - Nişan, alama - Yemek yemesi gereken 7. Çeşit - "... Ayarlama Enstitüsü" (Ahmet Hamdi Tanpınar'ın ünlü romanı) - Hayvanlara vurulan damga 8. Beraberinde yağmur getirmeyen güçlü fırtına - Konken'in ünlüleri - Tespih başlığı 9. San Marino'nun plaka imi - Genellikle zenginlerin yakalandığı bir hastalık 10. İngilizce "kartal" - En küçük sosyolojik birim - İspanyolların sevinç nidası 11. Mastürbasyon için gerekli organlardan biri - Bir para ya da biriminin malın satış ya da sürüm değeri - Cüzamlı, abraş 12. Marks'a göre afyon olan sosyolojik bir olgu - Bertolucci'nin bir filmi 13. Eskrimde bir dal - Su - Spielberg'in bir filmi 14. "Gece, Melek ve Bizim Çocuklar" filminde de oynayan yakınarda kalp krizi sonucu yitirdiğimiz aktris 15. Arzu - Operalarda solistlerden birinin orkestra eşliğinde söylediği parça.

Soldan Sağa: 1. Resimde gördüğünüz şair ve yazarımız - Sonsuz, ölümsüz 2. Halen Fransa'da yaşayan "Kadınlar Kitabı", "Sevgilim İstanbul" kitaplarıyla tanınan yazarımız - Güreşte yenilen söyler 3. "İntihar bile edemiyorum!/Azrail ...e gitmiş" (bu da benden) - Bulmaya çalışma - Üzüntü 4. Parola - "...Üşümesi" (Adalet Ağaoğlu romanı) - "... Divan" (resimdeki şair'in bir kitabı) - "Bandıra bandıra ... beni" (Eski bir Yonca Evcimik şarkısı) 5. "... İntihar" (Pınar Çekirge kitabı) - Kendini saklamak 6. Pudavkin'in ünlü filmlerinden biri - "... Kubrick" ("Eyes Wide Shut" filminin yönetmeni) - "Fikrimin İnce Güllü" kitabının yazarının ad ve soyadının baş harfleri 7. Geminin ya da sandalın ön tarafı, baş bölümü - "Babam ... Gezisinde" (Emir Kusturica'nın bir filmi) - En ünlü tanrı 8. Şiir yazar demek olsa da ülkemizde m2'ye yaklaşık on tane düşen entelektüel bir kişilik - Bir tür oyuncağı - Bulut 9. Antlaşma - Mesaj - "Mehmet ..." (E Yayınları'nın sahibi olan sendikacı ve entelektüel) 10. Tehlikeli bir elementin kısa yazılışı - Bir sıvıyı ağza alıp yutma - Hadise, vaka - Ünlü bir mankenimizin ad ve soyadının baş harfleri 11. Bazı hayvanların boynuna takılır - Bir makyaj malzemesi 12. Maksim Gorki'nin bir romanı - Ünlü olduğu söylenen Osmanlı tarihçisi 13. "Sümer ..." (aktör) - Katot'un ruh ikizi 14. Üstüne basarak ya da bir şey arasına sıkıştırarak yassılamak, biçimini değiştirmek - "... Zola" (Fransız yazar) 15. Voleybolda bir vuruş türü - Arapça "ben" - Genişlik.

Geçen sayının talihlileri: Zeynep Kılıçaslan / ADAPAZARI - Bora Bayrak / KIRKLARELİ - Hanife Yılmaz / İSTANBUL - Emel Bilgi / ADAPAZARI - İhan Aksoy / İSTANBUL... Kitaplarınız postalandı bile. Bu sayının bulmaca talihlilerine Erdil Yaşaroğlu'nun Komikaze I kitabı hediye edilecek.

ARALIK 2003 • AYDA BİR YAYIMLANIR • İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: METİN ÜSTÜNDAĞ

Genel Yayın Yönetmeni: METİN ÜSTÜNDAĞ • Genel Yayın Koordinatörü: HATİCE MERYEM

Haber Merkezi: AYHAN BOZKURT • MINE SÖĞÜT • SINAN SÜLÜN • YILDIZ BİLGİN BAYAZIT • EMRAH SERBES • FARUK KAYA

Grafik Tasarım: SERDAR KARATAŞ • Dizgi: CEMAL VANLI • Genel Müdür: ORHAN AÇAR • Satış Müdürü: CÜNEYT AYDIN

Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL • Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 293 32 79

ISSN 1303 - 944X • Yayıncı: PAK Basın Yayın • Baskı: İlcak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Cranium fibula radius

Sacrum patella carpus

Nasıl ezberlenir Allahım

Arapca dua eden insanın

Latince kemikleri?

.....
OĞUZ ATAY